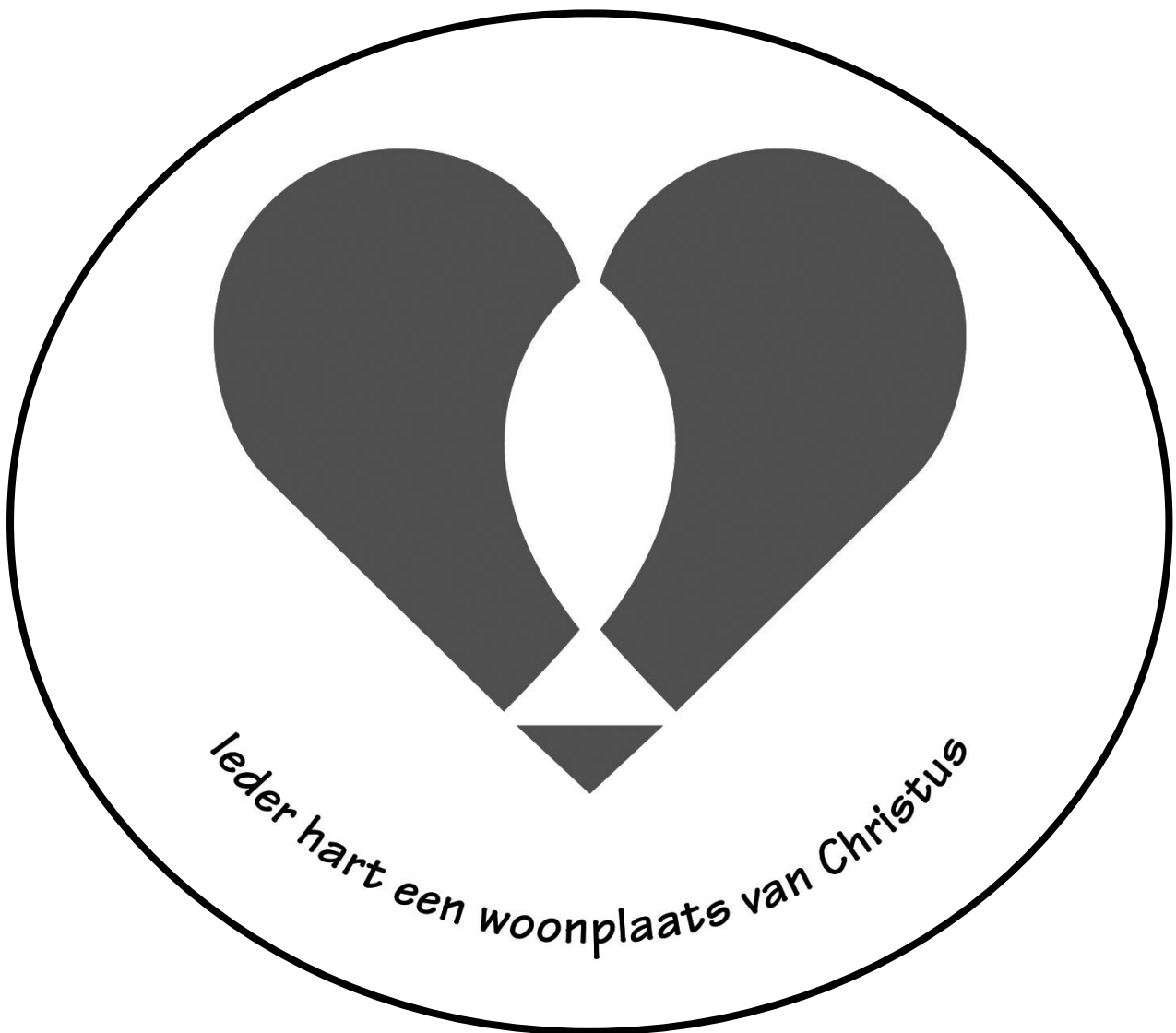

Luisteren naar God

Blok F nivo II : 14-16 jarigen

HANDLEIDING CATECHEET & MENTOR

Beste catecheet/mentor,

Deze map maakt deel uit van een set van vier mappen. We stellen het op prijs als de **set met de mappen aan het eind van dit blok weer ingeleverd** wordt bij degene die het materiaal voor het Kruispunt verzorgt. Op de lijst met afspraken die je aan het begin van het seizoen hebt gekregen staat vermeld wie dat is. Mocht je deze lijst kwijt zijn schiet dan even een lid van de oudercommissie aan. Het materiaal voor het Kruispunt wordt namelijk verzorgt door de oudercommissie.

Het is toegestaan bladen uit deze map te halen. Vermeld hieronder welke bladen je verwijderd hebt zodat we over twee jaar wanneer we opnieuw gebruik hopen te maken van deze map de map eenvoudig weer aan kunnen vullen.

De volgende pagina's werden verwijderd uit deze map voor eigen gebruik:

Inhoudsopgave

Achtergrondinformatie over dit blok	4
Inleiding op dit blok	9
Kort overzicht van de inhoud van dit blok	11
Opzet per avond	12
Avond 1 De lijn van de bijbelse geschiedenis.....	14
Achtergrondinformatie	14
Lesopzet	16
Werkbladen	21
Avond 2 Vrouw en slang de bijbel door	24
Achtergrondinformatie	24
Lesopzet	28
Werkbladen	33
Avond 3 't verbond met Abraham zijn vriend	36
Achtergrondinformatie	36
Lesopzet	40
Werkbladen	45
Avond 4 Het verbond op de Sinaï	47
Achtergrondinformatie	47
Lesopzet	50
Werkbladen	56
Avond 5 David de man naar Gods hart.....	60
Achtergrondinformatie	60
Lesopzet	62
Werkbladen	67
Avond 6 Een nieuw verbond!	70
Achtergrondinformatie	70
Lesopzet	74
Werkbladen	79
Avond 7 Jezus en het nieuwe verbond.....	81
Achtergrondinformatie	81
Lesopzet	84
Werkbladen	90
Avond 8 Het verbond volmaakt	93
Achtergrondinformatie	93
Lesopzet	95
Werkbladen	100

Achtergrondinformatie over dit blok

In dit blok gaan we het thema behandelen:

Luisteren naar God

- In dit blok zal de hele bijbelse geschiedenis in grote lijnen de revue passeren. Daarbij wordt er naar analogie van de canon van de Nederlandse geschiedenis gewerkt met een canon van de bijbelse geschiedenis bestaande uit 50 vensters (zie 1.4).

In het eerste nivo (12-14 jr) wordt de hele canon voor de eerste keer langsgelopen. In nivo 2 (14-16 jr) wordt dit dan herhaald, maar nu wordt er vooral aandacht gevraagd voor de opeenvolgende fases van Gods verbond met zijn volk. Op het derde nivo (16-18 jr) tenslotte wordt de kennis van de lijn van de bijbel toegepast op een aantal specifieke onderwerpen. Daarnaast wordt in elke les van nivo 1 een 'weetje' over de bijbel behandeld. Nivo 2 begint steeds met een onderwerp uit de actualiteit dat te maken heeft met de lesstof van die avond. Nivo 3 start steeds met een discussie over een onderwerp dat met de lesstof te maken heeft. (zie 1.5. voor een overzicht)

- Als achtergrondmateriaal voor je eigen voorbereiding zou je naast het door ons aangeleverde materiaal (deel 3 van deze map) ook de volgende boeken gebruiken:

- Jasper Klapwijk Het goede nieuws van het Oude Testament
- J. Douma Gaan in het Spoor van het Oude Testament (serie)
- S.G. de Graaf Verbondsgeschiedenis
- Jasper Klapwijk Gelukkig Gereformeerd hfst 7-9
- Sipke van der Land De Bijbel in vogelvlucht
- C. van der Leest De bijbel een open boek?

Verder is er natuurlijk ook van alles te vinden op internet.

De canonvensters

Bij dit blok geen tekstkaartjes, maar "De Canon van de Bijbel", een speciaal voor dit blok ontwikkeld kaartspel dat aan de hand van 50 zogenaamde canonvensters het verhaal van de bijbel samenvat. De belangrijkste personen en gebeurtenissen (vensters) uit de bijbel zijn op een tijdlijn geplaatst en geven zo samen een compleet beeld van onze bijbelse geschiedenis. Worden de kaarten op de goede volgorde gelegd, dan is op de achterkanten de tijdlijn van de bijbelse geschiedenis te zien. Bij de kaarten is een handleiding geschreven waarin ook verschillende spelvormen beschreven staan, die met deze kaarten te spelen zijn.

Het spel, geschikt voor jong en oud, kan op verschillende manieren worden gespeeld: – leg alle vensters in de juiste volgorde van de tijdlijn – test je bijbelkennis – raad welk venster je hebt – 3 op een rij. Ook dit spel is bedacht en ontwikkeld door de gemeente van Winsum. De tekeningen zijn gemaakt door Inger Kamminga.

Weergave van de vensters in het kaartspel 'Canon v/d Bijbel'

De bedoeling is dat aan de hand van de vensterkaarten de jongeren een duidelijk zicht krijgen op de lijn van de bijbelse geschiedenis.

	venster naam	toelichting
1	Schepping	Genesis 1-2 In het begin schiep God de hemel en de aarde. In 6 dagen schiep God alles, op de 7 ^e dag rustte Hij.
2	verzoeking in het paradijs	Genesis 3 De mens luisterde naar de slang, koos tegen God en haalde daarmee dood en ellende over zich.
3.	de moederbelofte	Genesis 3: 15 Ondanks de zonde wil God verder met zijn schepping. vanaf nu twee partijen: het nageslacht van de vrouw en dat van de slang
4.	Noach	Genesis 6-9 God komt met het oordeel van de zondvloed over een wereld, die kiest voor de zonde. Noach en de zijnen worden gespaard.
5	toren van Babel	Genesis 11 De mensen bouwen een toren want ze zoeken eendracht en macht. Maar God verwacht hun spraak en breekt de eenheid.
6	roeping van Abraham	Genesis 12 God gaat voorlopig verder met één volk. Hij roept Abraham uit Ur naar Kanaän, dat hij aan Abrahams nakomelingen belooft.
7	verbond met Abraham	Genesis 15 en 17 God sluit een verbond met Abraham en zijn nageslacht. Hij wil hun tot een God zijn, zij zullen zijn volk zijn.
8	geboorte van Izaak	Genesis 21 Na heel lang wachten krijgen Abraham en Sara eindelijk de belofde zoon: Izaäk.
9	Jakob steelt de zegen	Genesis 27 Isaaks zoon Jacobs ontsteelt zijn broer Esau de zegen. Jacob vlucht naar Haran. Daar trouwt hij met Lea en Rachel, en krijgt hij kinderen.
10	Jozef en zijn broers	Genesis 37 ev Jacobs zonen verkopen hun jongere broer Jozef naar Egypte. Als hij daar later onderkoning is, vertrekt heel Jacobs familie naar Egypte.
11	geboorte Mozes	Exodus 2 In Egypte is Jacobs familie uitgegroeid tot het volk Israël. Ze worden onderdrukt, maar Mozes, in het biezene mandje wordt geadopteerd door de dochter van Farao

12	de brandende braamstruik	Exodus 3 Als Mozes opkomt voor zijn volk moet hij vluchten. Na 40 jaar roept God hem. God maakt zijn naam bekend en stuurt Mozes naar Farao om Israël te bevrijden.
13.	uittocht en doortocht	Exodus 12-14 God straft Egypte met 10 plagen. Dan volgt de viering van het Pesag, de uittocht, en daarna de doortocht door de Rode zee. (ca 1400 voor Chr.)
14.	Verbond bij de Sinai	Exodus 19 Bij de Sinai : verbondssluiting, de 10 geboden, de zonde met het gouden kalf, Mozes als Middelaar, God komt onder zijn volk wonen.
15	De 12 verspieters	Numerie 13-14 Als het volk aan de grens van Kanaän komt worden 12 spionnen uitgestuurd. Na hun verslag durft het volk niet verder. Als straf moeten ze 40 jaar in de woestijn blijven.
16	Jozua	Jozua 6 Na 40 jaar woestijn volgt de intocht onder Jozua. Jericho's muren vallen. Alleen Rachab en haar familie ontkomt.
17	Gideon	Rechters 6 Gideon bevrijdde Israël van de Midjanieten. Gideon was één van de rechters, die in de 400 jaar na Jozua leiding gaven aan Israël.
18	Ruth	Ruth In de periode van de rechters komt de moabitische Ruth met haar schoonmoeder Naomi in Betlehem wonen. Zij wordt de overgrootmoeder van David
19	Samuël	1 Samuël Aan het eind van de periode van de rechters treedt Samuël als rechter en profeet op. Hij is het die de opdracht krijgt om eerst Saul, en later David als koning te zalven.
20	David	1 en 2 Samuël Met David (ca 1000 jr voor Chr) begint de periode van de koningen. Jeruzalem wordt de hoofdstad. God belooft David dat zijn koningshuis eeuwig zal regeren.
21	bouw tempel in Jeruzalem	1 Koningen 8 Davids zoon Salomo, mag voor de HEER in Jeruzalem een tempel bouwen. Zo krijgt God een vaste woonplaats onder zijn volk.
22	splitsing van het rijk	1 Koningen 12 Als straf voor Salomo's ontrouw, scheurt het rijk in tweeën: Israël- het 10 stammenrijk- in het noorden; Juda (en Benjamin) – het 2 stammenrijk in het zuiden..
23.	Achab en Elia	1 Koningen 17 Israëls koning Achab (ca 875 vChr) voert in Israël de verering van baäl als officiële godsdienst in. Dat leidt tot een confrontatie met de profeet Elia.

24.	Jona	Jona Terwijl Jerobeam II over Israël regeert (ca 775 v.Chr) is Assur, met als hoofdstad Nineve, in opkomst als wereldmacht. Jona moet naar Nineve.
25	Israël in ballingschap	2 Koningen 17 In 722 voor Christus is Gods geduld met Israël op. Samaria wordt verwoest, en de bevolking gaat in ballingschap naar Assur.
26	Hiskia	2 Koningen 18 Zo nu en dan is er een koning in Juda die met hervormingen komt. Hiskia (ca. 770 v.Chr) was zo'n koning. In zijn tijd leefde de profeet Jesaja.
27	Jeremia	Jeremia Jeremia leefde in de laatste jaren voor de ballingschap in Jeruzalem. Hij kondigde het oordeel van de ballingschap aan, maar ook de terugkeer uit ballingschap na 70 jaar.
28	Verwoesting van de tempel	2 Koningen 25 In 586 voor Chr. werd Jeruzalem ingenomen, de tempel verwoest, en het volk in ballingschap weggevoerd naar Babel.
29	Daniël	Daniël 1-6 Daniël, balling in Babel, bleef trouw aan de HEER. Hij kreeg een hoge positie aan het hof in Babel. Hij bad trouw voor het herstel van volk en tempel.
30	de tempel herbouwd	Ezra Cyrus, de koning van Persië laat het volk weer terugkeren. De eerste groep keert terug olv Jesua en Zerubbabel. In 516 v. Chr. voltooiën zij de herbouw van de tempel.
31	Ester	Ester Ester woont nog steeds in Babel en wordt tot koningin gekozen. Samen met haar oom Mordekai weet zij een poging tot uitroeiing van het joodse volk te voorkomen.
32	Nehemia	Ezra, Nehemia ca. 460 v.Chr: terugkeer groep olv Ezra. ca. 445 Nehemia herstelt de muur van Jeruzalem. ca. 400 de profeet Maleachi. Daarna 400 jaar stilte,
33.	Geboorte van Jezus	Matteüs 1 en Lukas 2 De Zoon van David, die zijn volk zal redden van de zonden wordt geboren in Betlehem in een stal.
34.	Johannes de Doper	Matteüs 3 Als heraut van de grote koning treedt Johannes de doper op. Hij roept het volk op tot bekering, en tot een doop van bekering in de Jordaan.
35	verzoeking in de woestijn	Matteüs 4 Jezus publieke optreden begint met de doop door Johannes in de Jordaan. Direct daarna volgt de verzoeking in de woestijn.

36	Jezus kiest 12 apostelen	Lukas 6 Aan het begin van zijn optreden kiest Jezus 12 apostelen. Zij zullen getuigen zijn van alles wat Jezus doet, en straks met dat getuigenis de wereld in gaan.
37	Jezus optreden	de evangeliën Drie jaar lang trekt Jezus rond in het land. Hij preekt de boodschap van het Koninkrijk van God, en doet daarbij wonderen en tekenen.
38	Het laatste avondmaal	Matteüs 26 Tijdens de pesag-maaltijd stelt Jezus het avondmaal in. Hij is het die de werkelijke bevrijding uit de salvernij brengt, want Hijzelf is het paaslam.
39	Kruisiging	Matteüs 27 Jezus werd onschuldig veroordeeld en gekruisigd. Aan het kruis hing Hij van God verlaten in het duister. Zo droeg Hij de straf, die wij hadden verdiend.
40	Opstanding	Matteüs 28 Op de derde dag stond Jezus op uit de dood. Zo liet Hij zien dat Hij de dood en de duivel overwonnen heeft. Dit veranderde voor de discipelen alles.
41	Zendingsopdracht	Matteüs 28: 18-20 Voordat Hij naar de hemel ging, gaf Jezus zijn discipelen opdracht om het evangelie bekend te maken in de hele wereld. De doop is het teken voor hen, die bij Hem horen
42	Pinksteren	Handelingen 2 Vanuit de hemel stort Jezus zijn Geest uit op zijn gemeente. Door de kracht van de Geest verovert het evangelie de wereld.
43.	de eerste gemeente	Handelingen 2-7 De eerste gemeente is trouw aan de leer van de apostelen (leren), vormt een hechte gemeenschap (dienen), en is een vierende, biddende en wervende gemeente.
44.	De bekering van Paulus	Handelingen 9 Dankzij vervolging verspreid het evangelie zich vanuit Jeruzalem. Jezus neemt de kerkvervolger Paulus in dienst als apostel voor de heidenen.
45	De eerste zendingsreis	Handelingen 13 In Antiochië ontstaat voor het eerst een gemeente uit joden en heidenen. Van daaruit wordt Paulus uitgezonden voor een eerste zendingsreis richting Klein Azië
46	Apostelvergadering in Jeruzalem	Handelingen 15 Moeten ook nietjoodse christenen besneden worden? Een vergadering van de apostelen neemt het besluit dat dat niet hoeft. Het evangelie is voor alle volken.

47	oversteek naar Europa	Handelingen 16 Tijdens de tweede zendingsreis maakt Paulus de oversteek naar Europa (kom over en help ons). Zo komt het evangelie in Macedonië en Griekenland.
48	Paulus in Rome	Handelingen 28 Na de derde zendingsreis wordt Paulus in Jeruzalem gearresteerd. Hij wordt op transport gezet naar Rome. In gevangenschap schrijft hij brieven aan gemeentes.
49	Johannes op Patmos	Openbaring De apostel Johannes komt aan het eind van zijn leven als balling op Patmos terecht. Daar krijgt hij via visioenen een openbaring voor de kerken.
50	Wederkomst	Openbaring 21 en 22 De periode na Jezus hemelvaart wordt wel 'de laatste dagen' genoemd. Elk moment kan Jezus terugkomen. Dan volgt het laatste oordeel, en daarna de nieuwe aarde.

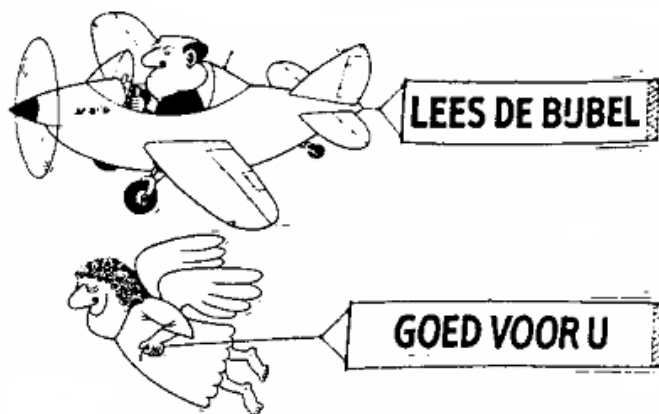
Inleiding op dit blok

In de hele methode gaat bij alle blokken in alle lessen de bijbel open, maar dit blok is speciaal gewijd aan bijbelkennis. Daarbij concentreren we ons vooral op de grote lijn door de bijbel heen. We willen de jongeren om het wat moeilijk te zeggen heilshistorisch bijbel leren lezen.

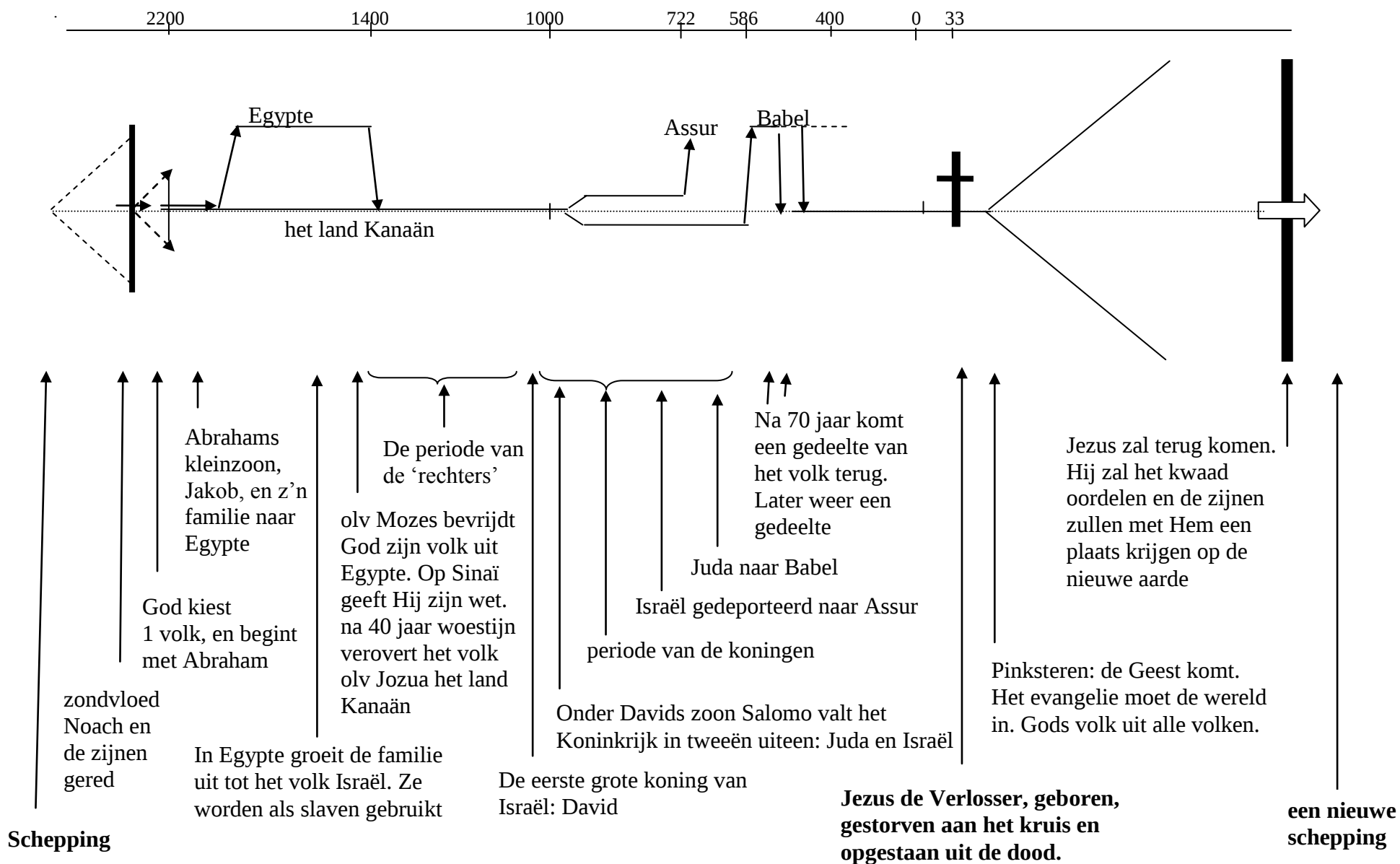
De kinderen hebben thuis en op de lagere school heel veel bijbelverhalen leren kennen. Bedoeling van dit blok is om ze die verhalen te leren plaatsen in hun historisch verband. Er wordt daartoe gewerkt met een canon van de bijbelse geschiedenis bestaande uit 50 vensters

Veel komt dus ook aan op je bijbelkennis als catecheet. Het belangrijkste achtergrondmateriaal bij dit blok is de bijbel zelf. Misschien is het goed om voor elke het betreffende gedeelte uit de bijbel nog eens door te bladeren en die gedeelte opnieuw te lezen, die je niet helder voor de geest staan.

Er wordt steeds gewerkt met de tijdlijn, die op de volgende bladzij staat afgedrukt

De lijn van de bijbel

Kort overzicht van de inhoud van dit blok

nivo 1	nivo 2	nivo 3
Les 1 - Schepping t/m Babel. Met speciale aandacht voor: - de moederbelofte - de toren van Babel * weetje: de talen van de bijbel	Les 1 - de hele bijbelse lijn De hele bijbelse lijn wordt neergezet en geoefend. Daarnaast: introductie van de moederbelofte	Les 1 - Hoe lees je de bijbel Inventarisatie van de eigen leeservaring en bespreken van een aantal leesregels
Les 2. - Abraham tot Jozef Met speciale aandacht voor - Gods relatie met Abraham en met ons: uitgekozen, geroepen, belofte gegeven, geloof gevraagd - Jacob en Esau * weetje: verbondsluiting doorgesneden dieren Gen.15	Les 2 - de moederbelofte (2) De moederbelofte wordt verder uitgewerkt in de geschiedenis Wat is karakteristiek voor de lijn slangenzaad, wat voor de lijn vrouwenzaad	Les 2 - De lijn van de bijbel In deze les trekken we op verschillende manieren de lijn door de hele bijbel * discussie over wel of niet tijdgebonden zijn van bijbelteksten
Les 3 - Mozes tot Kanaän Met speciale aandacht voor - Mozes als middelaar - De Here geeft Israël het beloofde land * Weetje: tabernakel (boekje: huis van Goud)	Les 3 - Het verbond met Abraham Uitleg van het verbond van God met Abraham, met name vanuit Genesis 15. De lijn naar vandaag.	Les 3 - De evangeliën en hun betrouwbaarheid Bespreken van de evangeliën: betrouwbaarheid, indeling, verschillen/ * discussie over apocriefe evangeliën als dat van Judas
Les 4. Richters tot en met Salomo Met speciale aandacht voor - Het patroon van de richterentijd - Waarom is David zo belangrijk * Weetje joodse indeling oude testament	Les 4 Het verbond op de Sinai Uitleg van de verbondsluiting op Sinai. Wat is hetzelfde als bij het verbond met Abraham, wat is anders.	Les 4 Het ontstaan van de bijbel Hoe is de bijbel ontstaan, en waarom is de canon afgesloten. Hoe heeft de bijbel gezag. * discussie over de onfeilbaarheid van de bijbel
Les 5. Splitsing van het rijk tot ballingschap. Met speciale aandacht voor - De kalverendienst - Het optreden van de profeten tgv de koningen * Weetje: joodse poëzie	Les 5 Het verbond met David Het koningschap van David en de bouw van de tempel. Hoe komen deze twee lijnen in Christus samen, en wat betekent dat voor ons. .	Les 5 Verhouding OT-NT Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen het oude- en het nieuwe testament * discussie over de doodstraf ogv ot-teksten

Les 6. Val van Jeruzalem tot Nehemia Met speciale aandacht voor: - Daniël * Weetje: de wereldrijken van die tijd	Les 6 De aankondiging van een nieuw verbond De aankondiging van het nieuwe verbond in de tijd van de profeten.	Les 6 De laatste dagen Welke eindtijd-visie heeft de bijbel, en wat betekent het dat we in de 'laatste dagen' leven. * discussie: komt Jezus nog deze generatie terug
Les 7 Jezus leven Met speciale aandacht voor: - de verzoeking in de woestijn - het laatste avondmaal Verder behandeling grote gebod en grote opdracht * Weetje: de romeinen en israel	Les 7 Jezus: nieuw verbond Met Jezus wordt het nieuwe verbond werkelijkheid. Wat is hetzelfde gebleven als in het oude verbond, wat is anders geworden.	Les 7 één verbond en niet twee Een behandeling van het verschil tussen de evangelische- en de gereformeerde verbondsvisie. * discussie over de positie van Israël
Les.8 Handelingen tot openbaring Speciale aandacht voor: - De betekenis van Pinksteren op de bijbelse tijdlijn - de lijn Paradijs- Nieuwe Jeruzalem * Weetje: bijbelvertalingen	Les 8 Nieuw Jeruzalem: het verbond volmaakt Hoe zal het leven op de nieuwe aarde zijn (Wat zal anders zijn, wat zal hetzelfde zijn) Nog één keer de hele tijdlijn langslopen	Les 8 1000 jarig rijk Over de tweeverbondenleer en de leer van het 1000jarig rijk. Uitleg van Openbaring 20. * discussie: 1000 jarig rijk

Opzet per avond

Op de volgende bladzijden vind je per avond:

- de leerdoelen
- de lesopzet
- benodigde materialen
- suggesties voor liederen enz.
- ruimte voor evaluatie

de leerdoelen

Probeer per avond in de gaten te houden of je inderdaad de leerdoelen haalt. Mis je bepaalde doelen, of vind je dat andere te hoog gegrepen zijn, noteer dat dan voor de evaluatie.

lesopzet

In dit onderdeel vind je de verschillende lesonderdelen min of meer uitgewerkt. Daarbij is ook een tijdschema aangegeven.

Vind je dat de leerdoelen op een andere manier beter gerealiseerd kunnen worden, heb je leuke alternatieve werkvormen, wil je de tijd liever wat anders indelen? Voel je vrij om die

veranderingen aan te brengen. Noteer veranderingen wel op het evaluatieformulier, zodat we er voor een volgende keer onze winst mee kunnen doen.

Soms zal de tijd misschien te krap zijn bemeten. Beslis dan zelf welke onderdelen je inkort of misschien kunt laten vallen.

benodigde materialen

Check van tevoren of de benodigde materialen aanwezig zijn. Kom je dingen tekort, of wil je iets extra's aanschaffen, neem dan even contact op met meneer Bolhuis.

suggesties voor liederen enz

Per avond worden wat suggesties gedaan voor liederen, die je kunt laten zingen. Verder worden wat relevante gedeelten uit de bijbel en de belijdenisgeschriften genoemd. Vind je zelf nog andere liederen of leesgedeelten, geef dat dan even door op het evaluatieformulier.

ruimte voor evaluatie

Het is de bedoeling dat deze methode elke twee jaar beter wordt. Dat kan alleen als jullie je ervaringen, nieuwe ideeën, suggesties enz willen delen.

Tip: vul na elke les even het evaluatieformulier in. Na afsluiting van het blok kun je dan je ideeën, verbeteringen, enz gemakkelijk inbrengen.

Avond 1 De lijn van de bijbelse geschiedenis

Achtergrondinformatie

Inleiding

In deze les gaat het om twee dingen:

- a. een introductie van de canon van de bijbelse geschiedenis waar we de komende tijd mee gaan werken.
- b. een begin met de behandeling van de moederbelofte

Wat is een ‘canon’ eigenlijk

Op de site www.entoen.nu is informatie te vinden over de canon van de Nederlandse geschiedenis. Naar analogie daarvan werken wij met een canon van de bijbelse geschiedenis.

Een klein stukje tekst van die site:

“Het woord 'canon' (met de klemtoon op de eerste lettergreep: cánon) heeft verschillende betekenissen. Van Dales woordenboek noemt als eerste betekenis 'regel, richtsnoer, maatstaf', en in die zin is het hier bedoeld: het geheel van belangrijke personen, teksten, kunstwerken, voorwerpen, verschijnselen en processen die samen laten zien hoe Nederland zich ontwikkeld heeft tot het land waarin we nu leven.”

de moederbelofte

Na de zondeval had God de mens kunnen overlaten aan zijn eigen keuze voor ongehoorzaamheid, duivel en dood. Toch doet God dat niet, en dat blijkt voor het eerst uit wat hij tegen de slang zegt:

*Vijandschap sticht ik tussen jou en de vrouw,
tussen jouw nageslacht en het hare,
zij verbrijzelen je kop, jij bijt hen in de hiel.’*

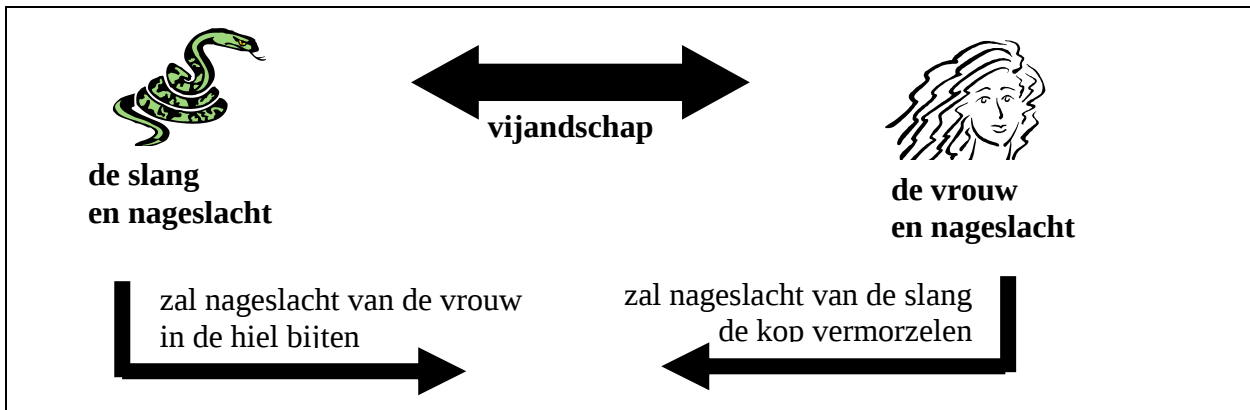
Deze tekst wordt ook wel de moederbelofte genoemd, omdat alle andere beloften over verlossing van de zonde en herstel van Gods goede wereld in deze tekst besloten liggen. De mens heeft vriendschap gesloten met de slang en daarmee dood en ellende over zich heen gehaald, maar in deze tekst blijkt dat de Heer het daar niet bij laat zitten! Hijzelf zal weer zorgen voor vijandschap tussen de slang en de vrouw, Hij zal ervoor zorgen dat hun band weer verbroken wordt.

Dat betreft vervolgens niet alleen de slang en de vrouw, maar ook ‘jouw nageslacht en het hare’. Deze vijandschap zal dus in alle komende generaties doorwerken.

Voortaan zullen er op deze aarde twee groepen mensen zijn: het nageslacht van de slang en het nageslacht van de vrouw. De Heer heeft vijandschap gesticht tussen de vrouw en de slang en daarom zal de mensheid voortaan in twee partijen uiteenvallen: aan de ene kant staan de mensen die hun eigen gang gaan en los van God willen leven; aan de andere kant staan de mensen die zich door God van de slang laten verlossen en weer bij Hem willen horen. Tussen deze twee partijen zal altijd strijd zijn, want de duivel wil *alle* mensen van God vervreemden en hij haat daarom het nageslacht van de vrouw. Er zal steeds strijd zijn, maar de afloop van die strijd staat wel van tevoren vast: ‘zij verbrijzelen je kop, jij bijt hen in de hiel.’ Het nageslacht van de vrouw zal uiteindelijk de kop van de slang verbrijzelen, dat wil zeggen de volkomen overwinning behalen. Maar dat zal niet gebeuren zonder dat de slang en zijn nageslacht het de vrouw en haar nageslacht flink moeilijk hebben gemaakt.

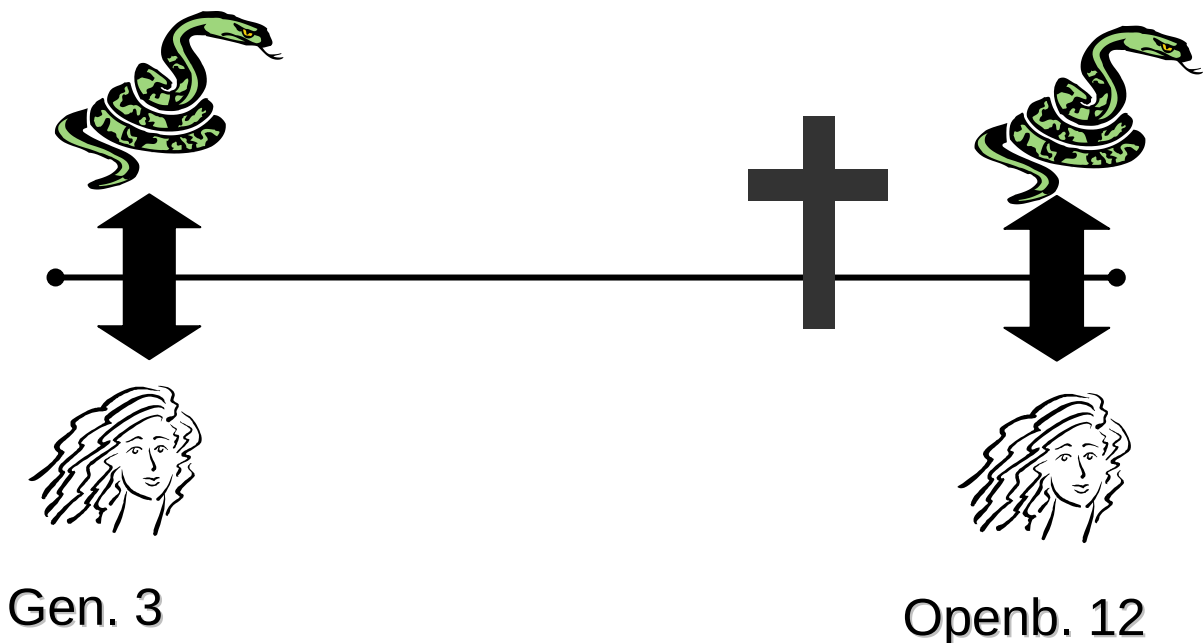

In schema:

Deze strijd zie je de hele bijbel door van Genesis 3 tot aan Openbaring 20. Heel duidelijk blijkt dat bijvoorbeeld in Openbaring 12: Daar zie je weer de vrouw, en nu baart zij haar grootste nakomeling: Jezus Christus (Op.12:1 en 5). Tegenover de vrouw vind je daar weer de slang, maar nu in de gedaante van een grote draak (Op.12:9). Maar de nakomeling van de vrouw overwint de draak, en al probeert de draak de nakomelingen van de vrouw (de kerk) nog veel schade te doen, uiteindelijk is zijn kop op Golgotha al vermorzeld, en wordt hij straks totaal vernietigd (Op.20:10). Daarna komt de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

in schema:

Zie verder ook achtergrondinformatie bij les 2.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze kunnen uitleggen wat bedoeld wordt met de canon van de bijbel
- Ze weten wat de term moederbelofte betekent
- Ze kunnen de inhoud van de moederbelofte in eigen woorden weergeven

Hart

- Ze ervaren dagelijks de strijd tussen vrouwen en slangenzaad
- Ze kunnen vertellen wat de bijbel voor hen persoonlijk betekent.

Handen

- Ze kunnen de 50 vensters in historische volgorde op de tijdlijn plaatsen.

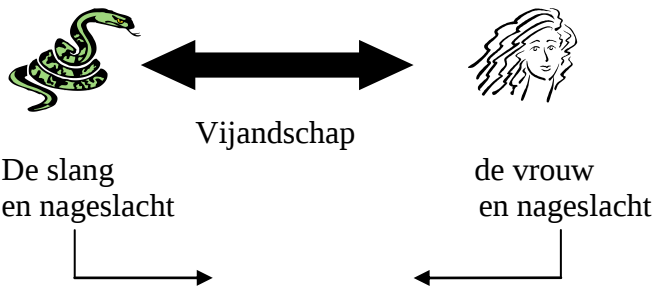
b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje: Hoe kom je aan ideeën voor het mentorkwartiertje: - uitwisselen met andere mentoren - zelf bedenken - zie de handleiding van blok A pag I 3-4 of het stuk ‘Kort overzicht van onze aanpak’ Blijf bedenken: het gaat erom aan te sluiten bij hun leefwereld en hun beleving.	
19.15	De canon van de bijbelse geschiedenis Start met te vertellen dat het in dit laatste blok zal gaan over de bijbel. Aan de hand van 50 vensters doorlopen we de hele bijbelse tijdlijn. Daarbij zal de rode draad zijn; het verbond van God met de mensen. Leg uit wat de bedoeld wordt met 50 vensters op de bijbel aan de hand van de canon van de geschiedenis. Op het werkblad staat het volgende stukje uit “Trouw” <i>Canon Nederlandse geschiedenis straks verplicht</i> <i>(Novum) - De canon van de Nederlandse geschiedenis wordt verplichte kost voor leerlingen in de bovenbouw van het basisonderwijs en de onderbouw van het middelbare onderwijs. Dat heeft het kabinet besloten op advies van de canoncommissie. Deze commissie heeft onder leiding van literatuurhistoricus en hoogleraar Frits van Oostrom een lijst opgesteld van vijftig belangrijke gebeurtenissen in de vaderlandse historie.</i> <i>De canon volgt de Nederlandse geschiedenis vanaf 3000 voor Christus</i>	

	<i>tot de huidige tijd of vanaf de hunebedbouwers tot het huidige Nederland, als lidstaat van de Europese Unie.</i> Eventueel kun je zelf meer informatie over de canon van de Nederlandse geschiedenis verzamelen en ter illustratie laten zien.	
19.20	Hoe zien ze zelf de bijbel? Bij deze les is je een bladzijde met afbeeldingen die te maken hebben met de bijbel en bijbellezen toegemailed. Deel het vel met deze afbeeldingen. Laat ze de plaatjes even rustig bekijken, vraag hen er een te kiezen die hen het meeste aanspreekt. Doe nu een rondje waarin iedereen uitlegt welk plaatje hij/zij gekozen heeft en waarom. Je kunt evt. zelf nog plaatjes toevoegen aan het toegemailed document. Print daarna voor alle jongeren een exemplaar uit (als je het op 'draft' doet kost het niet zoveel inkt, en is het toch goed te zien; het kopieerapparaat in de kerk kan deze afbeeldingen niet aan).	
19.25	Kaartjes op de tijdlijn Deel aan de jongeren de stjes met 50 vensterkaarten uit. Leg uit dat de kaartjes aan de ene kant de naam hebben staan van het venster, en aan de andere kant een korte omschrijving van de periode waar dat venster uitzicht op biedt. Leg verder uit dat het de bedoeling is dat ze tijdens dit blok leren de lijn van de bijbelse geschiedenis weer te geven aan de hand van de vensters. Dat houdt dus in: de volgorde weten, en bij elke vensternaam kort de omschrijving kunnen geven. We gaan nu oefenen om de vensters op de juiste volgorde te leggen. Verdeel dan de groep in groepjes van ongeveer 4 jongeren. Leg voor elke groep een groot vel papier neer met daarop een lijn met 50 streepjes: _____ Laat ze nu per groepje één setje kaartjes uitspreiden met kant met de vensternamen boven. (als de kaartjes in de juiste volgorde aangeleverd worden moet er dus eerst even geschud worden) Leg die nu in de goede volgorde langs de tijdlijn neer. Welke groep heeft ze het eerst op de goede volgorde? Laat alle jongeren zorgen dat ze hun kaartjes in de goede volgorde aan de sleutelhanger hebben zitten. Dan kunnen ze thuis verder oefenen met het leren van de juiste volgorde.	
19.45	De moederbelofte Op het derde streepje ligt als het goed is het venster: de moederbelofte. Vestig hier de aandacht op door te zeggen dat in deze les en in de	

	volgende de moederbelofte centraal zal staan. Vraag wie van hen weet wat de moederbelofte is en waar die te vinden is. Lees dan samen Gen. 3:15. Leg uit wat de term moederbelofte betekent. Vertel dat God zelf de mensen niet overlaat aan hun zonde, hun keus voor de slang. Hij zal zorgen dat de vrouw en de slang weer vijanden worden, zodat hun band verbroken wordt.	
19.50	De moederbelofte - de lijn Verdeel de groep nu weer in twee groepen. De ene helft leest heel Genesis 3:1-15. De andere helft leest heel Openbaringen 12:1-12 - Laat de ene groep aan de andere vertellen waar het Bijbelgedeelte over gaat. - Vraag hen dan in tweetallen op te schrijven wat voor overeenkomsten ze zien tussen deze twee bijbelgedeelten. Je kunt ze helpen door vragen te stellen als : - over wie het gaat in dit bijbelgedeelte - wat gebeurt er - wat zijn de gevolgen, -waar loopt het uiteindelijk op uit. Zet daarna het schema neer van de slang en de vrouw (Het staat ook op het werkblad) Vijandschap De slang en nageslacht de vrouw en nageslacht zal nageslacht van de vrouw in de hiel bijten zal nageslacht van de slang de kop vermorzelen Gebruik in de bespreking de volgende vragen: (Ze staan bij het schema op het werkblad) - aan welke kant sta jij in deze strijd? Hoe weet je dat? - Is het zo dat iedereen z'n hele leven aan één kant staat, of kun je voorbeelden geven van mensen die aan de ene kant begonnen en naar de andere kant overgingen? - wat weten we over de uitkomst van deze strijd? Wanneer is de strijd definitief beslecht?	

20.00

Presentatie:

Het is de bedoeling dat we op de gemeenschappelijke slotavond 50 postertjes kunnen presenteren van de 50 vensters. Die postertjes (A3-formaat) hebben deze opzet:

Naam venster

illustratie

korte beschrijving

Jullie groep krijgt een kwart van de vensters om zo’n poster van te maken. (Zie hieronder welke vensters jullie krijgen)

De andere drie groepen van nivo 2 doen de rest.

Het is handig om afspraken te maken over de lay-out en het lettertype zodat het één geheel wordt. Gebruik deze avond om algemene afspraken te maken, en begin de volgende keer dan met de eerste vensters.

Wie doet welke vensters:

Kok/Femmy	Ina/Roelof	Ricus/Marjan	Marten/Ina
1,5,9,13,17,21,25,29,33,37,41,45,49	2,6,10,14,18,22,26,30,34,38,42,46,50	3,7,11,15,19,23,27,31,35,39,43,47	4,8,12,16,20,24,28,32,36,40,44,48

20.15

Bijbelleesrooster – Te vinden op de website van de kerk

(Leg uit dat de bijbelgedeelten van het rooster in de volgende les terugkomen, en dat je er dan vanuit gaat dat ze die gelezen hebben)

- kijk eens in het nieuws van de komende week of je berichten over vervolging van christenen tegenkomt. Zo ja, print die uit en neem die mee.

Sluiting:

Sluit af met een lied en met gebed. Vraag of er nog gebedspunten zijn.

c. benodigde materialen

- Poster met tijdlijn
- poster met stiften
- set met 50 vensterkaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 19:1 en 3; Ps 103:5-7; Ps 104 : 1 en 10; Gz 149; Gz 157; LB 1
bijbelgedeelten: Genesis 3 en Openbaring 12

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze kunnen uitleggen wat bedoeld wordt met de canon van de bijbel				
	Ze weten wat de term moederbelofte betekent				
	Ze kunnen de inhoud van de moederbelofte in eigen woorden weergeven				
	Ze ervaren dagelijks de strijd tussen vrouwen en slangenzaad				
	Ze kunnen vertellen wat de bijbel voor hen persoonlijk betekent.				
	Ze kunnen de 50 vensters in historische volgorde op de tijdlijn plaatsen.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

De lijn van de bijbelse geschiedenis

blok F - nivo 2 - avond 1

De canon van de bijbelse geschiedenis

Canon Nederlandse geschiedenis straks verplicht

(Novum) - De canon van de Nederlandse geschiedenis wordt verplichte kost voor leerlingen in de bovenbouw van het basisonderwijs en de onderbouw van het middelbare onderwijs. Dat heeft het kabinet besloten op advies van de canoncommissie. Deze commissie heeft onder leiding van literatuurhistoricus en hoogleraar Frits van Oostrom een lijst opgesteld van vijftig belangrijke gebeurtenissen in de vaderlandse historie.

De canon volgt de Nederlandse geschiedenis vanaf 3000 voor Christus tot de huidige tijd of vanaf de hunebedbouwers tot het huidige Nederland, als lidstaat van de Europese Unie.

De moederbelofte – de lijn

Genesis 3:1-15 / Openbaringen 12:1-12

Vertel aan de andere groep waar het bijbelgedeelte over gaat.
Welke overeenkomsten zie je tussen deze twee bijbelgedeelten:

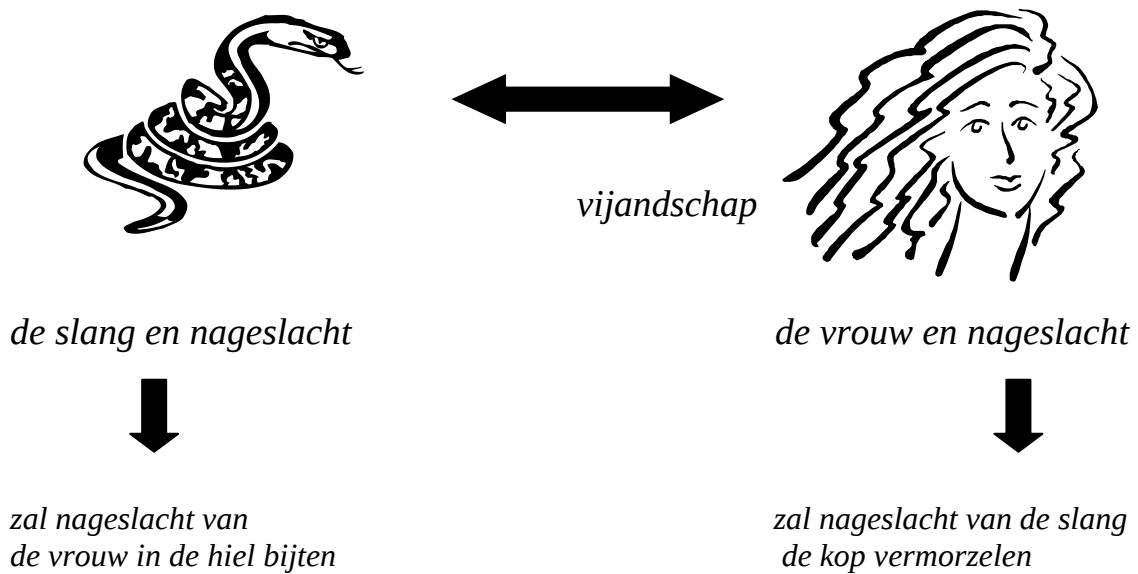
Over wie het gaat in dit bijbelgedeelte:

Wat gebeurt er :

Wat zijn de gevolgen;

Waar loopt het uiteindelijk op uit:

Vragen

Aan welke kant sta jij in deze strijd? Hoe weet je dat?

Is het zo dat iedereen z'n hele leven aan één kant staat, of kun je voorbeelden geven van mensen die aan de ene kant begonnen en naar de andere kant overgingen?

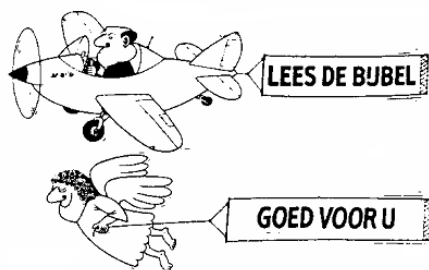
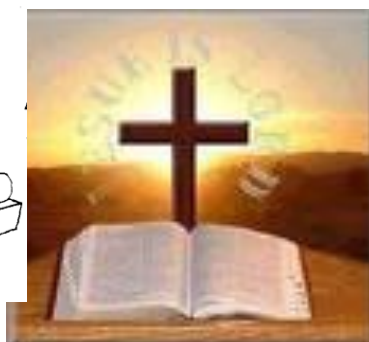
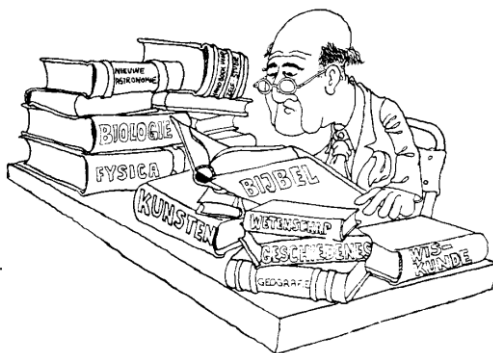
Wat weten we over de uitkomst van deze strijd? Wanneer is de strijd definitief beslecht?

ALTAR EGO. by Len Jones

"Wat ik echt nodig heb is een vertaling die me niet opzadelt met een schuldgevoel, me niet veroordeelt en me niet aanzet tot een soort van beslissing"

Avond 2 Vrouw en slang de bijbel door

Achtergrondinformatie

Inleiding

In deze les gaat het nog een keer over de moederbelofte, maar nu is het de bedoeling om de jongeren duidelijk te maken dat deze tegenstelling in de hele bijbel terugkomt en ook hun eigen leven raakt.

De moederbelofte (vervolg)

(een hier en daar aangepaste passage uit “Gelukkig Gereformeerd” blz 78 ev)

De twee partijen waarover de moederbelofte spreekt, zijn overal in de Bijbel terug te vinden: aan de ene kant de mensen die zich tegen God verzetten en zonder Hem willen leven, en aan de andere kant de mensen die bij God horen en zijn volk vormen. Ook de permanente strijd komt telkens in de Bijbel weer terug:

Kaïn vermoordde Abel, Egypte onderdrukte Israël, Babel verwoestte Jeruzalem, Satan stelde Jezus op de proef in de woestijn, de wereld probeert de kerk in zijn greep te krijgen.

De Bijbel vertelt ook geregeld over mensen die van het ene kamp naar het andere overgaan. Esau, bijvoorbeeld, werd geboren in de tenten van Gods volk, maar koos later voor Kanaänitische vrouwen en verliet het beloofde land. Of Rachab en Ruth, twee vrouwen die buiten Gods volk geboren waren, maar die geloofden in de God van Israël en daarom in zijn volk opgenomen werden.

De strijd tussen beide partijen is nog altijd actueel en ook jij staat aan een van beide kanten: je hoort bij het nageslacht van de slang of je hoort bij het nageslacht van de vrouw. Aan de ene kant staat de wereld zonder God. De mensen van de wereld stellen zelf hun doelen, proberen in eigen kracht een bestaan op te bouwen en proberen zelf zin aan het leven te geven. Aan de andere kant staat het volk van God. De mensen van zijn volk voelen wel de zuigkracht van de wereld en de duivel tot diep in het eigen bestaan, maar zij hebben God weer leren kennen, zij willen hun leven weer richten op het dienen van Hem en van hun naaste, zij zoeken de zin en het doel van het leven weer bij Hem.

Ook vandaag zien we dat mensen overgaan van het ene kamp naar het andere: er zijn mensen die als kind gedoopt zijn, maar later niets meer van God willen weten. Er zijn ook mensen die zijn opgegroeid zonder de Heer, maar die Hem toch vinden als ze ouder worden.

De strijd kan weliswaar steeds andere verschijningsvormen aannemen, maar ten diepste gaat het nog altijd om die ene oorlog tussen de slang met zijn nageslacht en de vrouw met haar nageslacht. Als je zo de Bijbel leest, dan zie je niet alleen dat die strijd zich afspeelt op alle terreinen van het leven, maar dan kun je ook elk bijbelverhaal direct op je eigen situatie betrekken. Dan herken je de stijl van de slang en die van de vrouw en dan kun je daar je eigen leven en de wereld om je heen aan spiegelen.

Als je inziet dat de strijd tussen het nageslacht van de slang en dat van de vrouw de hele geschiedenis van deze aarde bepaalt, dan lees je daarna de Bijbel niet alleen als feitelijk geschiedenisverslag, maar dan zie je ook steeds de geestelijke dimensie van het eigenlijke verhaal.

Voorbeeld 1. Babel- Jeruzalem

Een voorbeeld hiervan is de tegenstelling tussen Babel en Jeruzalem. Telkens weer blijkt dat de naam 'Babel' in de Bijbel symbool staat voor het rijk van de slang. Tegenover dit Babel verschijnt elke keer Jeruzalem als symbool voor de plaats waar God woont onder zijn volk. Dat komt het eerst naar voren tijdens de bouw van de toren van Babel (Gen. 11). De mensen van Babel zeggen: wij hebben God niet nodig, wij bouwen onze eigen stad! Hiertegenover staat de lijn van het nageslacht van de vrouw. Die lijn wordt duidelijk in de roeping van Abraham (Gen. 12): Abraham trekt juist weg uit Babel. Hij bouwt niet zijn eigen stad, 'omdat hij uitzag naar een stad met fundamenten, door God zelf ontworpen en gebouwd.' (Heb. 11:10) Zo zie je direct aan het begin van de Bijbel al Jeruzalem tegenover Babel staan. Het wordt nog veel duidelijker in de tijd van de ballingschap: de wereldmacht Babel verwoest Jeruzalem, de stad van God. Gods volk wordt gestraft voor een leven met de afgoden en het wordt naar het domein van de slang, Babel, in ballingschap gevoerd. Aan het eind van de Bijbel keert de tegenstelling tussen Babel en Jeruzalem opnieuw terug. Maar daar krijgen we ook zicht op het einde van de strijd: het grote Babel, het rijk van de slang, wordt verwoest en het nieuwe Jeruzalem, de woonplaats van God en zijn volk, daalt uit de hemel op aarde neer. [Hier Figuur 6 invoegen]

Aan de ene kant staat dus steeds Babel, met al zijn macht, zelfbewustheid, rijkdom en geweld. Aan de andere kant staat Jeruzalem, als teken van hoop op God, van zwakte, nederigheid en verzoening. Die tegenstelling zien we ook vandaag nog om ons heen: Babel zien we terug in de mensen die zelf bouwen aan hun leven en hun eigen geluk willen bewerken; Jeruzalem herkennen we in de mensen die hopen op God en zich afhankelijk weten van de verzoening met Hem.

Voorbeeld 2: David, Saul en Goliath

De Filistijnen zijn opgetrokken tegen het volk Israël. Beide legers staan tegenover elkaar opgesteld. Op zo'n moment wordt de strijd van de slang tegen het volk van God wel heel concreet. Die strijd komt nog scherper naar voren op het niveau van de individuele betrokkenen. Aan de ene kant zien we Goliath, de reus. Hij is typisch een nakomeling van de slang. Hij is ontzettend groot en machtig. Drie wapens maar liefst heeft hij tot zijn beschikking: een zwaard, een lans en een kromzwaard. Bovendien is zijn machtsvertoon een grote show: hij draagt een bronzen helm, een bronzen pantser, bronzen beenplaten en een bronzen kromzwaard. Een ijzeren pantser is weliswaar sterker, maar brons glanst mooier. Hij barst van het zelfvertrouwen en daagt het leger van Israël uit. Dat hij door zijn vernederende uitdagingen ook de God van dat volk belachelijk maakt, dat zegt hem helemaal niets. God speelt voor hem geen enkele rol.

Aan de andere kant zien we twee mannen: Saul en David. Allebei horen ze bij Gods volk, allebei kennen ze de Heer, allebei zijn ze tot koning van Israël gezalfd. Maar hun reacties zijn fundamenteel verschillend. Saul is de gezalfde koning, maar hij is in de loop van de tijd steeds meer op Goliath gaan lijken. Van zichzelf had Saul ook wel iets weg van een reus. Hij was een kop groter dan de rest van het volk (1 Sam. 10:23). Maar wat belangrijker is: Saul is steeds meer op zichzelf en op zijn eigen kracht gaan vertrouwen en steeds minder op de Heer. Langzaam maar zeker is hij op dezelfde manier gaan denken als Goliath. Saul denkt ook in termen van wapens en van macht. Dat wordt duidelijk als David zegt dat hij wel tegen Goliath wil vechten. Saul zet David dan zijn eigen bronzen helm op en trekt hem een bronzen pantser aan.

Zo probeert hij van David een kleine Goliat te maken. Juist omdat hij steeds meer op Goliat is gaan lijken is hij nu bang, want op het gebied van macht en kracht haalt hij het niet bij Goliat, en David ook niet.

Ook David is gezalfd. Hij zal later koning worden, maar nu is hij nog een eenvoudige schaapherder. Hij is geen getraind soldaat. Hij kan zich bij lange na niet meten met een machtige vechter als Goliat. Maar David kent de Heer en hij weet dat hij alles van Hem mag verwachten. Als Goliat David aan ziet komen en hem bespot, roept David hem toe: 'Jij daagt me uit met je zwaard en je lans en je kromzwaard, maar ik daag jou uit in de naam van de HEER van de hemelse machten, de God van de gelederen van Israël, die jij hebt beschimpt.' David weet dat hij de strijd niet in eigen kracht aangaat en omdat hij zo vertrouwt op zijn God, haalt David de overwinning.

Wij staan ook vandaag nog in dezelfde strijd. De wereld om ons heen gedraagt zich net als Goliat: het moderne leven hangt van macht en show aan elkaar en houdt in de verste verte geen rekening met God de Heer en zijn koninkrijk. Deze Goliat verslaat opnieuw zijn tienduizenden onder Gods volk en wat laten we ons soms gemakkelijk inpakken en intimideren. In die situatie komt de vraag van David op ons af: hoe sta jij als christen in deze strijd? Je bent gezalfd als koning en je hebt de belofte ontvangen dat je straks samen met Christus mag regeren. Hoe stel jij je dan op: als Saul of als David? Neem je de stijl van de wereld over, vertrouw je op jezelf, vergeet je de Heer? Of verwacht je het niet van eigen kracht, maar wil je je door de Heer laten gebruiken?

Saul was steeds meer op Goliat gaan lijken en het is dan ook veelzeggend dat hij uiteindelijk op eenzelfde manier als Goliat aan zijn eind kwam: hij werd gedood met zijn eigen zwaard. David bleef op de Heer vertrouwen. Hij overwon de nakomeling van de slang en hakte hem de 'kop' af. Niet lang daarna werd hij koning over Gods volk. Zo leek hij op zijn grote Zoon, die later de kop van de slang definitief verbrijzelt en daarna voor altijd als koning regeert.

Voorbeeld 3: Obadja

Obadja is een van die moeilijk te vinden kleine profeten aan het eind van het Oude Testament. Van die kleine profeten is Obadja nog weer een van de onbekendste. Dat heeft natuurlijk met de inhoud te maken. Het boek telt maar één hoofdstuk en bevat alleen een profetie tegen Edom. En tja, wat moeten wij vandaag nog met een profetie tegen Edom?

Wat is de situatie? Jeruzalem en het land van Juda waren veroverd en in bezit genomen door vijandelijke legers en het buurvolk Edom had daar met leedvermaak naar staan kijken. De Edomieten hadden niets gedaan om hun broedervolk te hulp te komen. Daarom moet Obadja namens de Heer Edom het oordeel aanzeggen. Voor Edom komt de dag van de Heer, de dag waarop definitief met Edom afgerekend zal worden. Deze profetie is inderdaad uitgekomen: Edom is uiteindelijk ten onder gegaan.

Nu we hebben gezien dat het in de Bijbel gaat om de strijd tussen de nakomelingen van de slang en de nakomelingen van de vrouw, komt ook de profetie van Obadja in perspectief te staan. Edom is het volk dat afstamt van Esau en hoort bij het nageslacht van de slang. Israël stamt af van Esaus broer Jakob en hoort bij het nageslacht van de vrouw. Het spottende leedvermaak van Edom bij de val van Jeruzalem is een uiting van de stijl van de slang die maar één ding wil: de vernietiging van Gods volk.

Als we deze lijn in de Bijbel volgen dan zien we later nog een keer een nakomeling van Edom tegenover een nakomeling van Israël staan. Koning Herodus was een Edomiet. Hij deed zijn uiterste best om de pasgeboren koningszoon Jezus te vermoorden. Ook hier lijkt de lijn van de slang sterker dan die van de vrouw: een grote koning stort zich op een klein kind. Maar het kind overwint en wie de lijn doortrekt naar het einde die weet dat de lijn van Edom ten slotte

definitief dood zal lopen in het oordeel van de jongste dag. Dan zal God zelf zijn volk troosten en voor eeuwig een stad van vrede geven.

Het boek Obadja, met die oordeelsprofetie over Edom, is tegen deze achtergrond nog steeds actueel. Het stelt je voor de vraag: sta jij aan de kant van Gods volk, ook als dat lijden en spot met zich meebrengt? Of sta je aan de kant van Edom? Blijf je liever op een afstand als het geloof zelfverloochening of lijden met zich meebrengt, of spot je er zelfs mee? De lijn van Edom zal definitief doodlopen, dat heeft God al bewezen, maar de nakomelingen van de vrouw mogen zeker weten: ook al gaat mijn weg door lijden, ik ben op weg naar de heerlijkheid.

Voorbeeld 4 : genesis 4-11

Tenslotte een overzicht van Genesis 4-11 in het schema van de strijd tussen het nageslacht van de vrouw en dat van de slang gezet:

 vrouw en nageslacht		 slang en nageslacht 	
4: 1-16	Abel / Set (vgl. Hebr 11:4 ; 12:24)	Kain (vgl. 1 Joh 3:12)	
4:17-26	Enos men begon de naam van de HEER aan te roepen	Lamech cultuur/ stedenbouw wraak	
5	de lijn van Set naar Noach (zie Henoeh 5:22)		
6:1-8	Alleen Noach diende de HEER	Een wereld zonder God	
6:9-9:17	Noach en zijn familie ontkomen; verbond met Noach	Gods oordeel over een wereld, die Hem niet dient	
9:18-29	Sem krijgt de zegen	Cham/ Kanaän wordt vervloekt	
11:1-9		Babel: het ideaal van het leven zonder God. God breekt de eenheid	
11:10-31	de lijn van Sem naar Abram God bereidt een nieuwe start voor: hij zal voorlopig met één volk verder gaan.		

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze weten dat de strijd tussen slang en vrouw in heel de bijbel terugkomt.
- Ze weten wat karakteristiek is voor het slangenzaad en ook voor het vrouwenzaad.

Hart

- Ze ervaren in hun eigen leven dagelijks de strijd tussen vrouw en slang.
- Ze durven een keus te maken voor de Here.

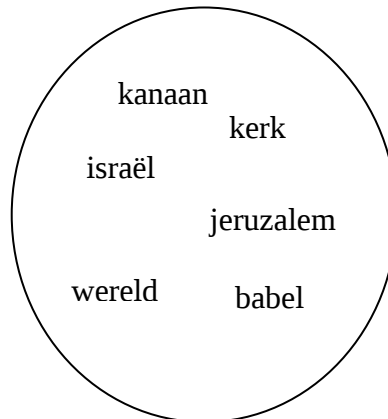
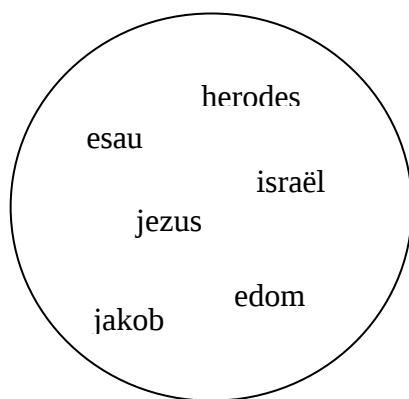
Handen:

- Ze kunnen aan de hand van een aantal bijbelse figuren de strijd tussen slangenzaad en vrouwenzaad laten zien.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje	
19.15	uit de actualiteit Op het werkblad staat het volgende bericht: <i>Bangladesh – Het huis van een Bengaalse ex-moslim is op 8 januari in vlammen opgegaan. Volgens een lokale christen was deze Ashraful slachtoffer van een extremistische aanval. “We kwamen regelmatig samen in zijn huis en hij leidde een bijbelstudiegroep. Daarom is zijn huis in brand gestoken.”</i> Hebben ze zelf ook nog berichten over christenvervolging gevonden? Vraag hen of ze nog weten waar het de vorige les aan het eind over ging. Kennen ze de moederbelofte uit hun hoofd? Kunnen ze nog even weer uitleggen waarom het moederbelofte wordt genoemd? Kom dan terug op het gelezen krantenbericht, en op de berichten over christenvervolging, die ze zelf ingebracht hebben. - Wat zien ze terug van Gen.3: 15 in bovenstaand bericht? - Vertel dat het ook vanavond hierover zal gaan. Laat nogmaals het schema van de vrouw en de slang zien.	
19.20	zie je de strijd? Vertel dat in het oude testament in heel veel gebeurtenissen en verhalen de geestelijke strijd tussen vrouw en slang te zien is. We gaan kijken of ze dit herkennen Op het werkblad staan de volgende twee circels met namen:.	

Onder deze circels staan de volgende tabellen:

Laat ze nu in tweetallen uit elke cirkel drie duo's van twee namen zoeken, die bij elkaar horen, en die steeds de tegenstelling 'nageslacht van de slang $\diamond$ nageslacht van de vrouw' weergeven.

Laat ze die drie duo's vervolgens in historische volgorde zetten, en zo invullen in de tabel

dus:

	
esau	jakob
edom	israël
herodus	jesus

	
kanaän	israël
babel	jeruzalem
wereld	kerk

Laat bij de eerste tabel zien dat de tegenstelling die je zag ontstaan tussen jakob en esau, de hele bijbel doorloopt. De nakomelingen van Esau, waren het volk Edom en die waren vaak vijandig tegenover de nakomelingen van Jakob, het volk israël. Herodus was een edomiet, en als je Herodus de kinderen van Bethlehem uit laat moorden, dan zie je de slang naar de hiel van de vrouw bijten.

Laat bij de tweede tabel zien dat achter de namen van landen en plaatsen in het oude testament een geestelijke tegenstelling schuilgaat. In het nieuwe testament kom je diezelfde tegenstelling tegen als Paulus het heeft over de tegenstelling tussen de kerk en de wereld (wat dan betekent: de wereld zonder God)

19.35	Bijbelstudie. Ieder leest Gen. 4: 17-26 voor zichzelf . (Op werkblad) Het verhaal van Lamech tegenover het verhaal van Enos laat weer zien dat het nagslacht van de slang tegenover het nageslacht van de vrouw staat. Laat ze een kronkellijntje tekenen onder dat wat past bij het nageslacht van de slang en een rechte lijn onder wat past bij het nageslacht van de vrouw. Wat kunnen ze aan de hand van dit Bijbelgedeelte vertellen over Lamech, wat voor iemand is hij? Vervolgens hetzelfde bij Enos. <table><tr><td>Lamech</td><td>Enos</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table> Is dit karakteristiek voor het nageslacht van de slang en dat van de vrouw? Vul anders aan met onderstaand schema: <table><tr><td>zelfgericht</td><td>op God gericht</td></tr><tr><td>veel show</td><td>God de eer</td></tr><tr><td>macht</td><td>afhankelijkheid</td></tr></table>	Lamech	Enos							zelfgericht	op God gericht	veel show	God de eer	macht	afhankelijkheid	
Lamech	Enos															
zelfgericht	op God gericht															
veel show	God de eer															
macht	afhankelijkheid															
19.50	De strijd op persoonlijk nivo Tot nu toe ging het steeds over mensen die hoorden bij het vrouwen of het slangenzaad. Maar ieder mens persoonlijk heeft ook in zijn eigen leven steeds weer te maken met de strijd tussen vrouw en slang . Noem als voorbeelden : Ezau, Rachab en Saul. Laat ze zelf verwoorden hoe dat zat bij bovenstaande bijbelse figuren. Vraag hen of ze nog meer voorbeelden uit de bijbel kunnen noemen. Maar ook nu is die strijd er nog. De slang probeert ook hen steeds weer aan zijn kant te krijgen. Kunnen ze daarvan voorbeelden geven uit hun eigen leven? Hoe gingen ze daarmee om? Wat betekent dat voor hen? Waar kiezen zij voor? Leg uit dat er van hen een keus gevraagd wordt maar vertel tegelijk dat de Heilige Geest hen wil helpen om bij die keus te blijven.															

	Sluit af met een kringgebed waarin de volgende elementen aan bod komen: De strijd tegen het slangenzaad De overwinning door de Here Jezus De keus van ieder persoonlijk De hulp van de Heilige Geest	
20.00	Presentatie: - Is er overleg geweest met de andere groepen zodat de 50 posters straks een éénheid vormen? (zelfde basislay-out) - Zijn er al ideeën mbt de eerste vensters: welke afbeelding, welke tekst? - Kunnen er verder weer taken verdeeld worden?	
20.15	Huiswerk: - taken mbt de prestatie uitvoeren - de eerste 15 vensters kennen, en op de tijdlijn kunnen plaatsen - bijbelleesrooster lezen sluiting Je hebt al gebeden samen, sluit af met een lied.	

c. benodigde materialen

- Flaps (circels met namen+ schema)

d. suggesties

zingen: Ps 2; Ps 108: 2 en 4; Gz 163; LB 96; LB 298

bijbelgedeelten: Gen 3 en 4; Genesis 25:19-23 ; Matteüs 2:13-23; Efeziërs 6:10-20

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze weten dat de strijd tussen slang en vrouw in heel de bijbel terugkomt.				
	Ze weten wat karakteristiek is voor het slangenzaad en ook voor het vrouwenzaad.				
	Ze ervaren in hun eigen leven dagelijks de strijd tussen vrouw en slang.				
	Ze durven een keus te maken voor de Here.				
	Ze kunnen aan de hand van een aantal bijbelse figuren de strijd tussen slangenzaad en vrouwenzaad laten zien.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

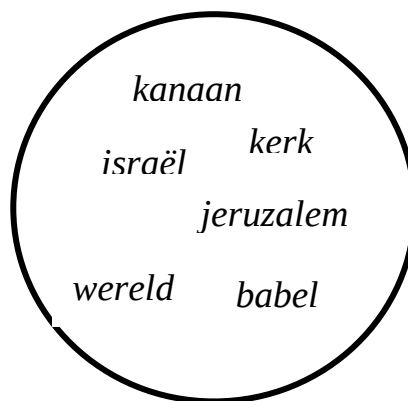
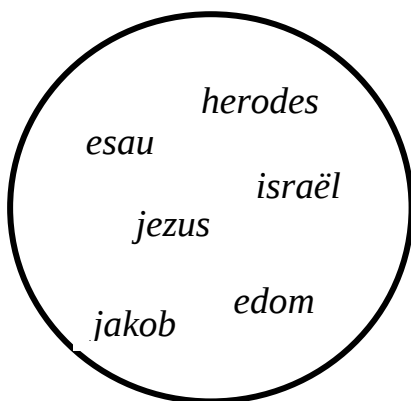
Vrouw en slang de bijbel door

blok F - nivo 2 - avond 2

Uit de actualiteit

Bangladesh – Het huis van een Bengaalse ex-moslim is op 8 januari in vlammen opgegaan. Volgens een lokale christen was deze Ashraful slachtoffer van een extremistische aanval. “We kwamen regelmatig samen in zijn huis en hij leidde een bijbelstudiegroep. Daarom is zijn huis in brand gestoken.”

Zie je de strijd?

Bijbelstudie

Genesis 4: 17-26

17 Kaïn had gemeenschap met zijn vrouw, en zij werd zwanger en bracht Henoeh ter wereld. Kaïn was toen een stad aan het bouwen en hij noemde die Henoeh, naar zijn zoon. 18 Henoeh kreeg een zoon, Irad. Irad was de vader van Mechujaël, Mechujaël was de vader van Metusaël en Metusaël was de vader van Lamech. 19 Lamech nam twee vrouwen; de ene heette Ada, de andere Silla. 20 Ada bracht Jabal ter wereld; hij werd de stamvader van hen die in tenten leven en vee houden. 21 Zijn broer heette Jubal; hij werd de stamvader van allen die op de lier of de fluit spelen. 22 Ook Silla bracht een zoon ter wereld, Tubal-Kaïn; hij was smid en werd de stamvader van allen die brons en ijzer bewerken. De zuster van Tubal-Kaïn heette Naäma. 23 Lamech zei tegen zijn vrouwen:

*‘Ada en Silla, hoor wat ik zeg!
Vrouwen van Lamech, luister naar mij!
Wie mij verwondt, die sla ik dood,
zelfs wie mij maar een striem toebrengt.*

24 Kaïn wordt zevenmaal gewroken,
Lamech zevenenzeventigmaal.’

25 Opnieuw had Adam gemeenschap met zijn vrouw, en zij bracht een zoon ter wereld. Ze noemde hem Set, ‘want,’ zei ze, ‘God heeft mij in de plaats van Abel, die door Kaïn is gedood, een ander kind gegeven.’ 26 Ook Set kreeg een zoon, die hij Enos noemde. In die tijd begon men de naam van de HEER aan te roepen.

(kronkellijn onder nageslacht slang)

(rechte lijn onder nageslacht vrouw)

Lamech	Enos

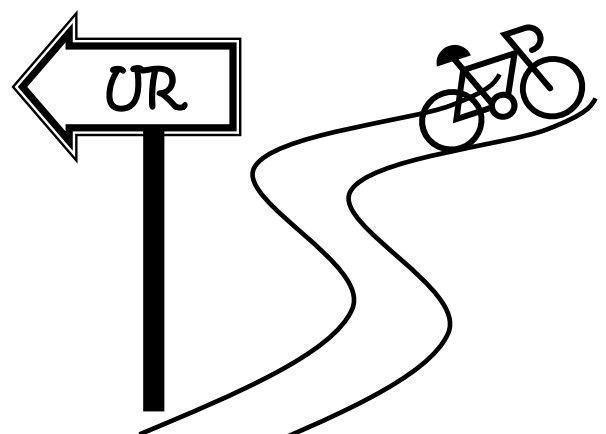

De strijd op persoonlijk nivo

Esau	
Rachab	
Saul	
Jij	

Aantekeningen:

Avond 3 't verbond met Abraham zijn vrind

Achtergrondinformatie

Inleiding

We lopen de bijbelse geschiedenis door aan de hand van de verschillende fasen in Gods verbond met zijn volk. In deze les komt het verbond met Abraham aan de orde. Wat we willen overdragen is dat de geschiedenis van Gods verbondsluiting met Abraham rechtstreeks van betekenis is voor ons vandaag omdat we in datzelfde verbond staan.

Een nieuw begin: Abram

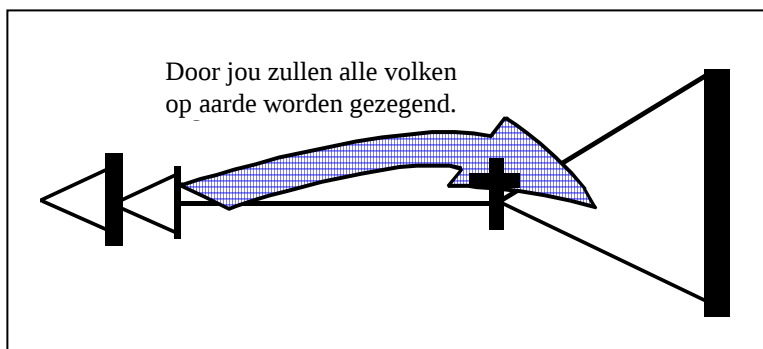
Aan het begin van hoofdstuk 12 lezen we dat God Abram uit zijn land weg laat trekken om te gaan naar het land dat God hem zal wijzen. God kiest dus één persoon uit om de lijn van het nageslacht van de vrouw mee voort te zetten. Met Abram en zijn nageslacht wil hij voortaan verbonden zijn.

Dat betekent dat God de lijn van zijn verbond versmalt. In de eerste 11 hoofdstukken van Genesis lezen we van de hele mensheid, en van alle volken (b.v. Genesis 10). Maar vanaf Genesis 12 tot het eind van het Oude Testament lezen we vooral van Abraham en zijn nakomelingen: Abraham, Isaäk, Jakob, het volk Israël

De lijn wordt versmald, maar dat betekent niet dat God de volken vergeet. Gods doel blijft een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Dat maakt God ook heel duidelijk op het moment dat Hij Abram kiest. Genesis 12: 3 “Door jou zullen alle volken op aarde gezegend worden.” (NGB vert) Hier blijkt dus dat het beloofde nageslacht van de vrouw, dat de kop van de slang zal vermorzelen (Genesis 3:15), uit het nageslacht van Abraham zal komen. Dat God met zijn belofte aan Abraham alle volken al op het oog had wordt ook heel duidelijk in Galaten 3: 6-9 (zie ook 3:16):

Van Abraham wordt gezegd: ‘Hij vertrouwde op God, en dat werd hem als een daad van gerechtigheid toegerekend.’ U ziet dus dat zij die geloven kinderen van Abraham zijn. Nu heeft de Schrift voorzien dat God ook andere volken door geloof zou aannemen en daarom aan Abraham verkondigd: ‘In jou zullen alle volken gezegend worden.’ En dus wordt iedereen die gelooft samen met Abraham, de gelovige, gezegend.

Dat laat weer zien dat het Oude en Nieuwe Testament een eenheid vormen. Het is steeds dat ene volk van God, tegenover de nakomelingen van de slang. Daarom kan Paulus ook onbekommerd de gelovigen uit de heidenvolken kinderen van Abraham en erfgenamen van de belofte noemen (Galaten 3: 29, maar zie ook Romeinen 4). Op het moment dat God Abraham uitkoos, deed Hij dat met het oog op dat ene einddoel: “één volk uit alle landen en volken, van elke stam en taal” (Galaten 3: 28; Openb.7:8)

De verbondssluiting Genesis 15

In het begin van Genesis 15 zit Abram in een dip. En dan komt de HEER hem persoonlijk bemoedigen (vers 1). Maar Abram is niet overtuigd (vers 2-3) Waarom doet God niet wat Hij heeft beloofd. Toch neemt de HEER Abram z'n twijfel niet kwalijk. Hij herhaalt zijn belofte (vers 4) en geeft er het teken van de sterren bij (vers 5). Dan is Abram even van zijn twijfel verlost (vers 6). Maar als God ook de belofte van het land herhaalt (vers 7) blijkt Abram toch ineens weer te twijfelen. (vrs 8)

Het is mooi om te zien hoe de Here reageert op die twijfel. Hij wijst het niet verontwaardigt af, maar Hij doet wel alles om die twijfel te overwinnen. Daarom sluit Hij een verbond met Abram.

God zegt: “Haal een driejarige koe,enz”. En wij denken: waar gaat dit over! Voor Abram was het direct duidelijk: er komt een verbondssluiting. Hij weet ook precies wat hij moet doen: de dieren in stukken hakken, zodat er een paadje tussen de helften ontstaat.

Wij sluiten contracten af door de afspraak incl. boeteclausules op papier te zetten. Maar toen werden ze als het ware uitgebeeld: Als je je niet aan de afspraak houdt zal met jou gebeuren wat met die dieren gebeurd is. (vgl Jer 34:18).

Uiteindelijk verschijnt God in de gedaante van vuur en rook (denk aan de Sinaï). En terwijl Abram slaapt gaat de HEER tussen de stukken door. Als je het begrijpt wat hier gebeurt, is dit één van de machtigste passages uit het Oude testament over Gods genade. Hiermee overwint God Abrahams twijfel. Twee dingen vallen op:

a. Hij zelf gaat door de stukken heen. (Dat is bijzonder, want als een grote koning met een kleine vazal een verbond sloot, ging meestal alleen die vazal tussen de stukken door). Zo verklaart God: als ik jou niet zal zegenen en me niet aan de beloften hou, dan mogen ze me in stukken hakken, dan lever ik mijn onsterfelijkheid in.

b. Abram hoeft niet tussen de stukken door te gaan. Terwijl God tussen de stukken door gaat, laat Hij Abram slapen! Zo verklaart Hij: ook als de andere verbondspartij zal falen dan zal Ik daarvoor aan stukken gehakt worden.

Ongelofelijk; een joods commentator zegt; Het lijkt alsof God de verbondsvloek voor z'n rekening neemt.

En dat is nu precies wat Hij gedaan heeft. Eeuwen later weer in een vreselijke duisternis; Golgotha; Hij werd afgesneden uit het land van de levenden (Jes 53). Gal 3,14: Jezus werd een vloek voor ons, zodat God ons kon zegenen.

Het verbond met Abraham – het verbond nu

De Bijbel gebruikt voor de relatie tussen God en zijn volk het woord ‘verbond’. In de geschiedenis van Abraham speelt dat woord een grote rol. In Genesis 15 en 17 lezen we dat God een verbond sloot met Abram (In dat kader werd zijn naam ook veranderd van Abram in Abraham. Gen17:5).

God zei tegen Abraham: *Ik sluit een verbond met jou en met je nakomelingen, met alle komende generaties, een eeuwigdurend verbond: ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen.* (Gen.17:7)

Hoe moeten we dat lezen? Sluit God een eeuwigdurend verbond met het letterlijke nageslacht van Abraham, met het joodse volk? Nee, want de kern van dit verbond is niet de bloedband, maar het geloof in de belofte, het onderdeel uitmaken van het nageslacht van de vrouw (Gen.3:15). Tot de komst van Christus zal die lijn vooral lopen via Abrahams nakomelingen, maar daarna noemt Paulus alle gelovigen nageslacht van Abraham. (Rom. 4:7-12; Gal. 3:6-9). Dat is dan ook de reden dat we de geschiedenis van Abraham heel direct op ons eigen leven

mogen toepassen.

Bij Abraham zien we het grondpatroon van de relatie van God met de zijnen naar voren komen:

- God kiest uit en roept
- God geeft zijn belofte
- God vraagt geloof en vertrouwen
- God geeft een teken bij die relatie

Uitgewerkt in een schema:

abraham toen	de gelovigen nu
God kiest uit en roept	
- God nam het initiatief. Uit alle mensen die in de Babylonische stad Ur woonden koos Hij Abram en zijn familie. - God koos Abraham niet omdat hij beter was dan anderen (Joz.24:2-3) - God riep Abraham weg uit zijn land en zijn familie om te gaan naar het land dat Hij zou wijzen. Zo zette God Abraham apart.	- Als je gelooft mag je weten: God nam het initiatief. Hij koos mij uit. (Rom 8: 29-30; 1 Petrus 2:9-10) - Je weet dan ook: dat deed God niet omdat ik beter was dan anderen (Ef.2:8-9) - Geloven is antwoorden op Gods roepstem. Hij roept je weg uit het duister en plaatst je in zijn licht. Wie gelooft komt apart te staan. (1 Petr 2:9-10; 2 Tim. 1:9)
God geeft zijn belofte	
Centraal in Gods verbond met Abraham is de belofte, die God geeft. Elke keer weer wordt die belofte herhaald. God belooft: - veel nakomelingen; Abraham wordt stamvader van een menigte volken (vandaar de naam Abraham) Gen.17:3-6 - het beloofde land Kanaän, al beseftte Abraham zelf al dat hij een hemels vaderland zou krijgen. Gen.12:7 en Gen 17:7-8; Hebr. 11:9,13-16 - “Ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen” Gen.17:7-8	Gods verbond met Abraham is een eeuwig verbond. Zijn beloften gelden nog steeds en zijn alleen maar duidelijker geworden. God belooft: - een talrijk nageslacht, vele volken; En daarbij gaat het volgens Paulus om alle gelovigen, zowel joden als niet joden. Rom.4:7-12,16-17; Gal.3:6-9,14 en 29) - het beloofde land, de plek waar we veilig met God zullen wonen. Uiteindelijk is de hele aarde het beloofde land. Rom.4:13; Hebr.4; Hebr 11:13-16 - “Ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen”. Dat is steeds de centrale belofte van het verbond. Ez. 36:28 ; Hnd 2:39; Openb 31:3
God vraagt geloof en vertrouwen	
Wat God van Abraham en zijn nakomelingen vraagt is dat zij Hem geloven en erop vertrouwen dat Hij zijn belofte waar zal maken. In Abrahams leven laat God elke keer	Wat God van ons vraagt is dat wij Hem geloven en erop vertrouwen dat Hij zijn belofte waar zal maken. Ook in ons leven komt het steeds weer op geloof aan:

weer heel duidelijk worden dat het op geloof aankomt: - belofte van nageslacht, als het niet meer kan; en van een land, terwijl hij er vreemdeling is. - zelfs nadat Isaäk geboren is, wordt dat geloof beproefd (Gen.22) Wie zijn verbond verbreekt krijgt met Gods toorn te maken. (Gen.17:14)	- we zijn vreemdelingen op de aarde die ons beloofd is (1 Petr.1:1). - ook wij worden op de proef gesteld om ons geloof sterker te maken. (1 Petr 1: 6-7; Jac. 1:2-4) En nog steeds zal wie Gods verbond verbreekt met zijn toorn te maken krijgen. (1 Petr.4:17)
God geeft een teken	
Besnijdenis Bij de verbondssluiting geeft God een teken. Toen was dat de besnijdenis (Gen.17). De volken rondom besneden jongens als ze op de huwbare leeftijd kwamen. Het was een teken van vruchtbaarheid en potentie. Maar God kiest net dat symbool voor een man van 99 en voor kinderen van 8 dagen oud. Het beloofde nageslacht is zijn gave, en niet afhankelijk van onze potentie.	Doop In het Oude Testament geeft God al aan dat het om de besnijdenis van het hart gaat. (Deut.10:16; 30:6; Jer.4:4; Rom 2:25-29). Er is dan ook geen principieel verschil tussen besnijdenis en doop. De doop is het verbondsteken van het Nieuwe Testament. En Paulus noemt de doop ‘de Christus-besnijdenis’ (Kol 2: 11-12)

Zijn er verschillende verbonden: dit verbond met Abraham, een ander verbond bij de Sinaï, en weer een ander nieuw verbond met de kerk, met hen die in Christus geloven? Inderdaad spreekt de bijbel van verschillende verbonden, b.v. van een oud en een nieuw verbond, maar ten diepste is er sprake van één verbond, dat loopt van Genesis tot en met Openbaringen. God wil steeds de God zijn van de vrouw en haar nakomelingen. Wel zie je in dit verbond verschillende fasen (Noach, Abraham, Sinaï, nieuwe verbond), maar het blijft ten diepste hetzelfde verbond.

Enkele argumenten:

- Gods verbond wordt vaak ‘eeuwig’ genoemd: b.v. Genesis 17: 7, Hebr. 13:20
- De belofte is in alle fasen van het verbond dezelfde: “Ik zal hun God zijn, en zij mijn volk” : Gen.17:7; Deut.6:7; Jer.32:38; Ef.2:13-14; Openb. 21:3
- Het doel is steeds hetzelfde: een heilig volk, aan Hem gewijd. Lev.11:44v; 1Pet 2:9v
- Elke volgende fase van het verbond, bouwt voort op de vorige: Sinaï op het verbond met Abraham (Ex 6:7; Deut.7:7) en het nieuwe verbond op het oude (Rom.4; Gal.3)
- Vele elementen van het oude verbond, krijgen pas hun diepste betekenis en vervulling in het nieuwe verbond:

- * de *echte* koning en zoon van David is de Messias Jezus
- * de *echte* knecht des Heren is Jezus
- * het *echte* paaslam is Jezus (1 Kor.5:7)
- * het *echte* brandoffer voor de verzoening was het offer van Christus
- * de *echte* tempel is Christus/ zijn kerk
- * het *echte* Jeruzalem is de kerk Gal.4:16; Hebr.12:22; Openb.21-22

Lesopzet

a. leerdoelen

hoofd:

- ze weten wat een verbondsluiting inhoudt.
- Ze kunnen vertellen waarom het verbond van God met Abraham bijzonder was.
- Ze weten dat de lijn van Abraham doorgetrokken kan worden naar nu, ze kunnen uitleggen wat dat betekent voor henzelf.
- Ze kennen de korte inhoud van de eerste 10 vensters

Hart

- Ze ervaren diepe dankbaarheid voor het feit dat het allemaal niet van hen afhangt.

Handen

- ze kunnen de eerste 10 vensters op de tijdlijn plaatsen

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugblik, intro deze week Begin met even terugblikken. Moederbelofte: nageslacht van de vrouw en nageslacht van de slang. Kunnen ze dit nog kort even herhalen? Zet dan aan de hand van de tijdlijn de grote lijn nog even kort neer: Na de zondeval nam God weer het initiatief. Maar de mensen kozen massaal de kant van de slang. De straf kwam: de zondvloed. Daarna gaat het opnieuw fout: de mensen zoeken eigen macht los van God (toren van Babel). Daarom verbreekt God de eenheid van de mensen. Voorlopig gaat Hij niet meer verder met alle mensen: de lijn van het nageslacht van de vrouw gaat Hij beperken tot één volk, de nakomelingen van Abraham, Isaäk en Jakob. Zijn doel blijft: zegen voor alle volken. Vanavond gaat het over het verbond met Abraham. Aan het begin van Genesis 12 lezen we dat God Abram uit zijn land weg laat trekken om te gaan naar het land dat God hem zal wijzen. God kiest dus één persoon uit om de lijn van vrouwenzaad voort te zetten. Met Abram en zijn nageslacht wil hij voortaan verbonden zijn.	
19.20	De eerste 10 vensters Laat ze de eerste 10 vensterkaarten pakken. Per drietal nemen ze twee setjes van 10 kaarten. Ze spreiden ze uit op tafel: het ene setje met de vensternamen naar boven; het andere setje met de beschrijvingskant naar boven. De kaartjes worden geschud. Laat nu elk drietal zo snel mogelijk de juiste beschrijving bij de juiste vensternaam zoeken en vervolgens de 10 setjes in de juiste volgorde leggen. Maak er een wedstrijd van, wie het eerst klaar is.	

19.25	Lees het volgende bericht. (Op werkblad). Toshiba en Sharp sluiten LCD verbond AMSTERDAM - De Japanse elektronica-gigant Toshiba gaat grote LCD-schermen kopen van Sharp als onderdeel van een alliantie die de platte beeldschermindustrie moet hergroeperen. De overeenkomst houdt in dat Toshiba liquid crystal display (LCD) schermen verkrijgt uit een nieuwe fabriek die Sharp in het westen van Japan aan het bouwen is. De schermen zullen gebruikt worden in LCD tv's boven de 32-inch en verkocht onder de merknaam Toshiba. In ruil zal Sharp halfgeleiders afnemen van Toshiba voor gebruik in zijn eigen LCD tv's. De volgende vragen staan bij het bericht op het werkblad: Het gaat hier over een verbond, wat is een verbond eigenlijk? Welke partijen sluiten een verbond? Wat houdt dat in? Wat levert het beide partijen op? Naast het persbericht staat op het werkblad de volgende tekst: God en Abraham sluiten verbond KANAËN- God zei tegen Abraham: Ik sluit een verbond met jou en je nakomelingen, met alle komende generaties, een eeuwigdurend verbond: Ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen. Heel Kanaän, het land waar je nu als vreemdeling woont, zal ik jou en je nakomelingen voor altijd in bezit geven, en ik zal hun God zijn. Ook zei God tegen Abraham: 'Jij moet je houden aan dit verbond met mij, evenals je nakomelingen, generatie na generatie. Dit is de verplichting die jullie op je moeten nemen: alle mannen en jongens moeten worden besneden. De volgende vragen staan onder deze tekst: welke partijen sluiten een verbond ? wat houdt dat in ? Wat levert het beide partijen op? Wat is er anders aan dit verbond? (Het gaat hier niet om gelijkwaardige partijen; het initiatief ligt volledig bij God) Laat ze eerst in tweetallen naar de tekst en de vragen kijken. Bespreek die daarna samen.	
19.35	Bijbelstudie Genesis 15 Samen lezen Gen. 15: 1-8 (verdeel de rollen: verteller; God; Abram) Leg uit: God heeft Abraham geweldige beloften gegeven. (welke?). Maar Abraham twijfelt steeds weer of het wel echt zal gebeuren (waarom was het zo moeilijk te geloven?). God gaat nu iets doen om Abraham in z'n twijfel te overtuigen: Hij gaat een verbond sluiten. lees nu samen : Genesis 15: 9-19 - vraag eerst: wie snapt wat hier gebeurt? Wat betekent dat gedoe met die doormiddengehakte dieren? - Leg het nu uit met het volgende voorbeeld: Vraag wie wel eens een contract heeft gezien. Wat staat er op? Hoe wordt de afspraak bezegeld? Wij sluiten contracten af door de afspraak incl boeteclausules op papier te zetten. Daar zetten we dan onze handtekening onder. Zo hoeven we niet te twijfelen of de ander zich wel aan de afspraak houdt.	

	- In die tijd deden ze het anders: toen werd het als het ware uitgebeeld: Als je je niet aan de afspraak houdt zal met jou gebeuren wat met die dieren gebeurd is. (vgl jer 34:18). Sloot een belangrijk koning een verbond met een onderdaan, dan ging de koning zelf meestal niet tussen de stukken door (wie zou hem als alleenheerser wat kunnen doen); alleen de onderdaan ging dan tussen de stukken door. - Wat is tegen die achtergrond het opvallende in genesis 15? De HEER gaat wel tussen de stukken door. Zo verklaart God: als ik jou niet zal zegenen en me niet aan de beloften hou, dan mogen ze me in stukken hakken, dan lever ik mijn onsterfelijkheid in. - Wat valt nog meer op? NB Abraham gaat niet tussen de stukken door. M.a.w. het is alsof God zegt: ook als Abraham/ de mensen met wie ik een verbond sluit zullen falen dan zal Ik daarvoor aan stukken gehakt worden. Als je het begrijpt wat hier gebeurt, is dit één van de machtigste passages uit het Oude testament over Gods genade. Vraag: -Wat heeft dit te maken met wat er gebeurde op Golgotha? -Wat betekent dat voor ons?							
19.45	Abraham en wij vandaag Start met de vraag: Wat hebben wij eigenlijk te maken met die verhalen over Abraham (NB bijna 4000 jaar geleden)? Leg uit dat wij geloven dat wij in het verbond met Abraham zijn opgenomen (lees ter illustratie Rom.4:7-12 en Gal.3:6-9.) Evt. kun je aangeven dat er veel andere christenen zijn die geloven dat het verbond met Abraham voor de joden geldt, en dat de gelovigen vandaag in een ander, een nieuw verbond zijn opgenomen. We trekken in dit gedeelte de lijn door van Abraham naar ons. Abraham wordt door God zelf uitgekozen en geroepen. God geeft hem een prachtige belofte ,God vraagt van hem geloof. Ook wij zijn geroepen en uitgekozen, ook ons geeft God zijn belofte en ook van ons vraagt Hij geloof. We gaan kijken hoe dat bij Abraham zat en dan hoe dat bij ons is. Onderstaand schema staat op het werkblad vraag hen in tweetallen het in te vullen. <table><tr><th>abraham toen</th><th>de gelovigen nu</th></tr><tr><td colspan="2">God kiest uit en roept</td></tr><tr><td>God begint. - Hij kiest Abraham uit -God kiest Abraham niet omdat hij beter is dan anderen</td><td></td></tr></table>	abraham toen	de gelovigen nu	God kiest uit en roept		God begint. - Hij kiest Abraham uit -God kiest Abraham niet omdat hij beter is dan anderen		
abraham toen	de gelovigen nu							
God kiest uit en roept								
God begint. - Hij kiest Abraham uit -God kiest Abraham niet omdat hij beter is dan anderen								

	- God zet Abraham apart, hij wordt vreemdeling	
	God geeft zijn belofte	
	God belooft: - veel nakomelingen, een groot volk - het beloofde land - “Ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen”	God belooft:
	God vraagt geloof en vertrouwen	
	God vraagt van Abraham geloof en vertrouwen. Hij moet geloven dat: -hij een kind krijgt, ook al lijkt het niet meer te kunnen -hij een land krijgt, ook al is hij er nu nog vreemdeling - hij op de proef wordt gesteld om zijn geloof sterker te maken. -hij met Gods toorn te maken krijgt als hij het verbond verbreekt	God vraagt van ons ook geloof en vertrouwen:
	God geeft een teken	
	Besnijdenis	
	Bespreek samen wat er is ingevuld en vul eventueel het schema zelf aan.	
20.00	Presentatie Bespreek ook nu weer wat er op het volgende venster moet en wie dat gaat doen. Bekijk of de vensters die gemaakt zijn qua stijl bij elkaar passen. Neem ook even contact op met de andere groepen om te kijken of de stijl een beetje gelijk is.	
20.10	Afsluiting - inventariseer gebedspunten, en sluit af met (kring)gebed.	

c. benodigde materialen

- posters stiften
- eerste 10 vensterkaartjes
- evt materiaal voor prestatie

d. suggesties

zingen: Ps 90: 1 en 8; Ps 105: 4 en 5; Gz 3; Gz 4; Gz 140
bijbelgedeelten: Gen 12-22

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	ze weten wat een verbondsluiting inhoudt.				
	Ze kunnen vertellen waarom het verbond van God met Abraham bijzonder was				
	Ze weten dat de lijn van Abraham doorgetrokken kan worden naar nu , ze kunnen uitleggen wat dat betekent voor henzelf.				
	Ze kennen de korte inhoud van de eerste 10 vensters				
	Ze ervaren diepe dankbaarheid voor het feit dat het allemaal niet van hen afhangt.				
	ze kunnen de eerste 10 vensters op de tijdlijn plaatsen				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

't Verbond met Abraham zijn vrind

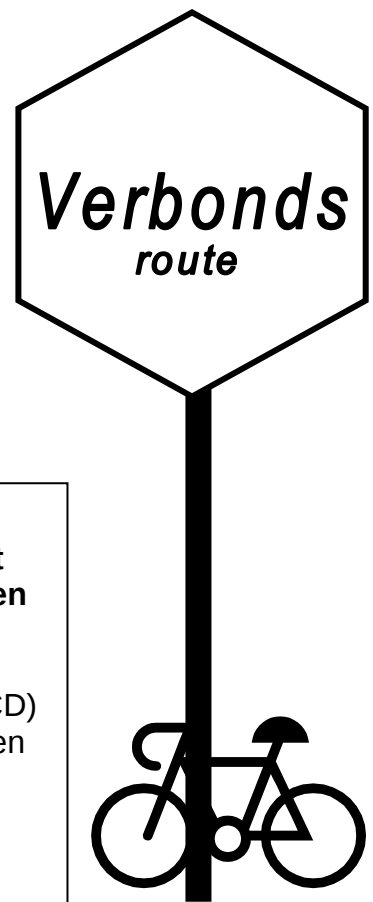
blok F - nivo 2 - avond 3

Persbericht

Toshiba en Sharp sluiten LCD verbond

AMSTERDAM - De Japanse electronicagigant Toshiba gaat grote LCD-schermen kopen van Sharp als onderdeel van een alliantie die de platte beeldschermindustrie moet hergroeperen.

De overeenkomst houdt in dat Toshiba liquid crystal display (LCD) schermen verkrijgt uit een nieuwe fabriek die Sharp in het westen van Japan aan het bouwen is. De schermen zullen gebruikt worden in LCD tv's boven de 32-inch en verkocht onder de merknaam Toshiba. In ruil zal Sharp halfgeleiders afnemen van Toshiba voor gebruik in zijn eigen LCD tv's.

*Het gaat hier over een verbond, wat is een verbond eigenlijk?
Welke partijen sluiten een verbond?
Wat houdt dat in?
Wat levert het beide partijen op?*

God en Abraham sluiten verbond

KANAÄN - God zei tegen Abraham: Ik sluit een verbond met jou en je nakomelingen, met alle komende generaties, een eeuwigdurend verbond:

Ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen. Heel Kanaän, het land waar je nu als vreemdeling woont, zal ik jou en je nakomelingen voor altijd in bezit geven, en ik zal hun God zijn. Ook zei God tegen Abraham: 'Jij moet je houden aan dit verbond met mij, evenals je nakomelingen, generatie na

*Welke partijen sluiten een verbond ?
Wat houdt dat in ?
Wat levert het beide partijen op?
Wat is er anders aan dit verbond?*

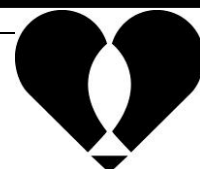
Abraham en wij vandaag

Abraham toen	De gelovigen nu
God kiest uit en roept	
God begint: <i>Hij kiest Abraham uit</i> <i>God kiest Abraham niet omdat hij beter is dan anderen</i> <i>God zet Abraham apart, hij wordt vreemdeling</i>	God begint:
God geeft zijn belofte	
God belooft: <i>Veel nakomelingen, een groot volk</i> <i>Het beloofde land</i> <i>“Ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen”</i>	God belooft:
God vraagt geloof en vertrouwen	
God vraagt van Abraham geloof en vertrouwen. Hij moet geloven dat: <i>hij een kind krijgt, ook al lijkt het niet meer te kunnen</i> <i>hij een land krijgt, ook al is hij er nu nog vreemdeling</i> <i>hij op de proef wordt gesteld om zijn geloof sterker te maken</i> <i>hij met Gods toorn te maken krijgt als hij het verbond verbreekt</i>	God vraagt van ons ook geloof en vertrouwen:
God geeft een teken	
Besnijdenis	

Contract

~~~~~  
~~~~~  
~~~~~

God   Wij??

Avond 4 Het verbond op de Sinäi

Achtergrondinformatie

Inleiding

In deze les gaat het over het verbond dat God op Sinäi met Israël sloot. De volgende elementen willen we daarbij naar voren laten komen:

- het is de voortzetting van het verbond met Abraham
- het verbond wordt nu 'tweezijdiger': God maakt veel duidelijker wat Hij van zijn volk verwacht. Dat blijkt uit alle geboden en inzettingen.
- toch gaat het nadrukkelijk om een genadeverbond: eerst gered, dan de wet; de verzoening staat centraal.
- dat levert twee lijnen op: God is er onvoorwaardelijk voor zijn volk én Hij eist gehoorzaamheid en toewijding. Pas in Christus blijkt hoe deze twee lijnen samen kunnen gaan.

Gods verbond op de Sinäi

Gods verbond gaat een nieuwe fase in. De familie van Abraham, Isaak en Jakob is inmiddels uitgegroeid tot een volk, en bij de Sinäi sluit de HEER een verbond met dat volk. Daarbij een paar opmerkingen:

- De verbondssluiting bij de Sinäi wordt nadrukkelijk gekoppeld aan het verbond dat God onder ede met Abraham gesloten had. (Deut.7:8).
- Ook nu begint het weer heel nadrukkelijk bij de HEER, die zijn volk uitkiest en apart zet om zijn volk te zijn (Deut 7:6-7).
- Ook nu is de kernbelofte van het verbond: Ik wil u tot een God zijn, en u zult mij tot een volk zijn.
- Wat God in zijn verbond van zijn volk vraagt wordt veel duidelijker en expliciter dan dat in de tijd van Abraham het geval was. Er volgen duidelijke leefregels met de tien geboden als kern. God is heilig en wil dat zijn volk een heilig volk is.
- Direct wordt ook al duidelijk dat het volk daaraan niet wil en kan voldoen. Het gemurmureer in de woestijn, en de zonde met het gouden kalf maken dat pijnlijk duidelijk. Wat ook duidelijk is, is dat dit Gods toorn oproept.
- Daarom kan het verbond bij de Sinäi alleen bestaan doordat naast de 10 geboden ook de dienst der verzoening geregeld wordt.
- Belangrijk is ook hoe God zijn wet begint: "Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd" (Ex. 20:2)

De God die zijn wet geeft, is dezelfde God die eerst gered heeft.

De volgorde is: *redding → wet*

en niet: *wet → redding*

Dat wil zeggen: de grond voor de redding van mensen is niet: onze daden, maar genade van God. Dat is in het Nieuwe Testament nog steeds net zo (zie Gal. 5:4)

We moeten God niet gehoorzamen om redding te verdienen, maar om dankbaarheid te tonen voor de redding die God ons voor niets heeft gegeven (uit genade).

- Ook hier zie je de lijnen weer lopen naar het nieuwe verbond: Jezus kwam ons bevrijden

van de vloek van de wet. Darvoor werd Hij hét enige afdoende offer. Hij is het die de wet vervuld, en door zijn Geest in onze harten schrijft.

Grote verzoendag

Je kunt het boek Leviticus beschouwen als het centrale boek, het hart van de vijf boeken van Mozes (Samen heten deze vijf boeken 'Tora' of 'Pentateuch'). Het hart van het boek Leviticus is het middelste hoofdstuk: Leviticus 16 (zie de structuur van het boek: par. 4.2). Dit hoofdstuk wijst het volk hoe het zich moet reinigen, boete moet doen, en zich met God moet verzoenen. Je kunt de voorschriften over de Grote Verzoendag (Jom Kippoer) niet begrijpen, als je vergeet dat ze een voorafschaduwung zijn van de werkelijkheid die nog zou komen – de werkelijkheid is Christus (Kol. 2:16-17).

Voor al het boek Hebreeën in het Nieuwe Testament laat zien hoe de hele eredienst met zijn offers, priesters enz. door Jezus is vervuld. Hij is de ware hogepriester.

Zie onderstaand schema:

Leviticus 16 grote verzoendag	Jezus Christus definitieve verzoening
* Op de grote verzoendag moest de hogepriester eerst een offer voor zijn eigen zonden brengen. (Lev. 16:11; Hebr. 7:27) * Ieder jaar moest de grote verzoendag gevierd worden, en iedere keer moest de hogepriester een offer brengen voor het volk. (Lev. 16:29; Hebr.9:25) * Op de grote verzoendag gebruikte de hogepriester het bloed van een dier om de band tuseen God en het volk te herstellen. (Lev. 16:14-15; Hebr. 9:12) * De hogepriester mocht een maal per jaar, op de grote verzoendag, het allerheiligste van de tempel binnengaan, om bloed te sprenkelen. (Lev.16:15; Hebr. 9:7-8) * Het offer van de hogepriester maakte het volk niet volmaakt. (Hebr. 10:1-4)	* Jezus Christus was zonder zonde. Zijn offer was alleen voor onze zonden. (Hebr. 7:26-28) * Jezus heeft één keer een offer gebracht dat voor eeuwig blijft gelden. (Hebr. 9:25-26) * Jezus gebruikte zijn eigen bloed, dat Hij aan het kruis vergoot. (Hebr. 9:12) * Jezus is de hemel zelf ingegaan, en Hij bleef daar. Zo heeft Hij laten zien dat Hij voor ons de weg om tot God te komen heeft geopend. (Hebr. 9:24) * Het offer van Jezus maakt degene die gelooft voor altijd heilig. (Hebr. 10:10)

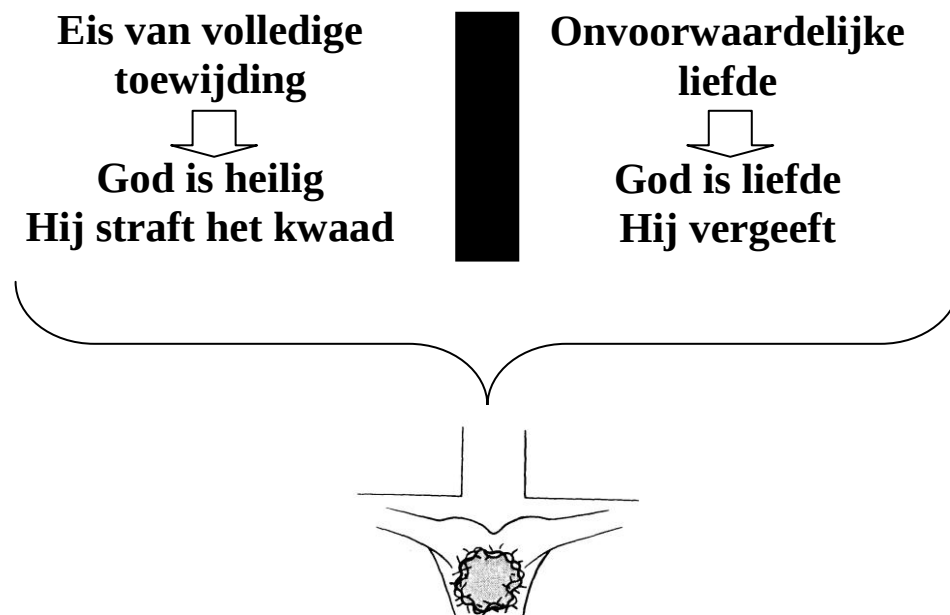
Twee schijnbaar tegenstrijdige lijnen

Wie het Oude Testament leest kan het gevoel krijgen dat God het ene moment heel anders spreekt dan de andere keer. Soms zelfs heel sterk binnen één tekst.

Neem bijvoorbeeld Exodus 34:6-7. Nadat Mozes gepleit heeft voor het volk, en de HEER eindelijk heeft aangegeven toch verder te willen met het volk, vraagt Mozes of Hij Gods aangezicht mag zien. Hij wil zeker weten waar Hij met de Here aan toe is. Wat God dan doet is zijn naam weer bekend maken (De HEER! De HEER! Een God die.....) Hij doet dat door duidelijk te maken dat Hij genadig, touw, en liefdevol is. Alleen daarom kan Hij met zijn volk verder. Tegelijk laat Hij echter weten dat Hij de schuldige zeker niet ongestraft laat. Die twee lijnen zie je steeds in het Oude Testament naast elkaar staan.

Pas wie het nieuwe testament kent kan deze schijnbare tegenstrijdigheid begrijpen. In Christus kreeg God de volledige toewijding die Hij eiste. Christus hield zich volledig aan alle geboden. En in Christus heeft God onze zonden volledig gestraft: Hij kan zonde niet zomaar over z'n kant laten gaan.

In een schema:

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- ze kunnen het verschil uitleggen tussen het verbond met Abraham en het verbond op de Sinai.
- ze weten dat dit verbond in het verlengde van het verbond met Abraham ligt.
- ze kunnen de term: eerst gered dan de wet uitleggen.
- ze weten dat in Jezus de lijnen van totale toewijding en onvoorwaardelijke liefde samenkomen.

Hart

- ze kunnen vertellen wat de wet van God voor hen persoonlijk betekent.

Handen

- ze kunnen in de bijbel de teksten opzoeken die te maken hebben met de verbondssluiting op de Sinai

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling De vorige keer ging het over het verbond met Abraham. Vraag even kort of iemand nog kan vertellen wat er zo bijzonder was aan deze verbondssluiting. Laat ze evt. even de eerste 10 vensterkaarten op volgorde leggen, zodat je de lijn vanaf de schepping weer helder hebt. Vanavond gaan we het hebben over het verbond op de Sinai. Vraag : zou God nog een ander verbond sluiten op de berg of zou het over hetzelfde verbond gaan? Peil de meningen en vraag door naar hun reden.	
19.20	Uit de actualiteit In Trouw stond deze vraag: (Deze gegevens ook op werkblad) Vindt u de 10 geboden nog actueel? Antwoord: Ja, die geven richting aan mijn leven 75% Nee, ik geef zelf mijn leven wel richting 25% Wat zou jij geantwoord hebben op de vraag in Trouw? Iemand reageerde als volgt: <i>Natuurlijk geven de 10 geboden mij geen richting in het leven, want de waarden en normen zijn heden ten dage heel anders dan in die tijd. Zo maak ik zelf wel uit of ik een andere god aanbidt. Daarnaast heb ik niets met de sabbat, wel met de door een Romeinse keizer ingestelde rustdag zondag,</i>	

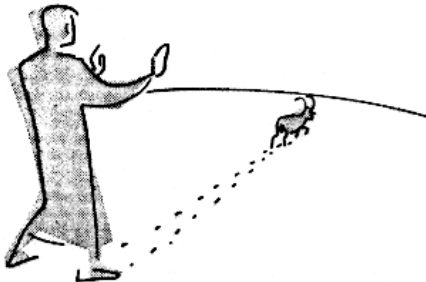

	waarop eigenlijk Sol geëerd wordt' Wat zou je zeggen tegen degene die bovenstaande reactie schreef?	
19.25	Bijbelstudie Deut.7.:6-11 Het Bijbelgedeelte staat op het werkblad met ruimte voor aantekeningen. Als kop staat erboven: Waarom God een verbond met Israël sloot. Daarbij staan de volgende vragen - Waar staat hier dat het verbond op de Sinaï hoort bij het verbond met Abraham? - Van wie gaat dit verbond uit? - Wat wordt beloofd? Laat ze deze vragen beantwoorden en aangeven in welke verzen ze de antwoorden vinden	
19.30	Verschil met het verbond met Abraham We zagen net dat het verbond met het volk bij de Sinaï de voortzetting is van het verbond met Abraham (Dt 7:8). Vraag de jongeren: wat is het grootste verschil tussen het verbond gesloten met Abraham, en nu op de Sinaï? Mak vervolgens duidelijk dat het grootste verschil is dat wat God in zijn verbond van zijn volk vraagt nu veel duidelijker en expliciter is dan dat in de tijd van Abraham het geval was. Toen werd eigenlijk alleen de besnijdenis maar expliciet voorgeschreven (vgl Dt 7,11 met Gen 17:10). Er volgen duidelijke leefregels met de tien geboden als kern. God is heilig en wil dat zijn volk een heilig volk is. Op het werkblad staan de volgende twee zinnen 1) God geeft de Israëlieten zijn wet. Als ze zich daaraan houden zal Hij hun God zijn, en voor hun zorgen, anders niet. 2) God heeft de Israëlieten zijn liefde en zorg laten blijken door hen uit Egypte te bevrijden. Zijn wet is om hun bij die bevrijding vast te houden. Laat ze in drietallen over deze twee stellingen nadenken. Wat is het verschil? Welke is juist en waarom? Inventariseer nu de reacties. Verwijs daarbij naar de inleiding van de wet: "Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd" (Ex. 20:2) De God die zijn wet geeft, is dezelfde God die eerst gered heeft. De volgorde is: <i>redding → wet</i> en niet: <i>wet → redding</i>	

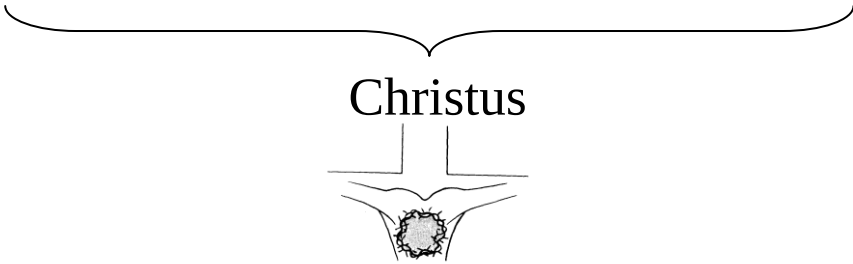

	Dat wil zeggen: de grond voor de redding van mensen is niet: onze daden, maar genade van God. Dat is in het Nieuwe Testament nog steeds net zo (zie Gal. 5:4) We moeten God niet gehoorzamen om redding te verdienen, maar om dankbaarheid te tonen voor de redding die God ons voor niets heeft gegeven (uit genade).													
19.35	God woont bij de mensen Op het werkblad staat het volgende schema: <table><tr><th>Het boek Exodus</th><th>Hoe zie je dit terug in je eigen leven</th></tr><tr><td>- slavernij in Egypte</td><td></td></tr><tr><td>- God maakt z'n naam bekend (Ex 3)</td><td></td></tr><tr><td>- Bevrijding uit Egypte</td><td></td></tr><tr><td>- De wet om met God te leren leven</td><td></td></tr><tr><td>- God komt bij de mensen wonen</td><td></td></tr></table> Laat ze in tweetallen dit schema even invullen. Loop het daarna samen langs. Geef evt. ook nog deze vraag: het ging bijna niet door dat God onder zijn volk kwam wonen. Wat kwam er tussen? (De zonde met het gouden kalf) Wat gebeurde er toen? (Eerst moest Mozes als middelaar optreden)	Het boek Exodus	Hoe zie je dit terug in je eigen leven	- slavernij in Egypte		- God maakt z'n naam bekend (Ex 3)		- Bevrijding uit Egypte		- De wet om met God te leren leven		- God komt bij de mensen wonen		
Het boek Exodus	Hoe zie je dit terug in je eigen leven													
- slavernij in Egypte														
- God maakt z'n naam bekend (Ex 3)														
- Bevrijding uit Egypte														
- De wet om met God te leren leven														
- God komt bij de mensen wonen														
19.40	De grote verzoendag Is het verbond bij de Sinaï het verbond van de 10 geboden: Je moet je aan de wet houden, je moet er op die manier zelf voor zorgen dat het goed blijft met God, het hangt uiteindelijk van jezelf af? Nee, want we zagen tot nu toe: - het beging bij Gods liefde (Dt7) - het is eerst gered en dan de wet - God komt bij zijn volk wonen We willen nog 1 ding behandelen: IN het verbond bij de Sinaï staat de verzoening centraal. Op het werkblad staan de 5 boeken van Mozes. Bij het middelste boek (Leviticus) staat de volgende inhoudsopgave: <table><tr><td>Lev. 1-7</td><td>(heiligdom) wetten over de verschillende offers</td></tr><tr><td>Lev. 8-10</td><td>(heiligdom) begin van de dienst in Gods tent</td></tr><tr><td>Lev. 11-15</td><td>(leven) reinigingswetten</td></tr><tr><td>Lev. 16</td><td>grote verzoendag</td></tr><tr><td>Lev. 17-20</td><td>(leven) heiligheid van het dagelijks leven</td></tr><tr><td>Lev. 21-23</td><td>(heiligdom) heiligheid van de priesters en offers, de feesten</td></tr></table>	Lev. 1-7	(heiligdom) wetten over de verschillende offers	Lev. 8-10	(heiligdom) begin van de dienst in Gods tent	Lev. 11-15	(leven) reinigingswetten	Lev. 16	grote verzoendag	Lev. 17-20	(leven) heiligheid van het dagelijks leven	Lev. 21-23	(heiligdom) heiligheid van de priesters en offers, de feesten	
Lev. 1-7	(heiligdom) wetten over de verschillende offers													
Lev. 8-10	(heiligdom) begin van de dienst in Gods tent													
Lev. 11-15	(leven) reinigingswetten													
Lev. 16	grote verzoendag													
Lev. 17-20	(leven) heiligheid van het dagelijks leven													
Lev. 21-23	(heiligdom) heiligheid van de priesters en offers, de feesten													

	Lev. 24-27 (heiligdom) heiligheid van de tempel, verschillende wetten Wat valt op? Leg uit dat precies in het centrum van de 5 boeken van Mozes het hoofdstuk over de grote verzoendag staat? Wat weten ze van grote verzoendag? (De volgende illustraties op het werkblad kunnen hun helpen)			
19.50	Voorwaardelijk of onvoorwaardelijk Toch lijkt het soms alsof de bijbel zichzelf tegenspreekt. Op het werkblad staat het volgende schema: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 10px; vertical-align: top;"> God is een God die zijn volk onvoorwaardelijk liefheeft, en altijd weer vergeeft </td> <td style="width: 50%; padding: 10px; vertical-align: top;"> God is een God die de schuldige straft, en de zonde nooit ongestraft laat. Hij eist toewijding. </td> </tr> </table> (zorg dat je dit schema ook alvast op een poster hebt staan) Lees er nu Ex.34 : 6 en 7 bij (Leg uit dat hier God zijn naam weer bekend maakt na de zonde met het gouden kalf). Hoe zie je beide tegenstrijdige elementen ook in dit vers (in de vorige vertaling was het nog duidelijker)? Hoe zou dit ooit allebei waar kunnen zijn? Zet nu onder het schema mer beide schijnbaar tegenstrijdige gedeelten een accolade, met daaronder de naam van Christus:	God is een God die zijn volk onvoorwaardelijk liefheeft, en altijd weer vergeeft	God is een God die de schuldige straft, en de zonde nooit ongestraft laat. Hij eist toewijding.	
God is een God die zijn volk onvoorwaardelijk liefheeft, en altijd weer vergeeft	God is een God die de schuldige straft, en de zonde nooit ongestraft laat. Hij eist toewijding.			

	Christus Leg uit dat de twee schijnbaar tegenstrijdige lijnen (God heeft onvoorwaardelijk lief; God eist gehoorzaamheid en toewijding) alleen in Christus verzoend worden. Hij heeft voor ons de wet gehouden en is voor ons het offer geworden dat onze straf op zich nam.	
20.00	Presentatie: Bespreek wat tot nu toe is gedaan en maak afspraken voor het volgende venster.	
20.15	Sluiting Inventariseer voor het gebed de dingen waar ze God voor willen bedanken en die zaken die ze aan God willen vragen.	
Bijbellees rooster	Het bijbelleesrooster: <i>God had een belofte gedaan aan het koningshuis van David: altijd zal er iemand uit Davids nageslacht op de troon zitten. Maar in de manier waarop deze belofte wordt verwoord klinkt al iets door waaruit blijkt dat dit geen gewone davidszoon zal zijn. Heel lang was het de vraag hoe deze belofte zou worden vervuld en leek het nergens op uit te lopen, zie bijvoorbeeld de teleurstelling die aan het einde van psalm 89 doorklinkt. Maar toen kwam een engel die de geboorte van Jezus aankondigde (Lukas 1) en de belofte uit Samuel 7 werd vervuld</i> -2 Samuel 7:1-17 -2 Samuel 7:18-29 -Psalm 89:1-19 -Psalm 89:20-38 -psalm 89:39-53 -Jeremia 23:1-6 -Lukas 1:26-33	

c. benodigde materialen

- flaps + stiften
- flap met schema (voorwaardelijk of onvoorwaardelijk)
- evt. materiaal voor prestatie
- vensterkaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 78:1,2; Ps 90:1,8; Ps 105:12,17,21; Gz 155

bijbelgedeelten: Ex.19-20; Ex.24; Ex 34.1-11, Dt 4-5; Dt7,1-11

belijdenis: NGB art 25; HC znd 6 vr/antw 18 en 19

e. evaluatie

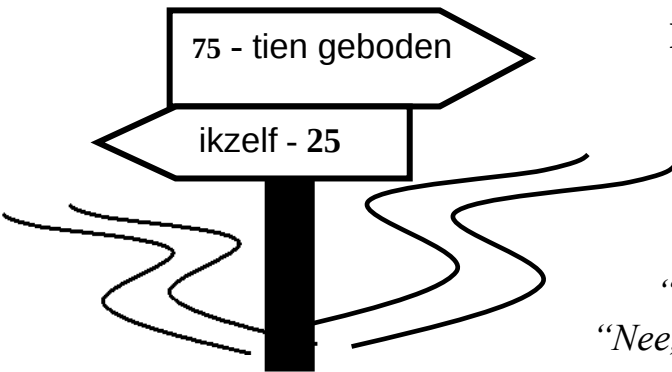
1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - ze kunnen het verschil uitleggen tussen het verbond met Abraham en het verbond op de Sinaï.				
	2 - ze weten dat dit verbond in het verlengde van het verbond met Abraham ligt.				
	3 - ze kunnen de term: eerst gered dan de wet uitleggen.				
	4 - ze weten dat in Jezus de lijnen van totale toewijding en onvoorwaardelijke liefde samenkomen.				
	5 - ze kunnen vertellen wat de wet van God voor hen persoonlijk betekent.				
	6- ze kunnen in de bijbel de teksten opzoeken die te maken hebben met de verbondssluiting op de Sinaï				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Het verbond op de Sinai

blok F - nivo 2 - avond 4

Uit de actualiteit

In Trouw stond deze vraag:

“Vindt u de 10 geboden nog actueel?”

Antwoord:

*“Ja, die geven richting aan mijn leven”
“Nee, ik geef zelf mijn leven wel richting”*

Wat zou jij geantwoord hebben op de vraag in Trouw?

Iemand reageerde als volgt:

‘Natuurlijk geven de 10 geboden mij geen richting in het leven, want de waarden en normen zijn heden ten dage heel anders dan in die tijd. Zo maak ik zelf wel uit of ik een andere god aanbidt. Daarnaast heb ik niets met de sabbat, wel met de door een Romeinse keizer ingestelde rustdag zondag, waarop eigenlijk Sol geëerd wordt’

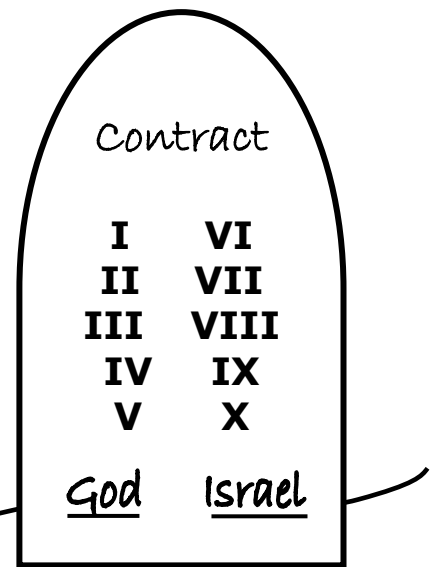
Wat zou je zeggen tegen degene die bovenstaande reactie schreef?

Bijbelstudie Deuteronomium 7:6-11

Waarom God een verbond met Israël sloot

6 Want u bent een volk dat aan de HEER, uw God, is gewijd. U bent door hem uitgekozen om, anders dan alle andere volken op aarde, zijn kostbaar bezit te zijn. **7** Het is niet omdat u talrijker was dan de andere volken dat hij u lief kreeg en uitkoos – u was het kleinste van allemaal! **8** Maar omdat hij u liefhad en zich wilde houden aan wat hij uw voorouders onder ede had beloofd, heeft de HEER u met sterke hand bevrijd uit de slavernij, uit de macht van de farao, de koning van Egypte. **9** Besef dus goed: alleen de HEER, uw God, is God en hij houdt woord; hij komt zijn beloften na en is trouw aan ieder die hem liefheeft en die doet wat hij gebiedt, tot in het duizendste geslacht. **10** Maar ieder die hem haat zal daarvoor boeten met zijn leven; de HEER zal hem niet laten begaan, hij laat hem persoonlijk boeten. **11** Neem daarom de geboden, wetten en regels die ik u vandaag voorhoud zorgvuldig in acht.

Waar staat hier dat het verbond op de Sinaï hoort bij het verbond met Abraham?

Van wie gaat dit verbond uit?

Wat wordt beloofd?

Verschil met het verbond met Abraham

“God geeft de Israëlieten zijn wet. Als ze zich daaraan houden zal Hij hun God zijn, en voor hun zorgen, anders niet”.

“God heeft de Israëlieten zijn liefde en zorg laten blijken door hen uit Egypte te bevrijden. Zijn wet is om hun bij die bevrijding vast te houden”.

God woont bij de mensen

Het boek Exodus	Hoe zie je dit terug in je eigen leven
<i>Slavernij in Egypte</i>	
<i>God maakt z'n naam bekend (Ex 3)</i>	
<i>Bevrijding uit Egypte</i>	
<i>De wet om met God te leren leven</i>	
<i>God komt bij de mensen wonen</i>	

De grote verzoendag

Genesis

Exodus

Leviticus 1-7

(heiligdom) wetten over de verschillende offers

Leviticus 8-10

(heiligdom) begin van de dienst in Gods tent

Leviticus 11-15

(leven) reinigingswetten

Leviticus 16

grote verzoendag

Leviticus 17-20

(leven) heiligheid van het dagelijks leven

Leviticus 21-23

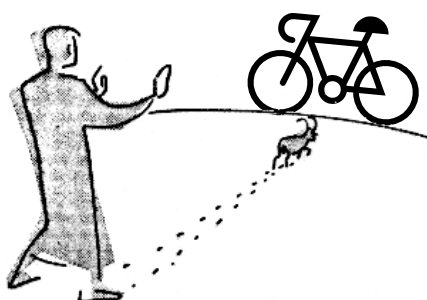
(heiligdom) heiligheid van de priesters en offers, de feesten

Leviticus 24-27

(heiligdom) heiligheid van de tempel, verschillende wetten

Numeri

Deuteronomium

Voorwaardelijk of onvoorwaardelijk

‘God is een God die zijn volk onvoorwaardelijk liefheeft, en altijd weer vergeeft’

‘God is een God die de schuldige straft, en de zonde nooit ongestraft laat. Hij eist toewijding’.

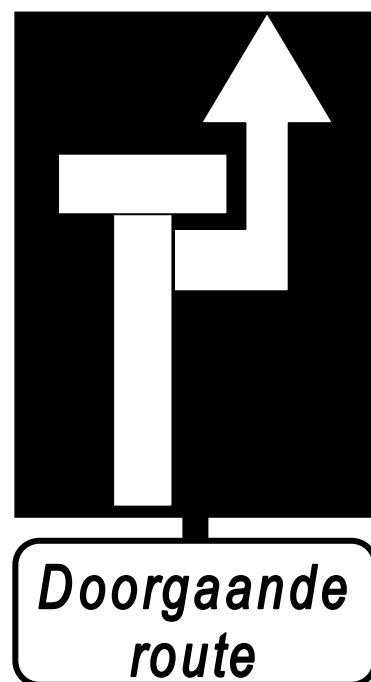

Bijbelleesrooster

God had een belofte gedaan aan het koningshuis van David: altijd zal er iemand uit Davids nageslacht op de troon zitten. Maar in de manier waarop deze belofte wordt verwoord klinkt al iets door waaruit blijkt dat dit geen gewone davidszoon zal zijn. Heel lang was het de vraag hoe deze belofte zou worden vervuld en leek het nergens op uit te lopen, zie bijvoorbeeld de teleurstelling die aan het einde van psalm 89 doorklinkt. Maar toen kwam een engel die de geboorte van Jezus aankondigde (Lukas 1) en de belofte uit Samuel 7 werd vervuld.

2 Samuel 7:1-17
2 Samuel 7:18-29
Psalm 89:1-19
Psalm 89:20-38
Psalm 89:39-53
Jeremia 23:1-6
Lukas 1:26-33

Avond 5 David de man naar Gods hart

Achtergrondinformatie

Inleiding

De bedoeling van deze les is om de jongeren te laten inzien dat bij David Gods verbond een nieuwe fase ingaat: het eeuwige Koningschap van de grote Zoon van David komt nu in het vizier. Bovendien komt de tempel op de Sion te staan, en ook van daaruit loopt de lijn naar Hem, die de tempel is, en die de definitieve verzoening komt brengen.

Een profetisch boek

De boeken 1 en 2 Samuël vertellen ons van de grote koning van Israël, David. Maar het is geen normale levensbeschrijving.

De geschiedenis begint niet met de geboorte van David, maar met de geboorte van de profeet Samuël. Zo zien we dat het koningschap van David zijn basis heeft in Gods woord en Zijn beloften. Over David horen we op het moment dat de profeet, namens God, hem roept om koning te worden.

David heeft niet de macht gegrepen als koning, hij heeft het koningschap ook niet geërfd, maar heeft het ontvangen van God, die hem uitkoos.

Een ander verschil met de biografieën van de koningen uit die tijd is dat we ook horen van Davids zwakheden en zonden. Zo zien we dat we een koning nodig hebben die groter is dan David: de grote Zoon van David, die zijn volk zal redden (zie 2 Sam. 7, vergelijk Luk.1 :32-33).

Oorspronkelijk vormden deze twee boeken een eenheid. De lijn loopt van het heiligdom in Silo, waar ze afweken van God en waar de dienst in het heiligdom.

volstrekt verworpen was (1 Sam. 1-2), naar de plaats voor de nieuwe tempel die David heeft gekocht en waar hij een altaar heeft gebouwd om Gods toorn te stillen (2 Sam. 24). Van daaruit mogen we de lijn doortrekken naar Golgota, waar Christus zorgde voor het enige offer dat werkelijk Gods toorn vanwege onze zonden kan stillen.

Saul en David

De boeken Rechters en Ruth lieten zien dat het volk een koning nodig heeft (Rech. 21:25 en Ruth 4:16-18). Het begin van 1 Samuël laat dat ook zien. Toch zien we dat God boos is als het volk om een koning vraagt (1 Sam. 8:7)

De wens van het volk is negatief, omdat ze vergeten dat God hun koning moet zijn; ze willen een koning zoals de andere volken. Toch geeft God hen een koning, omdat Hij daar zijn eigen reden toe heeft. Hij wil hen een koning geven die zal verwijzen naar de grote Koning die komen zal.

De eerste koning die ze krijgen is Saul. Hij was een man met veel capaciteiten. Hij was een lange, goedgebouwde jongeman (1 Sam. 9:2), hij was nederig (1 Sam. 9:21), hij was moedig (1 Sam. 11). Samuël was enthousiast over zo'n koning (1 Sam. 10:24). Toch mislukt Saul. Bij de eerste beproeving die hij moet doorstaan valt hij al: hij kan niet geduldig wachten tot God zijn volk komt bevrijden (1 Sam. 10:8; 1 Sam.13). Daarna krijgt Saul nog een kans (1 Sam. 15), maar weer gaat hij zijn eigen weg.

Daarna kiest God David (1 Sam. 16). De Geest van de HEER vervult David en verlaat Saul. (1 Sam. 16:13-14). Waarom ging God wel met David verder? Omdat hij een man naar Gods hart was (1 Sam. 13:14 en 15:28 en 16:7). Betekent dat dat David een man

zonder grote zonden was? De Bijbel laat duidelijk zien dat dat niet het geval was (2 Sam. 11 en 24), maar hij stelde zijn vertrouwen wel op God (denk b.v. aan de geschiedenis met Goliath, 1 Sam. 17), en wanneer hij zonden deed beleet hij die en bekeerde zich (zie b.v. Psalm 32 en 51).

Al voordat hij koning was liet David zien dat hij van God afhankelijk wilde zijn. Hij vluchtte voor Saul, maar ondanks dat hij verschillende keren de mogelijkheid had zich van Saul te ontdoen, deed hij dat niet (1 Sam. 24 en 26), want hij liet dat in Gods hand. Toen het volk Saul als koning kreeg, kregen ze een koning zoals ze die graag zelf wilden: een koning zoals de andere volken hadden. Daarna gaf God hun David, een voorbeeld van de grote Koning die komen zal.

David en zijn Nakomeling

Het koningschap van David was een heel belangrijke periode in de geschiedenis van Israël. Na de donkere periode onder de rechters wordt Israël groot en krijgt het vrede. In de hele Bijbel speelt de naam van David een belangrijke rol. Waarom? Omdat David een beroemd man was, die grote dingen heeft gedaan?

Nee, opmerkelijk is dat de Bijbel veel aandacht vraagt voor Davids zonden (met Batseba, 2 Sam. 11; tijdens de volkstelling, 2 Sam. 24). David is zo belangrijk omdat met David een nieuwe fase in de geschiedenis van Gods verbond is begonnen. Abraham kreeg de belofte van een volk en een land, David krijgt de belofte van een eeuwig koninkrijk (2 Sam. 7:12). David, uit de stam van Juda (vergelijk Gen. 49:10) zal de voorvader zijn van de grote Koning, het nageslacht van de vrouw die de kop van de slang zal vermorzelen (Gen. 3:15). Verschillende Psalmen zoals Psalm 2, 24, 45, 61, 72, 89, 110, 132 spreken over de door God verkozen koning, maar het Nieuwe Testament leert ons dat dat alles verwijst naar de grote koning die komen zal, Jezus Christus. (zie b.v. Hand. 2:25-36).

Het huis van David heeft geen blijvende vrede gebracht. Davids kinderen weken ook af van God. De profeten kondigden het oordeel van God aan, maar ze profeteerden ook over de Zoon van David die de relatie tussen God en zijn volk weer zou herstellen, en die voor altijd zou regeren (Jes. 9:6; Jer. 23:5; Ez. 34:24; Amos 9:11). In het Nieuwe Testament lezen we duidelijk dat Jezus de grote Zoon van David is, die God heeft beloofd (Mat. 1; Luk. 1:32).

Jeruzalem en zijn tempel.

Jeruzalem op de berg Sion speelt een belangrijke rol in de Bijbel. Vanaf de tijd van David vormt het het centrum van het beloofde land. In Jeruzalem waren zowel het paleis van de koning als de tempel.

David veroverde Jeruzalem (2 Sam. 5) en als een van de eerste dingen die hij deed bracht hij de ark van het verbond naar Jeruzalem (2 Sam. 6). Daarna wilde hij een tempel bouwen, maar God verbood hem dat. Zijn zoon Salomo, de vredevorst, kreeg deze opdracht (zie les 6). Maar het boek Samuël eindigt met het verhaal van een offer van David op de berg Sion, om Gods straf voor zijn volk te laten stoppen. (2 Sam. 24)

Al in de tijd van Mozes (zie Deut. 12) zei God dat Hij een plaats zou kiezen in het beloofde land waar de ark zijn plaats moest krijgen en waar offers gebracht moesten worden. Daar moest het hele volk drie keer per jaar samenkomen voor de grote feesten (Deut. 16). Veel Psalmen zingen over Jeruzalem of Sion (Psalm 48, 74, 79, 87, 102, 110, 122, 125, 133, 134). Psalm 134 bijvoorbeeld zegt: “Moge uit Sion de HEER u zegenen, die hemel en aarde gemaakt heeft.”.

Waarom zoveel aandacht voor Jeruzalem? Omdat daar de verzoening plaatsheeft. God accepteert zijn volk vanwege de offers. Ze kunnen alleen daarom zijn zegen krijgen. In het Nieuwe Testament begrijpen we dat alle offers in de tempel in Jeruzalem verwezen naar het grote offer op een berg net buiten Jeruzalem: Golgota. Vanwege dat offer is er zegen. En die zegen is niet meer gebonden aan Jeruzalem in Kanaän. Het evangelie is verspreid vanuit Jeruzalem tot aan het einde van de aarde (Hand. 1:8), en waar mensen samen komen in de kerk, daar is een tempel van God (1 Kor. 3:16; Ef. 2:20-22). Aan het eind van de geschiedenis zal er een nieuw Jeruzalem komen, dat uit de hemel zal neerdalen (Openb. 21-22), daar zal geen tempel zijn, omdat God zelf daar aanwezig zal zijn, en het Lam (Openb. 21:22)

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- ze weten dat het verbond met David past in de doorgaande lijn van Gods verbond met Israël
- ze weten wat het verbond met David inhield.
- ze kunnen uitleggen wat koning en tempel zijn in hun eigen leven inhoudt.

Hart

- ze ervaren dat ze het offer van Jezus nodig hebben om koning en tempel te kunnen zijn.
- ze zijn blij met de beloften die God aan David gaf omdat die ook voor hun leven van grote betekenis zijn.

Handen

- ze kunnen de eerste 20 vensters op volgorde leggen.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling; huiswerk checken, intro Gods verbond met de mensen. Vraag even welke onderwerpen de afgelopen lessen zijn behandeld. Waar ging het in alle lessen steeds om? Zet de lijn van het verbond tot en met de Sinaï even weer kort neer. Vanavond gaat het weer over het verbond nl. met David Waar zit David op de lijn van de bijbel? Laat ze de eerste 20 vensterkaartjes erbij pakken, en die in tweetallen op de juiste volgorde leggen.	
19.25	Wie was David? Lees onderstaand krantenbericht over de Engelse prins Harry. (afgedrukt op werkblad)	

	Londen haalt prins Harry terug uit Afghanistan Londen, 29 febr. Groot-Brittannië haalt prins Harry terug uit Afghanistan. Dat heeft het Britse ministerie van Defensie vandaag laten weten. Dat meldt de BBC vanochtend. Londen wil voorkomen dat de 23-jarige prins Harry een doelwit wordt van de opstandige Taliban. Het is niet bekend wanneer de jongste zoon van kroonprins Charles en wijlen prinses Diana terugkeert naar Groot-Brittannië. Deze week werd bekend dat prins Harry al sinds december 2007 aan het vechten is in Afghanistan. De 23-jarige Harry vocht als officier in de frontlinies tegen de Talibaan. Vorig jaar zou de jongste zoon van kroonprins Charles naar Irak vertrekken. In mei liet het Britse leger weten dat dit niet ging gebeuren. Harry zou een gewild doelwit zijn voor radicale moslims en daarmee zijn eenheid in gevaar brengen. Dat hij in december tóch ging vechten, in Afghanistan, is al een tijdje bekend bij de Britse media. Deze gaven gehoor aan het verzoek om erover te zwijgen. Een woordvoerder van het leger zei het te betreuren dat het nieuws toch is uitgelekt. Dat gebeurde in een Australisch tijdschrift en een Duitse krant. Prins Harry wordt door het leger aangeduid als Cornet Wales en draagt de bijnaam Bullet Magnet. Hij is de eerste Britse royal in 25 jaar die zich in een oorlogsgebied begeeft. Zijn oom prins Andrew , de hertog van York, was tijdens de Falkland-oorlog met Argentinië piloot. Vraag hen dan in tweetallen een krantenbericht te maken over David en iets uit zijn leven. Laat de berichten voorlezen: welk beeld van David komt eruit naar voren? Welke gebeurtenis uit zijn leven hebben ze gekozen? Is dit hoe ze David zien?	
19.35	Man naar Gods hart Op het werkblad staat het volgende: David wordt door God ‘de man naar mijn hart’ genoemd (1 Sam.13:14). Vul in: David is een man naar Gods hart omdat hij.....	

De Britse prins Harry op een militair voertuig in de Zuid-Afghaanse provincie Helmand op 18 februari 2008. Foto Reuters

	Laat ze dit invullen en in tweetallen vergelijken. Inventariseer daarna de antwoorden. Probeer vervolgens de zaak nog duidelijker door door te vragen: Waarom mocht Saul geen koning blijven en David wel? Was dat omdat David beter was? Waarom dan wel? Leg uit dat het basisverschil was: Saul vertrouwde uiteindelijk niet op de Here, en toonde ook geen berouw, maar ging juist steeds verder in de zonde. David, was geen beter mens, en deed ook grote zonden, maar hij liet wel steeds merken dat hij op de Here vertrouwde (geef voorbeelden, zie achtergrondmateriaal), en nadat hij gezondigd had kreeg hij berouw en vroeg om vergeving. Leg uit dat zondige mensen dus toch mensen naar Gods hart kunnen zijn omdat God door Christus – dé man naar Gods hart – ons onze zonden wil vergeven.	
19.40	De Bijbelstudie 2 Sam.7: 1-16 Lees dit samen. Laat ze vervolgens in groepjes van 2 of 3 de volgende vraag beantwoorden: Formuleer in één zin wat het thema is van dit Bijbelgedeelte. (b.v.: Niet David bouwt Gods huis, maar God bouwt Davis's huis) Laat ze nu per groepje hun thema noemen, en uitleggen waarom ze dit gekozen hebben. Leg uit dat hiermee een nieuwe fase begint in de geschiedenis van Gods verbond met zijn volk. Abraham kreeg de belofte van een volk en een land, David krijgt de belofte van een eeuwig koninkrijk (2 Sam. 7:12). David, uit de stam van Juda (vergelijk Gen. 49:10) zal de voorvader zijn van de grote Koning, het nageslacht van de vrouw die de kop van de slang zal vermorzelen (Gen. 3:15). Extra: Leg uit dat daarna in de tijd van de koningen als het slecht ging met het huis van David, de profeten toch vaak weer teruggrepen op deze belofte. Verdeel de volgende bijbelgedeeltes over de groep (Op werkblad) - Jesaja 9: 5-6 en 11:1-4 en 10 - Jeremia 23: 1-6 - Ezechiël 34:7-11 en 23-25 - Amos 9: 9-15 - Lukas 1:28-33 Laat ze in de teksten die gedeelten onderstrepen waar het gaat over de belofte aan David. (Daarna uitwisselen)	
19.50	David en de tempel Vertel tenslotte nog iets over de relatie tussen de koning en de tempel.	

	Eén van de eerste dingen die David doet is de ark weer naar Jeruzalem brengen. Daar worden de offers gebracht. Vanwege die offers accepteert God zijn volk. Later bouwt Salomo er de tempel. Koning en tempel horen bij elkaar. In Jezus komen koning en tempel ook bij elkaar. Kunnen ze uitleggen hoe? Leg dan de link naar hun eigen leven. Hoe laten zij in hun leven zien dat ze Koning zijn? En hoe dat ze tempel zijn? Dat invullen op het werkblad in het volgende schema: Koning Tempel ↙ ↘ Jezus ↓ Jij Koning(in): tempel: Laat ze beide elementen verwerken in het afsluitende gebed , vraag wie dit gebed wil bidden.	
20.00	Presentatie: Misschien goed om een moment af te spreken waarop ook de andere groep kan laten zien wat af is en te kijken of het bij elkaar past. Verder ook nu weer afspraken maken wie wat doet.	

c. benodigde materialen

- poster + stiften/bord+ krijt
- evt. materiaal voor de prestatie
- de vensterkaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 2:2 en 4; 48: 1 en 4; 72: 1 en 2; Ps 89: 1-2; Ps 122: Ps 132; Gz 27; Gz 48
bijbelgedeelten: 1 Samuël 16- 2 Samuël 25 en m.n. 2 Samuël 7
belijdenis: NGB art 25; Heidelbergse Catechismus zondag 12

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - ze weten dat het verbond met David past in de doorgaande lijn van Gods verbond met Israël				
	2 - ze weten wat het verbond met David inhield.				
	3 - ze kunnen uitleggen wat koning en tempel zijn in hun eigen leven inhoudt.				
	4. - ze ervaren dat ze het offer van Jezus nodig hebben om koning en tempel te kunnen zijn.				
	5. - ze zijn blij met de beloften die God aan David gaf omdat die ook voor hun leven van grote betekenis zijn.				
	6. - ze kunnen de eerste 20 vensters op volgorde leggen.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

David de man naar Gods hart

blok F - nivo 2 - avond 5

Wie was David

Londen haalt prins Harry terug uit Afghanistan

Londen, 29 febr. Groot-Brittannië haalt prins Harry terug uit Afghanistan. Dat heeft het Britse ministerie van Defensie vandaag laten weten.

Dat meldt de BBC vanochtend.

Londen wil voorkomen dat de 23-jarige prins Harry een doelwit wordt van de opstandige Taliban. Het is niet bekend wanneer de jongste zoon van kroonprins Charles en wijlen prinses Diana terugkeert naar Groot-Brittannië.

Deze week werd bekend dat prins Harry al sinds december 2007 aan het vechten is in Afghanistan.

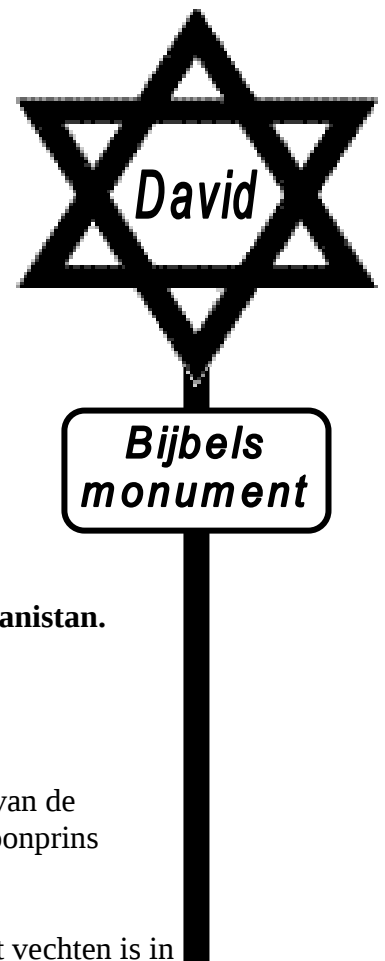
De Britse prins Harry op een militair voertuig in de Zuid-Afghaanse provincie Helmand

De 23-jarige Harry vocht als officier in de frontlinies tegen de Talibaan. Vorig jaar zou de jongste zoon van kroonprins Charles naar Irak vertrekken. In mei liet het Britse leger weten dat dit niet ging gebeuren. Harry zou een gewild doelwit zijn voor radicale moslims en daarmee zijn eenheid in gevaar brengen.

Dat hij in december tóch ging vechten, in Afghanistan, is al een tijdje bekend bij de Britse media. Deze gaven gehoor aan het verzoek om erover te zwijgen. Een woordvoerder van het leger zei het te betreuren dat het nieuws toch is uitgelekt. Dat gebeurde in een Australisch tijdschrift en een Duitse krant.

Prins Harry wordt door het leger aangeduid als Cornet Wales en draagt de bijnaam Bullet Magnet. Hij is de eerste Britse royal in 25 jaar die zich in een oorlogsgebied begeeft. Zijn oom prins Andrew, de hertog van York, was tijdens de Falkland-oorlog met Argentinië piloot.

Maak een krantenbericht over David en iets uit zijn leven

Man naar Gods hart

David wordt door God 'de man naar mijn hart' genoemd (1 Sam.13:14).

Bijbelstudie 2 Samuel 7: 1-16

Formuleer in één zin wat het thema is van dit Bijbelgedeelte:

informatie

David is een man naar Gods hart omdat

hij.....

.....

.....

informatie

.....

.....

.....

Onderstreep in onderstaande teksten die gedeelten waar het gaat over de belofte aan David.

Jesaja 11:1-4, 10

Maar uit de stronk van Isai schiet een telg op,

een scheut van zijn wortels komt tot bloei.

2 *De geest van de HEER zal op hem rusten:
een geest van wijsheid en inzicht,
een geest van kracht en verstandig beleid,
een geest van kennis en ontzag voor de HEER.*

3 *Hij ademt ontzag voor de HEER;
zijn oordeel stoelt niet op uiterlijke schijn,
noch grondt hij zijn vonnis op geruchten.*

4 *Over de zwakken velt hij een rechtvaardig oordeel,
de armen in het land geeft hij een eerlijk vonnis.*

Jesaja 9:5-6

*5 Een kind is ons geboren,
een zoon is ons gegeven;
de heerschappij rust op zijn schouders.*

*Deze namen zal hij dragen:
Wonderbare raadsman,
Goddelijke held, Eeuwige vader,
Vredevorst.*

*6 Groot is zijn heerschappij,
aan de vrede zal geen einde komen.
Davids troon en rijk zijn erop gebouwd,*

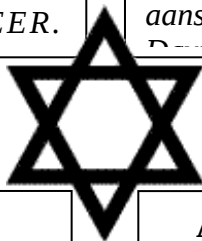
Jeremia 23:1-6

Wee de herders die de schapen van mijn weiden in het verderf storten en laten verdwalen – spreekt de HEER. 2 Daarom – dit zegt de HEER, de God van Israël, tegen de herders die mijn volk weiden: Jullie hebben mijn schapen verjaagd en laten verdwalen, en jullie zijn ze niet gaan zoeken. Daarom ga ik jullie zoeken: ik zal jullie straffen voor je kwalijke praktijken – spreekt de HEER. 3 Wat er nog van de schapen over is, zal ik bijeenbrengen uit alle landen waarheen ik ze verjaagd heb. Ik breng ze terug naar hun weide, ze zullen vruchtbaar zijn en in aantal toenemen. 4 Ik zal herders over ze aanstellen die ze zo zullen hoeden dat ze geen angst meer kennen en er niet één meer zal worden gemist – spreekt de HEER.

Ezechiël 34:7-11, 23-25

7 Daarom, herders, luister naar de woorden van de HEER: 8 Zo waar ik leef – spreekt God, de HEER –, mijn schapen hadden geen herder, ze werden weggeroofd en door de wilde dieren verslonden; en jullie, herders, keken niet naar mijn schapen om, jullie hebben alleen jezelf geweid maar niet mijn schapen! 9 Daarom, herders, luister naar de woorden van de HEER: 10 Dit zegt God, de HEER: Ik zal de herders straffen en mijn schapen opeisen; zij zullen ze niet meer mogen weiden. Ook zullen ze niet langer zichzelf weiden: ik zal mijn schapen uit hun mond redden, ze zullen ze niet meer eten! 11 Dit zegt God, de HEER: Ik zal zelf naar mijn schapen omzien en zelf voor ze zorgen

23 Ik zal een andere herder over ze aanstellen, een die ze wél zal weiden:

Lukas 1:28-33

28 Gabriël ging haar huis binnen en zei: 'Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je.' 29 Ze schrok hevig bij het horen van zijn woorden en vroeg zich af wat die begroeting te betekenen had. 30 Maar de engel zei tegen haar: 'Wees niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken. 31 Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen. 32 Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Hee

Amos 9:9-15

9 Op mijn bevel zullen de Israëlieten door alle volken heen worden geschud, als in een zeef waar niet één steentje doorheen valt! 10 Alle zondaars in mijn volk zullen sterven door het zwaard, ook al zeggen ze: 'U zorgt er wel voor dat het kwaad ons niet treft, dat het ver van ons blijft.' 11 Dan zal ik het vervallen huis van David herbouwen, ik zal de muren herstellen en opbouwen wat is neergehaald, ik zal het in zijn vroegere luister herstellen. 12 Dan zal Israël in bezit nemen wat er nog rest van Edom en van alle volken die mij eens toebehoorden – spreekt de HEER, die dit alles doen zal. 13 Dan komen de dagen – spreekt de HEER – dat de ploeger de maaier ontmoet en de druiventreder de zaaier, dat de bergen druipen van de wijn en alle heuvels golven van het koren. 14 Ik zal het lot van mijn volk Israël ten goede keren. Zij zullen

Avond 6 Een nieuw verbond!

Achtergrondinformatie

Inleiding

Bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen dat het nieuwe verbond waarin wij leven, het verbond is dat God uit pure goedheid na de ballingschap niet alleen wilde voortzetten, maar ook door Christus en zijn Geest naar z'n vervulling wil brengen. Ze leren ook de profetiën over het nieuwe verbond uitleggen.

Oude- en nieuwe verbond

Er zijn nogal wat mensen die zeggen dat er verschillende verbonden zijn. B.v. één van het oude testament dat geldt voor Abraham en zijn nakomelingen, voor het volk Israël dus, en één voor het nieuwe testament dat geldt voor de kerk, voor hen die in Christus geloven.

Nu is het inderdaad zo dat de Bijbel van een oud en een nieuw verbond spreekt, maar er is toch maar één genadeverbond dat loopt van Genesis 3 tot aan Openbaringen.

Enkele argumenten:

* Heel vaak lezen we dat Gods verbond eeuwig is ; b.v. Gen. 17:7; Hebr. 13:20.

* In alle fasen van het verbond is de fundamentele belofte steeds hetzelfde: Ik zal jullie God zijn, en jullie mijn volk.

* Ook het doel van het verbond blijft steeds hetzelfde: altijd weer wil God een heilig volk zien, dat afgezonderd is van de zonde en dat Hem is toegewijd; b.v. Lev 11:44v , 1 Petr. 2: 9v

* Het verbond bij de Sinaï bouwt voort op het verbond met Abraham (Ex 6:7; Deut 7:7v), en ook het nieuwe verbond in Christus bouwt voort op de beloften die God al vanaf de tijd van Abraham gedaan heeft. (Rom 4, Gal 3)

* Veel elementen van het oude verbond worden vervuld (d.w.z. hun eigenlijke betekenis komt aan het licht) in het nieuwe verbond:

- Dé Koning, dé zoon van David is Christus.

- Dé 'knecht des Heren' is Christus

- De besnijdenis wordt vervuld in de doop , Col. 2:11.

- Het ware paaslam is Christus,

1 Cor. 5:7.

- Het ware offer dat gebracht moet worden om onze dankbaarheid te tonen is het christelijk leven, Rom. 12:1.

- De echte tempel van God moet je vandaag zoeken in de kerk, 1 Cor. 3:16, Ef. 2 (slot).

- Het echte Jeruzalem/Sion is de kerk van de Here: Gal. 4:16 i Hebr. 12:22., Openb.21-22

Er is één eeuwig verbond van God, maar dat betekent nog niet dat er geen verschil kan zijn tussen de verschillende fasen van het verbond. Vandaar dat gezegd wordt dat het verbond dat de profeten in de tijd van de ballingschap aankondigden, en dat in Jezus werkelijkheid werd een nieuw verbond is en dat het oude daarmee tot het verleden behoort. Alleen al de woorden 'oud' en 'nieuw' wijzen op een groot verschil.; denk b.v. aan het spreken van een nieuwe schepping; dat is dezelfde schepping, maar totaal vernieuwd.

Laten we enkele verschillen tussen het oude en het nieuwe verbond noemen:

* Het verbond dat de Here sloot met Israël, in de tijd van Mozes, werd vergezeld van vele wetten en regels (b.v. over de offers, het werk van de priesters, de reiniging, rein en onrein).

In het nieuwe verbond hoeven we deze ceremoniële en burgerlijke wetten, die aan Israël werden gegeven niet meer na te komen. Ze zijn namelijk vervuld in Christus, d.w.z. Christus heeft hun diepe betekenis aan het licht doen komen.

* Het verbond is nu niet meer beperkt tot het volk Israël, de Joden. God is nu bezig zijn volk bij elkaar te brengen uit alle rassen, stammen, volken en talen (Gen 12:3 ; Openb.7:9)

* Christus wordt de Middelaar van een beter verbond genoemd: duidelijkere en rijkere beloften (Hebr. 8:6 ;11:16 i 40) ; een beter offer (Hebr 9:23) ;Hij is de betere Hogepriester (Hebr 7:26ev) , die een beter heiligdom is binnengegaan (Hebr 8: 11-14).

- In de tijd van het oude testament woonde God in een heiligdom, een tempel te midden van zijn volk, maar nu is God veel dichterbij gekomen: allereerst in Christus (Immanuel), maar ook door de Heilige Geest, die woont in de kerk en in het hart van elke gelovige (1 Cor.3:16 i 6:19). De Geest werkt in de gelovigen en stelt ze in staat te groeien in geloof en in een leven voor God. Hij schrijft de wet in hun hart (Jer. 31:31-34; 2 Cor 3:3)

- De beloften van het nieuwe verbond zijn veel duidelijker en rijker: vergeving van zonden, eeuwig leven op de nieuwe aarde.

Jeremia 31: een nieuw verbond

In Jeremia 31 wordt een nieuw verbond aangekondigd, nog veel mooier dan het oude. Heel bijzonder dat dit door God wordt beloofd, want het oude verbond was verbroken. Als in die dagen aan onderworpen volk een verbond verbrak volgden er strenge represailles en kwam er een verbond met veel strengere bepalingen voor in de plaats. Bij God werkt het dus andersom: er wordt iets veel mooiers beloofd, ondanks de verbondsbreuk.

In Jeremia 31 wordt de uitdrukking ‘nieuw verbond’ genoemd en ongetwijfeld grijpt Christus hierop terug in de instellingswoorden van het avondmaal (Lukas 22:20, zie ook Paulus in 1 Korinte 11). Hieronder commentaar op Jeremia 31:

In bewoordingen en met behulp van beelden die Jeremia's tijdgenoten begrepen wordt een toekomst geschetst van herstel. De bewoordingen en beelden zijn zo gekozen dat de suggestie wordt gewekt dat er meer wordt beloofd dan alleen maar een herstel van Israël als natie en Israëls godsdienst en herbouw van Jeruzalem. Er zal terugkeer zijn, maar dat betreft zowel Israël als Juda (terwijl Israël nooit is teruggekeerd en op dat momente als natie al niet meer bestond). Er zal zondebesef zijn, maar heel persoonlijk. Er zal een nieuw verbond komen, maar anders dan het mozaïsche verbond. De wet zal in ere hersteld worden, maar het zal nu in de harten worden geschreven. Er zal kennis van de Here zijn, maar persoonlijker en intiemer. De zonden zullen worden vergeven, maar ze zullen zelfs niet meer in herinnering worden gebracht. Jeruzalem zal herbouwd worden, maar de nadruk ligt op heiligmaking van wat nu onrein is.

Een eerste (gedeeltelijke) vervulling van deze beloften kunnen we in de geschiedenis aanwijzen. Er was terugkeer vanaf Kores, er was zondebesef onder de terugkerenden, er was nieuw onderricht in de wet en Jeruzalem is herbouwd. Maar tegelijk: er keerden relatief weinig mensen terug, er was nog steeds veel onverschilligheid ten opzichte van de wet, de omvang van de herbouwde stad kwam niet overeen met Jeremia's beschrijving en de stad zou uiteindelijk toch weer verwoest worden door de Romeinen.

Christus heeft verklaard dat alle schriften op hem betrekking hebben. Jeremia 31 vindt zijn diepste vervulling in het werk van Christus. Als Christus terugkomt zullen de uitverkorenen verzameld worden. Mensen uit alle volken en van alle plaatsen (meer dan de terugkeer van Juda uit de ballingschap). Johannes de Doper wees de weg van persoonlijke boete en zelfvernedering aan om de Christus te kunnen ontmoeten. Christus sprak van 'het nieuwe

verbond in mijn bloed' op de vooravond van zijn lijden en sterven. Zijn offer was de volmaakte prijs voor onze zonde. Christus trad op als nieuwe wetgever en leerde dat veruiterlijke godsdienst waardeloos is. Rond Christus ontstond een nieuwe kring van mensen die God heel persoonlijk als hun Vader leerden kennen door Christus' onderwijs en het werk van de heilige Geest. Christus vestigde de aandacht op de verwoesting van stad en tempel en leerde omhoog te kijken. Hij zou terugkeren op de wolken en het hemelse Jeruzalem, heilig voor de Here, zal van boven neerdalen.

Uitgangspunt bij bovenstaande is dat het oude testament moet worden verklaard vanuit de kennis van het nieuwe testament. De profeten van het OT profeteerden over Israëls toekomst in beelden en woorden die hun tijdgenoten begrepen. Maar in het NT wordt duidelijk dat we heel veel profetieën, met name over het beloofde land en het heersen over vijanden, niet letterlijk/aards moeten uitleggen. Er zijn veel christenen die dit anders zien, maar in het NT vinden we geen enkele aanwijzing dat we de profetieën uit het OT nog steeds heel letterlijk moeten nemen en alleen maar op Israël als nationaal volk moeten toepassen.

Ezechiël 36 heeft veel raakvlakken met dit gedeelte en moet op een vergelijkbare geestelijke manier worden uitgelegd.

Profetie

Een korte definitie van profetie is: spreken in naam van God. Daarom heet de hele Bijbel 'het profetische Woord' (2 Petr. 1:19-21). In de profetische boeken lezen we vaak "De HEER zegt" (of "Woord van de HEER"). In die tijd gebruikte een boodschapper die een bericht moest doorgeven van persoon A. aan persoon B. deze formule: "A zegt: ....." en daarna zei hij letterlijk de woorden van A. Dus als we de woorden lezen: de HEER zegt: ...." Dan heeft de profeet zijn boodschap letterlijk van de HEER gekregen. Heel vaak stond de boodschap de profeet helemaal niet aan, en ook niet het volk dat die boodschap moest horen. Valse profetie brengt zijn eigen gedachten en ideeën naar voren in naam van God. Karakteristiek voor valse profetie is dat ze een boodschap brengen die zowel hen als de mensen die het horen goed uitkomt (zie b.v. Jer. 23:16-22 en 1 Kon. 22)

Een profetie kan spreken over het verleden, het heden en de toekomst.

- het verleden
God heeft zich in de bevrijding uit Egypte en de verbondssluiting op Sinaï duidelijk aan zijn volk geopenbaard. De bedoeling van de profeten is dan ook niet in de eerste plaats om nieuwe openbaring te brengen, maar om het volk weer te wijzen op God en zijn verbond.
- het heden
De profeten spreken het volk aan op hun leven voor God. De zonde wordt heel concreet aangewezen. Daarbij komt alles aan de orde, politieke misstanden, onrecht, seksuele verwording, uitbuiting van de armen, sabbatsschending, maar de kern is steeds: het verbreken van het verbond dat de HEER met hen sloot. "Wee dit ontrouw volk, vol ongerechtigheid, volk van zondaars, verdorven geslacht. Zij hebben de HEER verlaten, de Heilige van Israël versmaad, hem de rug toegekeerd." (Jes. 1:4). Heel centraal in de profetie staat dan ook de oproep tot bekering.
- De toekomst
Als het in de profetie over de toekomst gaat is het doel nooit om louter informatie over de toekomst te geven (dan zit je meer op het vlak van de waarzeggerij). Waar waarzeggerij het onontkoombaar lot onthult, stelt de profetie de hoorder verantwoordelijk: "als jullie..... dan zal de HEER....". Het doel van het spreken over

de toekomst is steeds om het volk te waarschuwen voor de zonden (aankondiging van het oordeel) of om het in moeite te bemoedigen (aankondiging van bevrijding en vrede).

Zoals hierboven al even aangegeven is een element van de profetie het spreken over de toekomst. God is degene die de geschiedenis leidt, en alleen Hij kan ons laten weten wat de toekomst ons zal brengen.

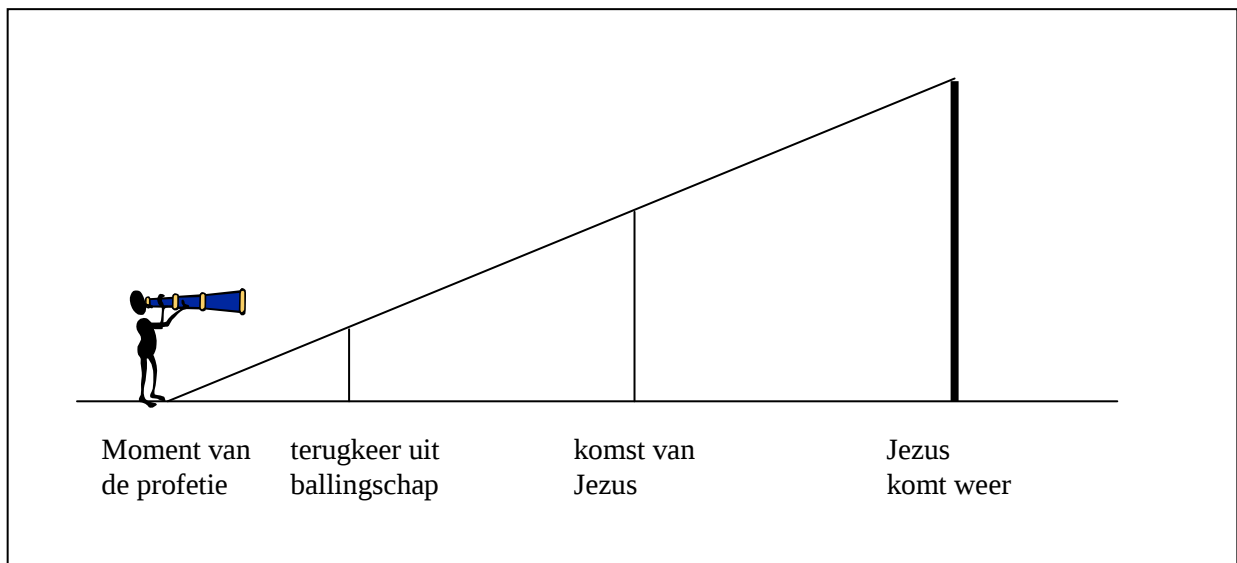
Profetieën over de toekomst zijn er niet om ons precies te vertellen wat er gaat gebeuren. Maar ze moeten ons wel alert houden. Op het moment dat de profetie in vervulling gaat herkennen we dat dat hetgene was waar de profetie over sprak. Soms begrepen de profeten zelf de boodschap niet die ze hadden gehad, of ze begrepen hem gedeeltelijk. (vergelijk Dan. 12:8-10, Mk. 13:23-33, 1 Petr. 1:10-12).

Er zijn veel profetieën die in fasen worden vervuld. Er zijn bijvoorbeeld profetieën die spreken over de terugkeer uit ballingschap, maar die woorden en beelden gebruiken die wijzen op de volmaakte vrede die nog komen moet.

Het gebeurt heel vaak, als je profetieën leest over Israël, het huis van David, de tempel, Jeruzalem enz. dat daarin ook de werkelijkheid van het nieuwe Israël (de kerk), de grote Zoon van David, het nieuwe Jeruzalem is ingesloten.

Als je door een 'zoomlens' kijkt is het of alles dichter bij elkaar is. Zoiets zie je ook in profetische boodschappen over de toekomst. De verschillende fasen van de vervulling lijken samen te vallen. Zo zie je in veel profetieën geen verschil tussen een eerste en een tweede komst van de Messias. Zie b.v. Jesaja 9:1-6: daar lezen we van de geboorte van de Messias, maar in hetzelfde gedeelte lezen we ook van zijn eeuwigdurende Vrederijk.

In een schema:

Een groot deel van de profetieën zijn geschreven in poëtische taal met veel beelden. De gebruikte beelden zijn gekozen uit de tijd van de profeet (zwaarden worden ploegscharen en niet: een tank wordt een tractor). Alleen daarom al is het onmogelijk om alle profetieën letterlijk te lezen.

Het is ook niet juist om te zeggen dat je een profetie letterlijk uitlegt als je Jeruzalem, Israël, Sion enz. laat verwijzen naar de stad en het volk van die tijd, en geestelijk als je die woorden laat verwijzen naar het nieuwe Jeruzalem en naar de kerk.

Vanaf het begin van het Oude Testament was God bezig zijn volk bij elkaar te brengen uit alle volken, en het nieuwe Jeruzalem te verwezenlijken. Daarom moet je deze werkelijkheid in het oog houden als je de profetieën van het Oude Testament uitlegt.

Lesopzet

a. leerdoelen

hoofd

- ze kunnen de lijn David tot de ballingschap vertellen.
- ze kunnen uitleggen wat de ballingschap in feite betekende voor het verbond.
- ze kunnen uitleggen wat het nieuwe verbond inhoudt en ook waarom het meer is.
- ze kunnen uitleggen wat profetieën zijn en hoe het zit met de vervulling daarvan.

hart

- ze beseffen dat het Gods pure goedheid is dat Hij hen in het nieuwe verbond wil opnemen.
- ze geloven dat de Heilige geest in hun hart wil wonen en hen wil veranderen.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie								
19.00	Mentorkwartiertje:									
19.15	Terugkoppeling en vervol Op het werkblad staan in twee kolommetjes de volgende 8 zinnnetjes <table><tr><td>Man naar Gods hart</td><td>Christus overwinning</td></tr><tr><td>Strijd tussen slang en vrouw</td><td>David ik bouw jou een huis</td></tr><tr><td>Gehoorzaamheid gevraagd</td><td>Abraham een groot volk</td></tr><tr><td>God gaat tussen de helften door</td><td>Eerst gered dan de wet</td></tr></table> Laat ze in tweetallen steeds een zin uit de eerste kolom koppelen aan één uit de tweede. Laat ze vervolgens de vier zinnen op chronologische volgorde nummeren. Het resultaat even checken. Trek dan aan de hand van de tijdlijn op een groot vel papier de lijn van David naar de ballingschap: Na David wordt Salomo koning. Hoewel hij heel goed begint gaat het toch aan het eind van zijn leven mis. Hij gaat de afgoden dienen. Gevolg: God deelt het rijk in tweeën. Maar in plaats van zich te bekeren, gaan de twee delen van het rijk met elkaar vechten, en Israël richt zijn eigen eredienst in te Dan en Bethel. Israël gaat in ballingschap Dat moest een waarschuwing zijn voor Juda. Maar hoewel Juda verschillende koningen had die wel de weg van de HEER zochten (Hizkia en Josia b.v.), weken de meeste koningen ook af van de HEER.	Man naar Gods hart	Christus overwinning	Strijd tussen slang en vrouw	David ik bouw jou een huis	Gehoorzaamheid gevraagd	Abraham een groot volk	God gaat tussen de helften door	Eerst gered dan de wet	
Man naar Gods hart	Christus overwinning									
Strijd tussen slang en vrouw	David ik bouw jou een huis									
Gehoorzaamheid gevraagd	Abraham een groot volk									
God gaat tussen de helften door	Eerst gered dan de wet									

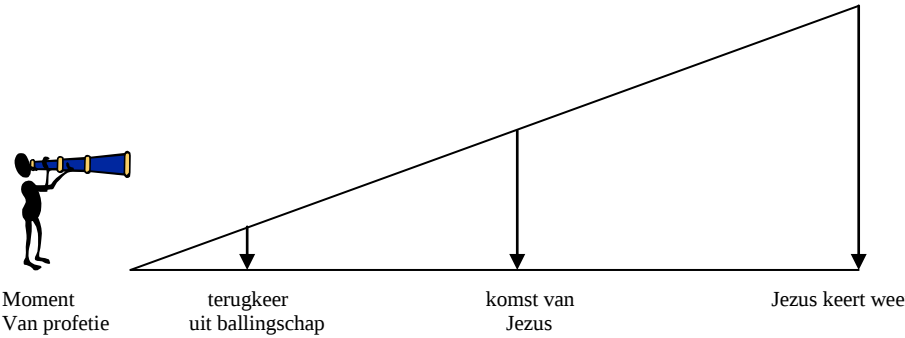

	Profeten waarschuwen voor de straf van God. Op een gegeven moment was voor God de maat vol en kwam hij ook met zijn straf voor Juda. Ook zij gaan in ballingschap. Laat zien wat dat eigenlijk betekent: Terug naar de situatie van voor de bevrijding uit Egypte. God wijst zijn volk volledig af: ze mogen niet in het beloofde land wonen, en de tempel, die erop wijst dat God midden tussen zijn volk wil wonen, wordt verwoest. Dat hebben ze verdiend met hun ontrouw en ongeloof.	
19.25	Uit de actualiteit Weg uit je land. Dat gebeurt vandaag nog! Lees het volgende krantenartikel (op werkblad) Taïda Pasic moet land uit <i>Uitgegeven: 28 februari 2006 18:15</i> DEN HAAG - De 18-jarige vwo-scholiere Taïda Pasic uit Kosovo moet Nederland verlaten. Minister Verdonk (Vreemdelingenzaken en Integratie) heeft dat besloten omdat het meisje volgens haar oneigenlijk gebruik heeft gemaakt van de procedures rond de aanvraag van een verblijfsvergunning. Taïda heeft 28 dagen de tijd om Nederland te verlaten, anders komt "gedwongen terugkeer" aan de orde. Het betekent dat het meisje hier niet haar vwo-opleiding kan afronden. Ze zou over enkele maanden eindexamen doen. Zien ze overeenkomsten en verschillen met wat Juda en Israël overkwam in de ballingschap?	
19.30	Het nieuwe verbond. Na de ballingschap lijkt het alsof het nageslacht van de slang heeft gewonnen en het is gelukt het nageslacht van de vrouw te verpletteren. Maar God is een God van genade: dezelfde profeten die Gods oordeel en de straf van de ballingschap aankondigden, beloofden ook dat God aan zijn volk zal blijven denken en ze naar het beloofde land zal terug brengen. Jeremia noemt zelfs een periode: na 70 jaar (Jer. 25:12; 29:10). In de ballingschap lijkt het alsof er eind gekomen is aan het verbond tussen God en zijn volk, maar God belooft dat Hij weer een nieuw begin zal maken. Bijbelstudie. Op het werkblad staat Jeremia 31:31-34 afgedrukt. (met een ruime marge) Laat ze eerst persoonlijk in de marge een uitroepetekens zetten bij die gedeelten die hen aanspreken en een vraagteken, bij die gedeelten, die ze minder goed begrijpen. Laat ze nu in groepjes van 3 de uitroepetekens en vraagtekens uitwisselen. Laat ze vervolgens in één zin de boodschap van dit gedeelte	

	formuleren (onder de tekst op het werkblad is ruimte om dat te noteren) Wissel nu in de grote groep uit wat je van de tekst geleerd hebt en wat de boodschap is. Zijn er nog vragen blijven liggen? Ga bij de bespreking in op het volgende: Waarin gaat dit verbond verder dan tot nu toe het geval was? Waarom wordt het het nieuwe verbond genoemd? Waaraan zie je dat het nog steeds hetzelfde verbond is? De centrale belofte is steeds dezelfde: Ik zal hen tot een God zijn en zij zullen mijn volk zijn (vrs 33) Wat de periode van de geschiedenis voorafgaand aan de ballingschap duidelijk heeft laten zien is, dat Gods volk zichzelf niet kan redden, en dat de koningen van het huis van David dat ook niet kunnen. Er is een echte Vrededorst nodig (Jes. 9:6). Er is een hernieuwd verbond nodig, een tijd dat God zijn Heilige Geest op zijn volk zal uitstorten en de wet in hun harten zal schrijven (Joël 2:28-32; Ez. 36:24-28; Jer. 31:31-34). Wat betekent dit voor hen?	
19.40	Profeten Het zijn de profeten die in de tijd van de ballingschap het nieuwe verbond aankondigen. Neem als je nog voldoende tijd hebt (zorg dat er we tijd overblijft om nog naar het volgende onderdeel te kijken) even de tijd voor een discussiespel over de betekenis van de profetie. Schrijf de volgende stellingen op: - <i>De bijbelse profeten spraken meestal over de toekomst.</i> - <i>Er zijn nu geen echte profeten meer</i> - <i>Profetieën zijn bedoeld om je te waarschuwen.</i> - <i>Als een profeet populair is, is hij waarschijnlijk een valse profeet</i> Laat ze steeds kiezen uit: eens of oneens . Dit moeten ze laten zien door fysiek een plaats in te nemen: bijv. aan de linkerwand of aan de rechterwand gaan staan. Laat beide partijen nu beargumenteren waarom ze gelijk denken te hebben.	
19.45	Profetiën in fasen Als de profeten spreken over de terugkeer uit de ballingschap en het nieuwe verbond, lijkt het vaak of straks in één keer alles goed zal worden: Israël en juda komen terug, de Messias komt, God zal zijn Geest uitstorten, het zal volmaakte vrede zijn, enz. In werkelijkheid worden deze profetiën niet in één keer vervuld, maar	

	in fasen. Maar zoals je als je door een zoomlens kijkt dingen die verder bij elkaar vandaan staan vlak bij elkaar ziet, en zoals de bergen in de verte samen één berg lijken te vormen, zo wordt de hele toekomst in één profetie weergegeven. Daarbij wordt de toekomst dan ook in beelden van de tijd van de profeet weergegeven. B.v. ‘zwaarden zullen omgesmeed worden tot ploegscharen’ en niet ‘tanks zullen worden omgebouwd tot tractors’. In een schema (ook op werkblad) Op het werkblad staat Ezechiël 36:22-32 Probeer in de marge van de tekst met cijfers aan te geven wanneer deze profetie vervuld wordt: 1. = bij de terugkeer uit ballingschap 2. = als Jezus zijn Geest uitstort 3.= bij de wederkomst Laat ze dit eerst in tweetallen proberen, en bespreek daarna het resultaat.	
20.00	Presentatie Bespreek de te maken vensters en de voortgang. Er zijn nog maar een paar avonden dus er moet zo langzamerhand echt iets af zijn. Hoe gaan we de zaak aan de gemeente presenteren?	
20.15	Sluiting Inventariseer welk concrete gebedspunten ze kunnen formuleren op basis van wat in deze les besproken is.	

c. benodigde materialen

- poster met tijdlijn
- posters met stellingen
- poster met tekening van profetisch perspectief
- vensterkaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 79:1,3 en 5; Ps 89:17-18; Ps 126; Gz 25; Gz 28, Gz 29, Gz 73; LB 477
 Bijbelgedeelten: Jeremia 31:31-40; Hebreeën 8:8-13 en 10:16-17; Ezechiël 36 en 37
 belijdenis: NGB art 3 en 7

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - ze kunnen de lijn David tot de ballingschap vertellen.				
	2 - ze kunnen uitleggen wat de ballingschap in feite betekende voor het verbond.				
	3 - ze kunnen uitleggen wat het nieuwe verbond inhoudt en ook waarom het meer is.				
	4 - ze kunnen uitleggen wat profetieën zijn en hoe het zit met de vervulling daarvan.				
	5 - ze beseffen dat het Gods pure goedheid is dat Hij hen in het nieuwe verbond wil opnemen.				
	6 - ze geloven dat de Heilige geest in hun hart wil wonen en hen wil veranderen.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Een nieuw verbond!

blok F - nivo 2 - avond 6

Terugkoppeling en vervolg

Man naar Gods hart	Christus overwinning
Strijd tussen slang en vrouw	David ik bouw jou een huis
Gehoorzaamheid gevraagd	Abraham een groot volk
God gaat tussen de helften door	Eerst gered dan de wet

*Koppel een zin uit de eerste kolom aan één uit de tweede.
Nummer vervolgens de vier zinnen op chronologische volgorde*

Uit de actualiteit

Taïda Pasic moet land uit

Uitgegeven: 28 februari 2006 18:15

DEN HAAG - De 18-jarige vwo-scholiere Taïda Pasic uit Kosovo moet Nederland verlaten. Minister Verdonk (Vreemdelingenzaken en Integratie) heeft dat besloten omdat het meisje volgens haar oneigenlijk gebruik heeft gemaakt van de procedures rond de aanvraag van een verblijfsvergunning.

Taïda heeft 28 dagen de tijd om Nederland te verlaten, anders komt "gedwongen terugkeer" aan de orde. Het betekent dat het meisje hier niet haar vwo-opleiding kan afronden. Ze zou over enkele maanden eindexamen doen

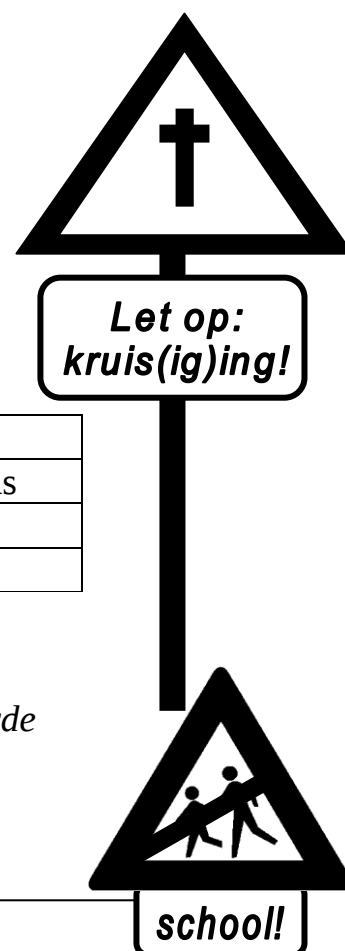
Zie je overeenkomsten en verschillen met wat Juda en Israël overkwam in de ballingschap?

Het nieuwe verbond

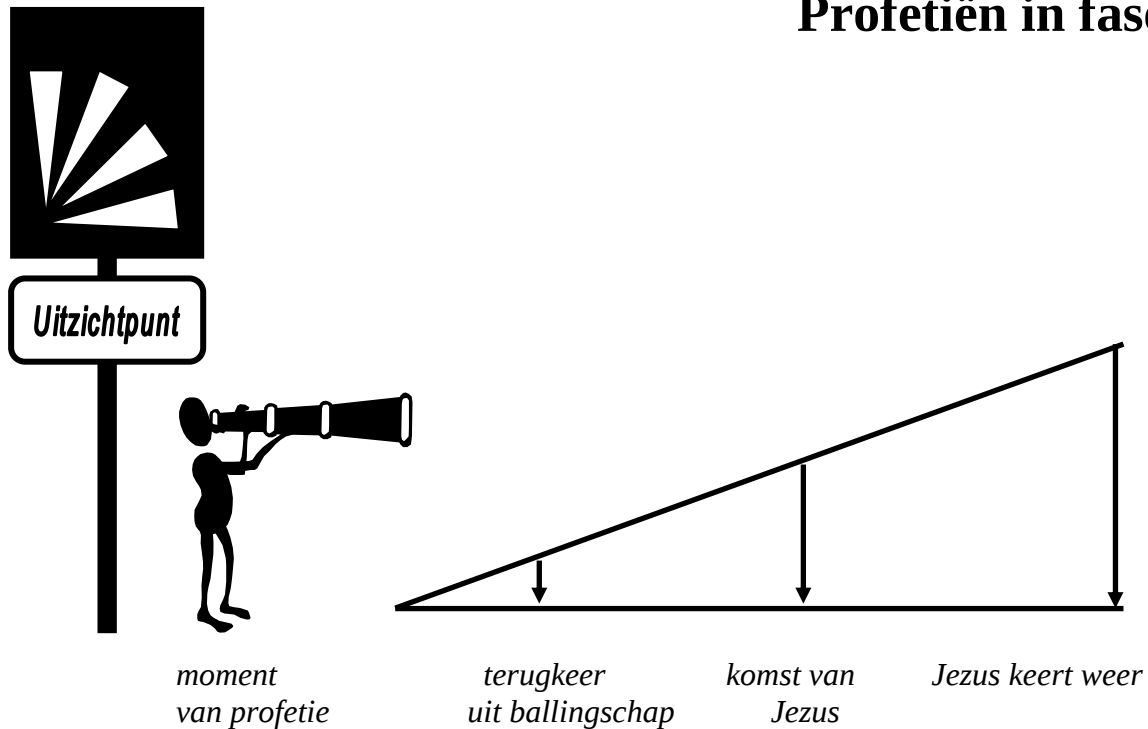
Jeremia 31:31-34

31 De dag zal komen – spreekt de HEER – dat ik met het volk van Israël en het volk van Juda een nieuw verbond sluit, 32 een ander verbond dan ik met hun voorouders sloot toen ik hen bij de hand nam om hen uit Egypte weg te leiden. Zij hebben dat verbond verbroken, hoewel ze mij toebehoorden – spreekt de HEER. 33 Maar dit is het verbond dat ik in de toekomst met Israël zal sluiten – spreekt de HEER: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en hem in hun hart schrijven. Dan zal ik hun God zijn en zij mijn volk. 34 Men zal elkaar niet meer hoeven te onderwijzen met de woorden: “Leer de HEER kennen,” want iedereen, van groot tot klein, kent mij dan al – spreekt de HEER. Ik zal hun zonden vergeven en nooit meer denken aan wat ze hebben misdaan.

De boodschap van dit gedeelte in 1 zin:

Profetiën in fasen

Ezechiël 36:22-32

22 Zeg daarom tegen het volk van Israël: "Dit zegt God, de HEER: Ik zal ingrijpen, volk van Israël – niet omwille van jou, maar omwille van

mijn heilige naam, die je hebt ontwijfd bij de volken waar je gekomen bent! 23 Ik zal mijn grote naam, die door jullie bij die volken is ontwijfd, weer aanzien verschaffen. Die volken zullen beseffen dat ik de HEER ben – spreekt God, de HEER. Ik zal ze laten zien dat ik heilig ben; 24 ik leid jullie weg bij die volken, ik breng jullie bijeen uit die landen en laat je naar je eigen land terugkeren. 25 Ik zal zuiver water over jullie uitgieten om jullie te reinigen van alles wat onrein is, van al jullie afgoden. 26 Ik zal jullie een nieuw hart en een nieuwe geest geven, ik zal je versteende hart uit je lichaam halen en je er een levend hart voor in de plaats geven. 27 Ik zal jullie mijn geest geven en zorgen dat jullie volgens mijn wetten leven en mijn regels in acht nemen. 28 Jullie zullen in het land wonen dat ik aan je voorouders gegeven heb, jullie zullen mijn volk zijn en ik zal jullie God zijn. 29 Ik zal jullie redden van alles wat je onrein maakt, ik zal het koren bevelen overvloedig te groeien en nooit meer een hongersnood op jullie afsturen. 30 De bomen zullen overvloedig vrucht dragen en de akkers zullen een rijke opbrengst geven; jullie zullen niet meer door andere volken worden bespot omdat jullie honger lijdten. 31 Jullie zullen je al je dwaalwegen en wandaden herinneren, en jullie zullen van jezelf walgen vanwege jullie gruwelijke zonden. 32 Ik doe dit alles niet omwille van jullie – spreekt God, de HEER; laat dat tot je doordringen! Schaam je over je schandelijk gedrag, volk van Israël.

1	bij de terugkeer uit ballingschap
2	als Jezus zijn Geest uitstort
3	bij de wederkomst

Probeer in de marge van de tekst met cijfers aan te geven wanneer deze profetie vervuld wordt.

Avond 7 Jezus en het nieuwe verbond

Achtergrondinformatie

Inleiding

De bedoeling van deze les is om de jongeren inzien dat

a. het in alle fasen van het verbond al om Christus ging

b. dat door Christus het verbond een nieuwe fase is ingegaan, die in alle opzichten dieper en rijker is dan de vorige fasen.

c. dat het in wezen nog steeds om hetzelfde verbond gaat.

Verder is het de bedoeling dat ze gaan beseffen wat het voor hen zelf betekent dat ze in dit verbond zijn opgenomen.

Lijnen trekken

De betekenis van het nieuwe verbond, en de verhouding tussen het oude- en nieuwe verbond kan alleen maar goed begrepen worden als in de verschillende fase van het oude verbond al duidelijk is dat het ook daar al om Christus gaat.

Je kun op dit punt het achtergrondmateriaal bij de vorige lessen nog eens nalezen als het gaat over het trekken van lijnen vanuit die fase naar Christus.

Hieronder de tabel die op het wekblad komen te staan. In cursief zijn daarin de vakken ingevuld, die tijdens de les ingevuld moeten worden.

Verbond	Lijn naar Jezus
Mederbelofte: strijd tussen vrouw en slang	<i>Jezus is hét nageslacht van de vrouw, die uiteindelijk de slang de kop vermorzeld.</i>
Verbond met Abraham: God belooft een land en een volk. Om dat te garanderen gaat God tussen de dierhelften door.	<i>Als God een verbond met Abraham sluit zegt Hij: in uw nageslacht zal ik alle geslachten zegenen. Via Jezus komt namelijk de zegen van Abraham tot alle volken. Jezus is hét beloofde nageslacht van Abraham (Gal 3:16). En via Hem krijgen we de wereld als erfenis. Maar om dat te kunnen waarmaken moest God zelf boeten voor onze ontrouw: Hij zelf werd aan stukken gehakt.</i>
Verbond op de Sinaï: eerst gered (viering Pascha) en dan de wet. Elk jaar grote verzoendag.	<i>De bevrijding uit Egypte is een afbeelding van de veel grotere bevrijding uit de slavernij van de zonde die Jezus kwam brengen. (viering Heilig Avondmaal). Ook voor ons is de wet nu een leefregel voor een leven in vrijheid door Christus. Jezus heeft eenmaal definitief de verzoening tot stand gebracht met zijn eigen bloed. Zo is voor ons de toegang tot God vrijgekomen. (lees b.v. Hebr 8)</i>
Verbond met David: Er komt een eeuwig koningschap over Gods volk; Jeruzalem wordt de hoofdstad, en daar woont God in zijn	<i>De belofte aan David dat er voor altijd een zoon op de troon zou zitten is pas vervuld in Christus, de grote Zoon van David. Hij zal straks het Nieuwe Jeruzalem uit de hemel doen neerdalen. Als kerk zijn wij gericht op dat Nieuwe Jeruzalem. Dat is niet ver weg, want God wil met zijn Geest</i>

tempel.	<i>in de gemeente en in de gelovige komen wonen</i>
Aankondiging nieuwe verbond. God zal zijn volk weer terugbrengen in het beloofde land; Hij zal hen reinigen van zonden, zijn Geest over hen uitstortende en de wet in hun hart schrijven.	<i>Pas door Jezus worden deze profetiën echt duidelijk: Hij is het die zijn volk uit alle volken samen zal brengen op de nieuwe aarde. Daarvoor is Hij gekomen om ons door zijn dood te reinigen van alle zonde. Hij stoot zijn Geest over ons uit, die in ons hart wil wonen, en ons van binnen uit wil veranderen: door zijn Geest zullen we van harte naar zijn wet willen gaan leven.</i>

Oude en nieuwe verbond

Lees ook het achtergrondmateriaal dat bij de vorige les onder dit kopje is opgenomen. Hieronder de tabellen die op het wekblad komen te staan. In cursief zijn daarin weer de vakken ingevuld, die tijdens de les ingevuld moeten worden.

Jezus: <i>Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen.(Mt 5:17)</i>		
	Oud	Nieuw
1	Het volk Israël God sloot zijn verbond met Abraham en zijn nagelsacht: het volk Israël	Uit alle volken Jezus zegt: maak alle volken tot mijn discipelen; ieder die gelooft is nagelacht van Abraham.
2	Het land Kanaän God beloofde zijn volk leefruimte: een eigen land: Kanaän.	<i>De hele wereld God geeft ons deze aarde als erfdeel. Straks zullen we op deze aarde met Jezus voor eeuwig leven. (zie b.v. Rom 4:13)</i>
3	Jeruzalem De hoofdstad van het beloofde land is Jeruzalem, daar woont God, daar komt het volk samen.	<i>Het nieuwe Jeruzalem In het nieuwe verbond verschuift de focus naar het nieuwe Jeruzalem. Daar woont God; daar komen we in de erediensten samen rond Gods troon (Heb 12), en dat Jeruzalem zal straks uit de hemeel neerdalen en de aarde vervullen. (zie b.v. Hebr 12:22; Op.21:2)</i>
4	Besnijdenis Als teken van het verbond gaf God de besnijdenis.	<i>Doop Het teken van het nieuwe verbond, van het horen bij Jezus koninkrijk is de doop. (zie b.v. Mt 28:19; Kol 2:11-12)</i>
5	Viering Pesag Het grote feest: de viering van de bevrijding uit Egypte. Gered door het bloed van het lam.	<i>Viering avondmaal Tijdens het pesag stelde Jezus het avondmaal in. Dat vieren wij om de bevrijding uit de slavernij van de zonde te vieren. (zie b.v. 1 Kor 11:23-25)</i>

6	offers In de tempel moesten er steeds offers gebracht worden om het volk met God te verzoenen.	<i>Hét offer van Jezus aan het kruis Jezus heeft met zijn offer aan het kruis eens en voor al ale offers vervuld. (zie b.v. Hebr 8:25-36)</i>
7	Tempel God woont onder zijn volk in de tempel op de Sion.	<i>De gemeente als tempel God is dichterbij gekomen: Hij woont in de gemeente en in ons hart. (1 Kor 3:16; Op21:22)</i>
8	De Geest voor sommigen We lezen zo nu en dan dat Gods Geest mensen vervulde: b.v. een koning of een profeet.	<i>De Geest voor ieder die gelooft Met pinksteren heeft Jezus zijn Geest uitgestort over iedereen, die gelooft. (zie b.v. Hnd 2:17)</i>
9	Veel voorgeschreven Veel zaken waren precies voorgeschreven: hoeveel je moest geven, wat je mocht eten, op welke dag je moest rusten, enz.	<i>De wet vervuld In het nieuwe verbond heeft Jezus de diepe betekenis van de wet laten zien; ook is duidelijker geworden dat het om ons hart, om onze liefde gaat. Dat betekent dat veel zaken niet meer zo gedetailleerd geregeld zijn als in het OT. (zie b.v. Kol 2:16-17; Rom 13:8)</i>
10	Oorlogen Israël werd vaak aangevallen door vijanden. Dan moest er oorlog gevoerd worden om Gods volk te verdedigen	<i>Geestelijke strijd Nog steeds voert de satan zijn aanvallen uit, maar de strijd is op een geestelijker vlak komen te liggen. Dat neemt niet weg dat we voortdurend moeten strijden. (zie b.v. Ef. 6:10-20)</i>
11	Aardse zegen Als Gods volk de Here diende beloofde Hij hen een lang leven in vrede.	<i>Geestelijke zegen Het is duidelijker geworden dat de zegen die God belooft veel verder gaat dan dit leven: een eeuwig leven straks bij God in eeuwige vrede. (zie b.v. Joh 6:47)</i>

Het nieuwe verbond is dus in alle opzichten rijker en dieper van betekenis. Maar het is niet terecht om op grond daarvan te concluderen dat het een heel ander verbond is dan het oude verbond.

Dat blijkt ook uit het feit dat in alle fases van het verbond de samenvattende verbondsformule steeds gelijk blijft: “Ik zal jullie tot een God zijn, en jullie zullen mij tot een volk zijn”.

(Wil je verder lezen over de lijn oude verbond-nieuwe verbond, en over het verschil tussen de gereformeerde- en de evangelische manier van uitleg hiervan: *Gelukkig Gereformeerd* hfst 7-9)

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze kennen alle fasen van het verbond die tot nu toe behandeld zijn.
- Ze kunnen van elke fase de lijn doortrekken naar Jezus.
- Ze kunnen uitleggen wat het verschil is met het nieuwe verbond
- Ze kunnen vertellen wat er gelijk gebleven is.

Hart

- Ze ervaren dat ze deel uit maken van het nieuwe verbond.
- Ze voelen dat er van hen een keus gevraagd wordt.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	terugblik en intro van deze les Vorige les aankondiging van een nieuw verbond door de profeten. In de tijd van de ballingschap kondigden de profeten aan: God zal ondanks alles toch doorgaan met zijn volk, en het zal nog veel beter worden dan vroeger. In de les van vanavond zullen we zien dat dat nieuwe verbond door Jezus komst werkelijkheid is geworden. We gaan in deze les kijken naar wat er hetzelfde gebleven is en naar wat er nieuw is aan dit verbond. Vraag even terug naar de fasen van het verbond. Vraag ook nog even naar hoe je profetieën moet lezen. Laat ze de eerste 40 vensters op volgorde leggen.	
19.25	Wie is Jezus voor jou? Draai als intro een lied over Jezus; suggestie: het lied “man van Nazareth”. Te vinden op www.waarompasen.nl/kerken/ bij downloads. (Lukt dat niet zoek dan zelf een lied of gedicht op) Leg uit dat de liedschrijver/dichter zo probeert te vertellen wie Jezus voor hem is. Laat ze dat nu ook zelf opschrijven in het vak op het werkblad: Jezus is voor mij..... Vertel erbij dat je straks gaat vragen wie met de groep wil delen wat hij/zij heeft opgeschreven, maar dat dat niet verplicht is.	

19.35	Alles wijst naar Jezus Ook in het Oude Testament gaat het al om Jezus Christus. Ook de fasen van het verbond die we tot nu toe besproken hebben konden alleen maar bestaan door wat Hij heeft gedaan. Je kunt dan ook vanuit alle fasen van het verbond de lijnen doortrekken naar Jezus. Daarmee gaan we nu oefenen. Laat ze in de onderstaande tabel (op werkblad) de rechter kolom eerst zelf of in duo's invullen. Bespreek daarna samen het resultaat. (zie verder achtergrondinformatie) <table><tr><th>Verbond</th><th>Lijn naar Jezus</th></tr><tr><td>Mederbelofte: strijd tussen vrouw en slang</td><td></td></tr><tr><td>Verbond met Abraham: God belooft een land en een volk. Om dat te garanderen gaat God tussen de dierhelften door.</td><td></td></tr><tr><td>Verbond op de Sinai: eerst gered (viering Pascha) en dan de wet. Elk jaar grote verzoendag.</td><td></td></tr><tr><td>Verbond met David: Er komt een eeuwig koningschap over Gods volk; Jeruzalem wordt de hoofdstad, en daar woont God in zijn tempel.</td><td></td></tr><tr><td>Aankondiging nieuwe verbond. God zal zijn volk weer terugbrengen in het beloofde land; Hij zal hen reinigen van zonden, zijn Geest over hen uitstortende en de wet in hun hart schrijven.</td><td></td></tr></table>	Verbond	Lijn naar Jezus	Mederbelofte: strijd tussen vrouw en slang		Verbond met Abraham: God belooft een land en een volk. Om dat te garanderen gaat God tussen de dierhelften door.		Verbond op de Sinai: eerst gered (viering Pascha) en dan de wet. Elk jaar grote verzoendag.		Verbond met David: Er komt een eeuwig koningschap over Gods volk; Jeruzalem wordt de hoofdstad, en daar woont God in zijn tempel.		Aankondiging nieuwe verbond. God zal zijn volk weer terugbrengen in het beloofde land; Hij zal hen reinigen van zonden, zijn Geest over hen uitstortende en de wet in hun hart schrijven.		
Verbond	Lijn naar Jezus													
Mederbelofte: strijd tussen vrouw en slang														
Verbond met Abraham: God belooft een land en een volk. Om dat te garanderen gaat God tussen de dierhelften door.														
Verbond op de Sinai: eerst gered (viering Pascha) en dan de wet. Elk jaar grote verzoendag.														
Verbond met David: Er komt een eeuwig koningschap over Gods volk; Jeruzalem wordt de hoofdstad, en daar woont God in zijn tempel.														
Aankondiging nieuwe verbond. God zal zijn volk weer terugbrengen in het beloofde land; Hij zal hen reinigen van zonden, zijn Geest over hen uitstortende en de wet in hun hart schrijven.														
19.40	Wat is nieuw, wat is hetzelfde De profeten kondigden dus al een nieuw verbond aan. In dit onderdeel gaan we bekijken wat er aan dat verbond zo nieuw was. (Vergelijk het b.v. met een nieuwe versie van een programma, of besturingssysteem: de eerste vraag is dan 'wat is nieuw?') Op het werkblad staat de onderstaande tabel. De bedoeling is dat we													

samen de rechter kolom invullen, en daarin aangeven wat er door Jezus komst veranderd is (de eerste rij is bij wijze van voorbeeld ingevuld) Laat als je wat minder tijd heeft iedere jongere één rij invullen; heb je genoeg tijd dan kun je ze ook eerst in duo's de hele tabel in laten vullen.		
Jezus: <i>Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen.(Mt 5:17)</i>		
	Oud	Nieuw
1	Het volk Israël God sloot zijn verbond met Abraham en zijn nagelsacht: het volk Israël	Uit alle volken Jezus zegt: maak alle volken tot mijn discipelen; ieder die gelooft is nagelacht van Abraham.
2	Het land Kanaän God beloofde zijn volk leefruimte: een eigen land: Kanaän.	(zie b.v. Rom 4:13)
3	Jeruzalem De hoofdstad van het beloofde land is Jeruzalem, daar woont God, daar komt het volk samen.	(zie b.v. Hebr 12:22; Op.21:2)
4	Besnijdenis Als teken van het verbond gaf God de besnijdenis.	(zie b.v. Mt 28:19; Kol 2:11-12)
5	Viering Pesach Het grote feest: de viering van de bevrijding uit Egypte. Gered door het bloed van het lam.	(zie b.v. 1 Kor 11:23-25)
6	offers In de tempel moesten er steeds offers gebracht worden om het volk met God te verzoenen.	(zie b.v. Hebr 8:25-36)
7	Tempel God woont onder zijn volk in de tempel op de Sion.	(1 Kor 3:16; Op.21:22)
8	De Geest voor sommigen We lezen zo nu en dan dat Gods Geest mensen	

		vervuldde: b.v. een koning of een profeet.	(zie b.v. Hnd 2:17)														
	9	Veel voorgeschreven Veel zaken waren precies voorgeschreven: hoeveel je moest geven, wat je mocht eten, op welke dag je moest rusten, enz.	(zie b.v. Kol 2:16-17; Rom 13:8)														
	10	Oorlogen Israël werd vaak aangevallen door vijanden. Dan moest er oorlog gevoerd worden om Gods volk te verdedigen	(zie b.v. Ef. 6:10-20)														
	11	Aardse zegen Als Gods volk de Here diende beloofde Hij hen een lang leven in vrede.	(zie b.v. Joh 6:47)														
Het nieuwe verbond is dus in alle opzichten rijker dan het oude. Toch gaat het nog steeds om hetzelfde eeuwige verbond. Op het werkblad staat onder bovenstaande tabel de volgende tabel: <table><tr><th colspan="2">Maar het is nog steeds hetzelfde verbond:</th></tr><tr><td>Zoek de volgende teksten op, en schrijf hiernaast welke belofte steeds in alle fasen van het verbond dezelfde blijft: Gen 17:7; Ex 6:7; 2 Sam 7:24; Jer 31:33b; Op 21:3</td><td>De steeds terugkerende belofte is:</td></tr><tr><td colspan="2">Wat is verder nog hetzelfde:</td></tr><tr><td colspan="2">dezelfde God: <i>Schepper, Verlosser en Herschepper</i></td></tr><tr><td colspan="2">leven naar de wet is antwoord op Gods genade, niet een manier om Gods genade te verdienen (vergelijk de volgorde in het OT: eerst bevrijd uit Egypte, vervolgens de wet)</td></tr><tr><td colspan="2">God wil een heilig volk (vgl. 1 Petrus 1:15-16)</td></tr><tr><td colspan="2">Strijd tussen slangenzaad en vrouwenzaad</td></tr></table> Verdeel de teksten in het vak links boven. Wat is de steeds terugkerende verbondformule? Vul die in op het werkblad. Leg kort uit wat er verder in deze tabel genoemd wordt.				Maar het is nog steeds hetzelfde verbond:		Zoek de volgende teksten op, en schrijf hiernaast welke belofte steeds in alle fasen van het verbond dezelfde blijft: Gen 17:7; Ex 6:7; 2 Sam 7:24; Jer 31:33b; Op 21:3	De steeds terugkerende belofte is:	Wat is verder nog hetzelfde:		dezelfde God: <i>Schepper, Verlosser en Herschepper</i>		leven naar de wet is antwoord op Gods genade, niet een manier om Gods genade te verdienen (vergelijk de volgorde in het OT: eerst bevrijd uit Egypte, vervolgens de wet)		God wil een heilig volk (vgl. 1 Petrus 1:15-16)		Strijd tussen slangenzaad en vrouwenzaad	
Maar het is nog steeds hetzelfde verbond:																	
Zoek de volgende teksten op, en schrijf hiernaast welke belofte steeds in alle fasen van het verbond dezelfde blijft: Gen 17:7; Ex 6:7; 2 Sam 7:24; Jer 31:33b; Op 21:3	De steeds terugkerende belofte is:																
Wat is verder nog hetzelfde:																	
dezelfde God: <i>Schepper, Verlosser en Herschepper</i>																	
leven naar de wet is antwoord op Gods genade, niet een manier om Gods genade te verdienen (vergelijk de volgorde in het OT: eerst bevrijd uit Egypte, vervolgens de wet)																	
God wil een heilig volk (vgl. 1 Petrus 1:15-16)																	
Strijd tussen slangenzaad en vrouwenzaad																	
19.55	Het nieuwe verbond en jij. Begin eerst met deze twee vragen:																

	- heeft God ook met jou een verbond gesloten? - wat betekent dat voor je? Laat ze dat eerst in groepjes van 3 bespreken en inventariseer dan de antwoorden. Als er nog tijd over is kun je dat aanvullen met het volgende: Laat ze de tabel met de 11 rijen die ze ingevuld hebben erbij pakken. Verdeel de 11 vakken over de jongeren. Laat ze nu voor het vak dat zij gekregen hebben de volgende zin afmaken: Dat het nieuwe verbond dit inhoudt betekent voor mij..... Maak vervolgens een rondje waarbij ieder zijn antwoord noemt. (Evt kun je ze daar vervolgens een gebedspunt bij laten formuleren en afsluiten met kringgebed)	
20.00	Presentatie Verdeel de laatste vensters en maak daarover afspraken. Spreek af dat de volgende keer alles klaar is en meegenomen wordt. Zorg ook dat er met de andere groepen afspraken worden gemaakt over het verzamelen van de vensters. De bedoeling is dat de zaak gepresenteerd wordt op de gemeentevergadering van 15 mei. Overleg met de parallelgroepen of het lukt alles op tijd klaar te krijgen, en wie zorgen dat de posters er op 15 mei netjes hangen.	
20.15	Sluiting evt. met kringgebed (zie onderdeel hierboven; 19.55 uur)	

c. benodigde materialen

- evt materialen voor de prestatie
- lied 'Man van Nazareth' + mogelijkheid het versterkt af te spelen.
- flaps, stiften
- vensterkaartjes

d. suggesties

Zingen: Ps 89: 2, 13, 18; Ps 132, Ps 110, Gz 28, Gz.73, LB 103

Bijbelgedeelten: 2 Sam 7, Jer 15:1, Jer 31:31-34, Hb 3:1-6, Hb 4:14-5:10, Hb 8

Belijdenis: NGB art 17 en 25

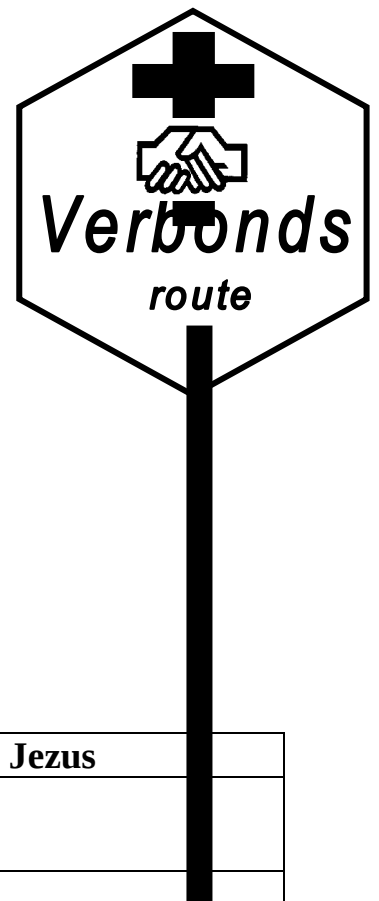
e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze kennen alle fasen van het verbond die tot nu toe behandeld zijn.				
	2 - Ze kunnen van elke fase de lijn doortrekken naar Jezus.				
	3 - Ze kunnen uitleggen wat het verschil is met het nieuwe verbond				
	4 - Ze kunnen vertellen wat er gelijk gebleven is.				
	5 - Ze ervaren dat ze deel uit maken van het nieuwe verbond.				
	6 - Ze voelen dat er van hen een keus gevraagd wordt.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Jezus en het nieuwe verbond

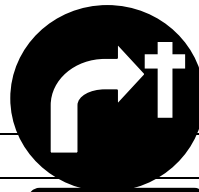
blok F - nivo 2 - avond 7

Wie is Jezus voor jou?

Jezus is voor mij.....

Alles wijst naar Jezus

Verbond	Lijn naar Jezus
Moederbelofte: strijd tussen vrouw en slang	alle richtingen
Verbond met Abraham: God belooft een land en een volk. Om dat te garanderen gaat God tussen de dierhelften door.	
Verbond op de Sinai: eerst gered (viering Pascha) en dan de wet. Elk jaar grote verzoendag.	
Verbond met David: Er komt een eeuwig koningschap over Gods volk; Jeruzalem wordt de hoofdstad, en daar woont God in zijn tempel.	
Aankondiging nieuwe verbond: God zal zijn volk weer terugbrengen in het beloofde land; Hij zal hen reinigen van zonden, zijn Geest over hen uitstortende en de wet in hun hart schrijven.	

Wat is nieuw, wat is hetzelfde

“Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen” (Jezus, Matteus 5:17)

	Oud	Nieuw
1	Het volk Israël God sloot zijn verbond met Abraham en zijn nageslacht: het volk Israël	Uit alle volken Jezus zegt: maak alle volken tot mijn discipelen; ieder die gelooft is nagelacht van Abraham.
2	Het land Kanaän God beloofde zijn volk leefruimte: een eigen land: Kanaän.	(zie b.v. Romeinen 4:13)

3	<i>Jeruzalem</i> De hoofdstad van het beloofde land is Jeruzalem, daar woont God, daar komt het volk samen.	(zie b.v. Hebreeen 12:22; Op.21:2)
4	<i>Besnijdenis</i> Als teken van het verbond gaf God de besnijdenis.	(zie b.v. Matteus 28:19; Kolossenzen 2:11-12)
5	<i>Viering Pesach</i> Het grote feest: de viering van de bevrijding uit Egypte. Gered door het bloed van het lam.	(zie b.v. 1 Korinthe 11:23-25)
6	<i>Offers</i> In de tempel moesten er steeds offers gebracht worden om het volk met God te verzoenen.	(zie b.v. Hebreeen 8:25-36)
7	<i>Tempel</i> God woont onder zijn volk in de tempel op de Sion.	(zie b.v. 1 Korinthe 3:16; Openbaring 21:22)
8	<i>De Geest voor sommigen</i> We lezen zo nu en dan dat Gods Geest mensen vervulde: b.v. een koning of een profeet.	(zie b.v. Handelingen 2:17)
9	<i>Veel voorgeschreven</i> Veel zaken waren precies voorgeschreven: hoeveel je moest geven, wat je mocht eten, op welke dag je moest rusten, enz.	(zie b.v. Kolossenzen 2:16-17; Romeinen 13:8)
10	<i>Oorlogen</i> Israël werd vaak aangevallen door vijanden. Dan moest er oorlog gevoerd worden om Gods volk te verdedigen	(zie b.v. Efeze 6:10-20)
11	<i>Aardse zegen</i> Als Gods volk de Here diende beloofde Hij hen een lang leven in vrede.	(zie b.v. Johannes 6:47)

Maar het is nog steeds hetzelfde verbond:	
Zoek de volgende teksten op, en schrijf hiernaast welke belofte steeds in alle fasen van het verbond dezelfde blijft:	De steeds terugkerende belofte is:
Genesis 17:7; Exodus 6:7; 2 Samuel 7:24; Jeremia 31:33b; Openbaring 21:3	

Wat is verder nog hetzelfde:
<i>Dezelfde God: Schepper, Verlosser en Herschepper</i>
Leven naar de wet is antwoord op Gods genade, niet een manier om Gods genade te verdienen (vergelijk de volgorde in het OT: eerst bevrijd uit Egypte, vervolgens de wet)
God wil een heilig volk (vergelijk 1 Petrus 1:15-16)
Strijd tussen slangenzaad en vrouwenzaad

Het nieuwe verbond en jij

*Heeft God ook met jou een verbond gesloten?
Wat betekent dat voor je?*

Aantekeningen:

Nieuwe Jeruzalem

Avond 8 Het verbond volmaakt

Achtergrondinformatie

Inleiding

Bedoeling van deze les is om de jongeren er bij te bepalen dat het verbond tussen God en zijn volk uiteindelijk tot volmaaktheid zal komen op de nieuwe aarde. Het leven daar zal voortzetting zijn van dit leven (deze aarde, dit lichaam), maar tegelijk onvoorstelbaar vernieuwd en veranderd zijn.

Het eeuwige leven straks

Het eeuwige leven van straks heeft iets van een kunstwerk dat nog niet onthuld is. Toch gaan we kijken naar wat er uit de verhulde vormen op te maken is.

Er komt een nieuwe hemel en een nieuwe aarde:

- *die zal echt anders zijn:*

Door vuur gelouterd (2 Petr.3), geen zonden en gevolgen van zonde meer. Eindelijk troost, eindelijk herstel (Openb21:4); bladeren tot genezing, en niets vervloeks meer (Openb 22:3-4) Dat geldt ook voor jezelf: geen tekort en handicap meer.

- *maar het is nog wel dezelfde schepping:*

Maar 'nieuw' betekent wel: 'hernieuwd': Het is dezelfde schepping, die wordt gered (Rom.8:18ev). Straks kun je weer vogels kijken, bergwandelingen maken, enz. Maar de dingen die mensen gemaakt hebben: prachtige muziekstukken, technische uitvindingen, enz? Veel is nog niet onthuld. Maar uit Openb 21:24 mag je opmaken dat veel van wat op deze aarde aan mooie dingen is gemaakt, daar 'binnen gebracht' wordt.

Ook voor je lichaam geldt dat het verheerlijkt en vernieuwd zal zijn, maar dat het nog steeds om hetzelfde lichaam gaat. Dan zul je pas echt tot je bestemming komen. Je kunt het vergelijken met een schoolkind en een later volwassen man: het is dezelfde persoon, maar later zie je pas wat er uit hem gegroeid is.

- *zullen we elkaar herkennen?*

Ons kennen van God en elkaar nu beperkt (1 Cor 13,12) Straks zullen we God kennen van aangezicht tot aangezicht, en we zullen ieder ander echt kennen en liefhebben. (daarom ook geen huwelijk meer). Dat overstijgt het herkennen (maar neemt het niet weg)

Wanneer begint je eeuwige leven? De bijbel zegt: vanaf het moment dat je gelooft heb je eeuwig leven (Joh 6:47). Wie aan het eeuwig leven begonnen is, leeft gericht op die toekomst.

a) de verhouding tot God: gericht op dat kennen van de Here, Hem zien. Straks, doe je alles tot lof van God > sta je nu met alle zwakheid en falen in die richting, bepaalt dat je keuzes?

b) de verhouding met je naaste: Je bent op weg naar een rijk van gerechtigheid, vrede, vreugde. (Rom14:17) Dan worden dat ook de ijkpunten voor deze wereld.

c.) rust en verlangen; Maar als je zo je leven op het spoor heb laten zetten ook rust: wij zullen de aarde niet nieuw maken, maar Hij. Daar ga je dan toch intens naar verlangen!

Van hof naar stad

De wederkomst betekent niet dat alles weer zal zijn zoals het voor de zondeval was. Wel kun je zeggen dat alles zo zal zijn zoals God het bij de schepping al bedoeld had. We gaan niet terug naar het begin, maar verder naar de toekomstige bedoeling van alle dingen.

Hierboven staat beschreven hoe er continuïteit zal zijn (deze wereld en dit lichaam), maar ook

voortgang (vernieuwd, verheerlijkt). Dat zie je ook als je de eerste hoofdstukken van de bijbel vergelijkt met de laatste. Het volgende schemaatje laat daar iets van zien:

Genesis 1-2 “hemel en aarde”	→	Openbaring 21-22 “nieuwe hemel en aarde”
- een donkere oervloed (1:2)	→	- er is geen zee meer (21:1)
- duisternis (1:2-4)	→	- er zal geen nacht meer zijn (22:5)
- God schiep de lichten (1:14)	→	- geen zon en maan meer (21:23 ; 22:5)
- de mens zal heersen (1:26-28 ; 2:15)→		- de mens zal weer regeren (22:5)
- twee bomen (2:9 en 17 ; 3:22-24)	→	- alleen de levensboom (22:2)
- rivieren (2: 10-14)	→	- rivier met levend water (22:1-2)
- de man krijg een vrouw (2:18-25)	→	- de Man krijgt een bruid (21:2 en 9)

Nog wat opmerkingen

- Gaat de huidige aarde straks ten onder? Als dat zo is, waarom zou ik me dan daar nog voor inzetten? Vooral vanuit 2 Petrus 3: 10 zou je gaan denken aan een totale ondergang, vernietiging. Maar het gaat om louterend vuur, zoals bij de zilversmid. Het doel: de Schepper weer volledig zichtbaar in Zijn schepping (vgl. Jes. 11: 9; 1 Kor. 15: 28). Kortom: hemel en aarde gaan niet naar de vernieling maar naar de vernieuwing, dwars door de crisis van het vuuroordeel heen.

- Het is goed te bedenken dat ook al onze werken door het oordeel heen gaan (1 Kor. 3: 13; 2 Kor. 5: 10; Opb. 20: 12,13; vgl. ook Opb. 14: 13). Al ons werk, kunst, techniek, ontwikkelingswerk, enz. Alles gaat door het louterende vuuroordeel. Het zondige, kromme, kwade, corrupte verbrand; het goede blijft (over) (Opb. 14: 13; 21: 26v). In het licht van het Lam, deelhebbend aan Zijn leven, mogen we onze talenten en ervaringen meenemen. Een oud lied zegt: *al wat gedaan werd uit liefde tot Jezus, dat houdt zijn waarde, en zal blijven bestaan.*

- God blijft trouw aan Zijn schepping van hemel en aarde. Heel de schepping is door onze zonde aangetast, en heel de schepping wordt nieuw. (Rom. 8: 19vv; Jes. 55: 12v; Kol. 1: 20).

- Er zijn in het Grieks twee woordjes voor 'nieuw': "fonkelnieuw" (bv. pasgeboren baby), en "vernieuwd" (bv. opgeknapt huis). De bijbelschrijvers gebruiken het tweede woord als het over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde gaat. De hemel en aarde van nu worden vernieuwd, herschapen, verheerlijkt (vgl. Rom. 8: 21). De uiteindelijke toekomst van de gelovigen is dus niet in de hemel, maar –om zo te zeggen– in de hemel op aarde, op deze aarde.

- Paulus is sober in zijn voorstellingen van de nieuwe hemel en aarde (vgl. 2 Kor. 12: 1vv). Altijd met de Heere te zijn (Flp. 1: 23; 1 Thess. 4: 17; vgl. 2 Kor. 5: 1vv) –wat wil je nog meer?! Met een nieuw lichaam (Filip. 3: 11; 1 Kor. 15). God zal zijn allen en in allen. We hebben dan werkelijk helemaal niks meer te maken, met zonde, dood en duivel. Dat is wat we nu geloven, dan mogen we het met eigen ogen aanschouwen. In de Openbaring wordt de nieuwe aarde in beelden geschets. Die beelden zijn vaak ontleend aan het OT (b.v. Jes 65). Als de beelden al zo betoverend zijn, hoe mooi zal de werkelijkheid zelf dan wel niet worden. Nog veel mooier dan waar je hier en nu op aarde nog zo naar verlangt.

- Wat nog belangrijker is: de Bijbel spreekt niet alleen in beelden over de nieuwe hemel en de

nieuwe aarde, maar in beloften! Dat geeft houvast als het in ons leven zo vaak tegenvalt. Het is God zelf die zegt: "Zie, Ik maak alle dingen nieuw".
(tekst van ds. H. Markus van internet, aangepast)

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- ze kunnen het verband tussen Genesis 1 en 2 en Openbaring 21 en 22 uitleggen.
- ze kunnen vertellen wat de bijbel zegt over het eeuwige leven.

Hart

- ze willen hun leven richten op een toekomst met de Here.

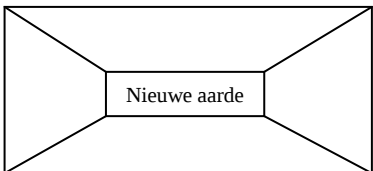
Handen

- ze kunnen alle 50 vensters op goede volgorde leggen.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	herhaling Begin weer met een terugblik. Wat weten ze nog van de vorige les over het nieuwe verbond? Kunnen ze nog vertellen wat het inhield en wanneer het werd ingesteld? Vanavond gaat het weer over het nieuwe verbond. Dat verbond zal volmaakt zijn als Jezus straks terugkomt. Doe even een wedstrijdje welk tweetal het snelst alle 50 vensterkaarten op volgorde kan leggen. Benoem hen tot vensterkampioenen en beloon ze!	
19.20	Denken over de toekomst Op het werkblad staat een “droom’ wolkje. Vraag hen om daarin kort iets op te schrijven over hun toekomstdroom. Waar denken ze dan aan? Aan het eind van de les komen we daarop terug. De VPRO heeft een serie tv programma’s gehad over de toekomst. Op het werkblad staat het volgende bericht dat daar over gaat. Lees het samen. <i>1. “In de toekomst gaan we steeds meer in de tweede wereld leven. Terwijl onze computers steeds kleiner en onzichtbaarder worden, wordt</i>	

	onze aanwezigheid op Internet steeds groter. 2. <i>Alles en iedereen zal worden aangesloten op het Net.</i> En alle informatie over iedereen is straks terug te vinden in Cyberspace. 3. <i>Met het internet heeft de mens een tweede wereld geschapen, een wereld die misschien niet zichtbaar is, maar in vele opzichten lijkt op de echte.</i> 4. <i>Alleen in Cyberspace is iedere handeling die de mens verricht onuitwisbaar en blijft alle informatie voor eeuwig beschikbaar.</i>” VPRO Leven in de tweede wereld. Geef dan de volgende opdracht: Wij verwachten ook een “tweede” leven. In bovenstaande tekst zijn de 4 zinnen genummerd. Herschrijf het bericht (en met name de cursief afgedrukte tekst) zo dat er een bericht ontstaan over het tweede leven dat wij verwachten.	
19.30	Verwachtingen en vragen over de nieuwe aarde. Verdeel de groep in groepjes van 4 mensen. Geef die 4 een vel voor de werkvorm placemat. Ieder krijgt een vak Laat ieder nu om de beurt in zijn vak invullen wat hij verwacht van de nieuwe aarde en waar hij nog vragen over heeft. Verzamel de verwachtingen en de vragen. Wat de verwachtingen betreft: laten we in de volgende Bijbelstudie kijken in hoeverre we daar meer informatie krijgen over hoe het zal zijn. Wat de vragen betreft: daar gaan we nog verder op in in het laatste onderdeel van deze les.	
19.35	Bijbelstudie Bijbelstudie: openb.21:1-8 en openb.22:1-5 Lees dit gedeelte samen. Vraag eerst speciale aandacht voor vers 3. Vraag: Wat heeft dit vers met het verbond te maken? Leg uit: - Het verbond is de relatie tussen God en mensen. Daarbij speelde steeds een grote rol dat God onder zijn volk wilde wonen. (Tabernakel, tempel, gemeente). Op de nieuwe aarde zal God eindelijk definitief onder de mensen wonen. - We hebben steeds gezien dat in alle fasen de vaste verbondformule	

	was: “Ik zal u tot een God zijn en u zult mij tot een volk zijn”. Dat komen we hier ook weer tegen: De nieuwe aarde zal het verbond van God met de zijnen volmaakt geworden zijn. Laat ze nu eerst in tweetallen de volgende tabel (op werkblad) invullen waarbij de lijn van Gen.1 wordt doorgetrokken naar Openb.21 en 22 <table><tr><th>GENESIS 1 EN 2</th><th>OPENBARING 21 EN 22</th></tr><tr><td>schepping</td><td>herscheping</td></tr><tr><td>Paradijs/ een hof</td><td></td></tr><tr><td>Boom des levens en boom van kennis van goed en kwaad</td><td></td></tr><tr><td>2 mensen</td><td></td></tr><tr><td>rivieren</td><td></td></tr><tr><td>De man krijgt een vrouw</td><td>(21:2)</td></tr><tr><td>Een donkere oervloed (1:2)</td><td></td></tr><tr><td>De mens zal heersen (1:26-28)</td><td>(22:5)</td></tr></table> Bespreek het resultaat. In Openbaring laat God zien dat zijn schepping tot zijn bedoeling komt. (Rom.8 de schepping wacht op de verlossing.) Aan de ene kant is er continuïteit: het is deze schepping die wordt vernieuwd en het is dit lichaam waarmee we er zullen leven, maar tegelijk is het ook heel anders: totaal nieuw, verheerlijkt, tot zijn bestemming gekomen. Zie verder het achtergrondmateriaal.	GENESIS 1 EN 2	OPENBARING 21 EN 22	schepping	herscheping	Paradijs/ een hof		Boom des levens en boom van kennis van goed en kwaad		2 mensen		rivieren		De man krijgt een vrouw	(21:2)	Een donkere oervloed (1:2)		De mens zal heersen (1:26-28)	(22:5)	
GENESIS 1 EN 2	OPENBARING 21 EN 22																			
schepping	herscheping																			
Paradijs/ een hof																				
Boom des levens en boom van kennis van goed en kwaad																				
2 mensen																				
rivieren																				
De man krijgt een vrouw	(21:2)																			
Een donkere oervloed (1:2)																				
De mens zal heersen (1:26-28)	(22:5)																			
19.50	Bespreking van de vragen Kijk welke vragen er allemaal nog zijn blijven liggen. Vertel daarbij dat heel veel nog verborgen zal blijven totdat Jezus terug komt. Gebruik het volgende beeld: Vanaf het begin van de les staat er al een voorwerp afgedekt met een doek. Je kunt de vage omtrekken zien, maar je kunt alleen raden wat het is. Vergelijk het met een kunstwerk voor de onthulling. Je staat er met zijn allen om heen en wacht op de onthulling. Als het kunstwerk onthuld wordt, barst het applaus los. Zo is het ook met het eeuwige leven. Het is nog niet ten volle onthuld. Je ziet alleen de vage vormen. Je mag vragen hebben maar je mag ook zeker weten dat de antwoorden je verwachtingen zullen overtreffen. Bespreek de vragen die zijn blijven liggen. Bereid je voor op de veel gestelde vragen als ‘Zullen we elkaar herkennen?’ en ‘Zul je er ook mensen missen?’ Ga nu weer even terug naar het begin van de les: je toekomstdroom. Voor welke toekomst gaan ze? Speelde de eeuwige toekomst op de																			

	nieuwe aarde een rol in hun toekomstdroom? Laat ze nog een keer een “droom” wolkje invullen. Daaronder de zin: “ik ga voor een toekomst met Hem en dat betekent voor mij dat ik nu al..... Ieder maakt voor zichzelf de zin af. Wie wil mag het delen met de rest.	
20.00	Presentatie Alle vensters die zijn opgegeven moeten nu klaar zijn of op zijn minst in ontwikkeling. Kijk wat er nog moet gebeuren. Wat is afgesproken met de parallelgroepen? .	
20.15	Afsluiting - Sluit af met een kring gebed waarbij ieder begint met de woorden: Here mijn droom is..... Wilt U.....	

c. benodigde materialen

- de vensterkaartjes
- posterplacemats + stiften
- visualisatie: voorwerp onder doek
- evt. materiaal voor de prestatie

d. suggesties

Zingen: Ps 122, Ps 48, Gz 73, Gz 75, Gz 111, Gz 115, LB 113, LB 114, LB 115, LB 288
 Bijbelgedeelten: Opb 21, Jes 25:6-9, Hebr. 12:18-24, Ps 48, Ps 122,
 Belijdenis: HC znd 19, NGB art 37

e. evaluatie

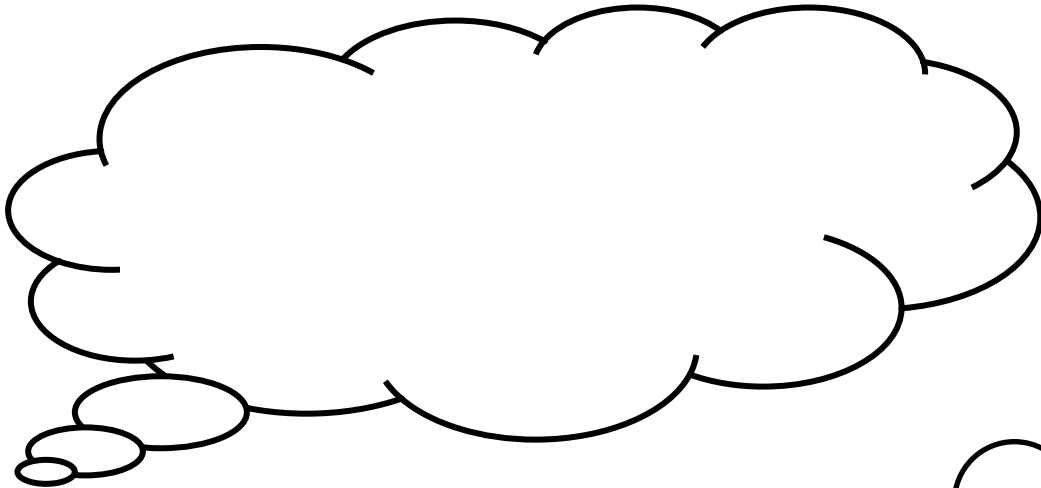
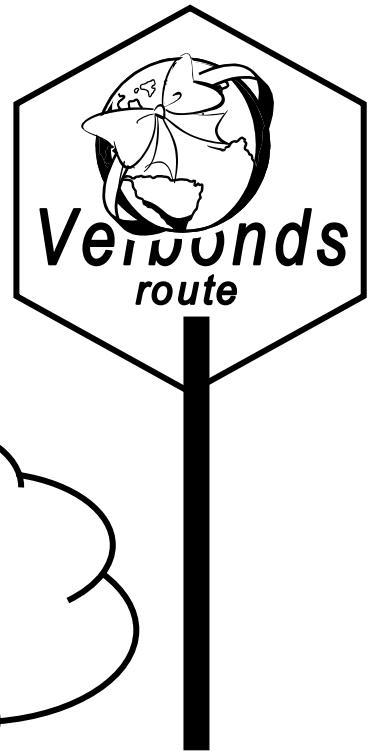
1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1. ze kunnen het verband tussen Genesis1-2 en Openbaring 21 en 22 uitleggen.				
	2. ze kunnen vertellen wat de bijbel zegt over het eeuwige leven.				
	3. ze willen hun leven richten op een toekomst met de Here.				
	4. ze kunnen alle 50 vensters op goede volgorde leggen.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Het verbond volmaakt

blok F - nivo 2 - avond 8

Denken over de toekomst

1. *“In de toekomst gaan we steeds meer in de tweede wereld leven. Terwijl onze computers steeds kleiner en onzichtbaarder worden, wordt onze aanwezigheid op internet steeds groter.*
2. *Alles en iedereen zal worden aangesloten op het Net. En alle informatie over iedereen is straks terug te vinden in Cyberspace.*
3. *Met het internet heeft de mens een tweede wereld geschapen, een wereld die misschien niet zichtbaar is, maar in vele opzichten lijkt op de echte.*
4. *Alleen in Cyberspace is iedere handeling die de mens verricht onuitwisbaar en blijft alle informatie voor eeuwig beschikbaar.”*

(VPRO, Leven in de tweede wereld.)

Wij verwachten ook een “tweede” leven. In bovenstaande tekst zijn de 4 zinnen genummerd. Herschrijf het bericht (en met name de cursief afgedrukte tekst) zo dat er een bericht ontstaat over het tweede leven dat wij verwachten.

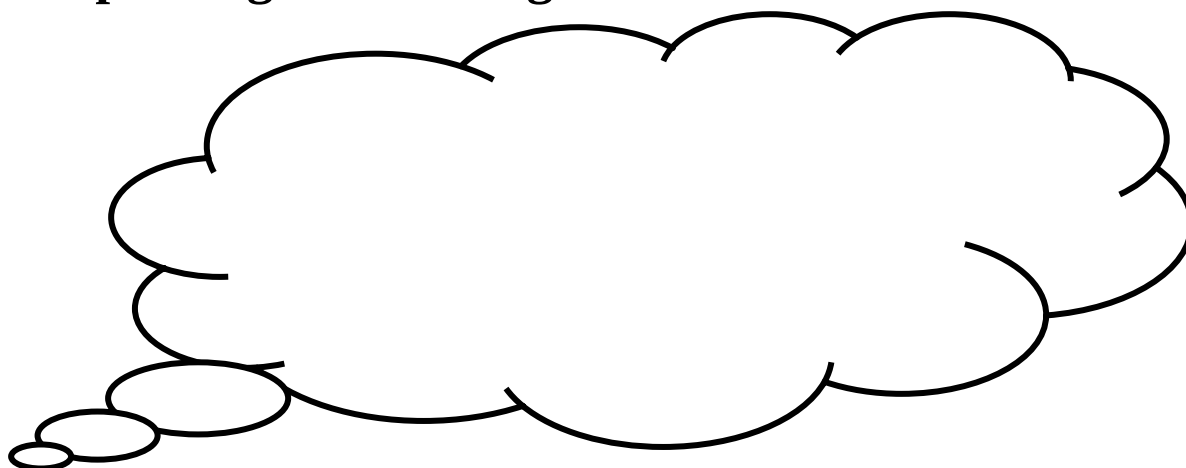

Bijbelstudie

Openbaring 21:1-8 en Openbaring 22:1-5

Genesis 1 en 2	Openbaring 21 en 22
Schepping	Herscheping
Paradijs/ een hof	
Boom des levens en boom van kennis van goed en kwaad	
2 mensen	
Rivieren	
De man krijgt een vrouw	(21:2)
Een donkere oervloed (1:2)	
De mens zal heersen (1:26-28)	(22:5)

Bespreking van de vragen

"Ik ga voor een toekomst met Hem en dat betekent voor mij dat ik nu al
 .....

